PIĄTEK-NIEDZIELA
31|03-02|04|2023|

GAZETA OLSZTYŃSKA
WEEKEND

GAZETA WARMII I MAZUR

cena 4,99 zł (w tym 8% VAT)

ISSN 0137-9127 NR INDEKSU 350176 \\\ NAKŁAD 4 682 NR 64 (21 016)

URATOWALI BABCIĘ I WNUKA Z PŁONĄCEGO BUDYNKU

Fot. Elżbieta Żywczyk

— OD RAZU TAM POBIEGŁEM, JUŻ WTEDY BYŁ DUŻY OGIEŃ — OPOWIADA 17-LETNI PAWEŁ. — WYCIĄGNĄŁEM JAŚKA NA ZEWNĄTRZ I PRZEKAZAŁEM JAKIEMUŚ STARSZEMU PANU, KTÓRY BYŁ PRZED DOMEM. POTEM POBIEGŁEM DO DRUGIEGO WEJŚCIA DOMU PO STARSZĄ PANIĄ. WTEDY PRZYBIEGŁ TOBIASZ Z POMOCĄ — DODAJE. OBAJ URATOWALI 10-LETNIEGO CHŁOPCA I JEGO PONAD 80-LETNIĄ BABCIĘ. \4

SPORT CODZIENNIE

STOMIL JEDZIE DO WICELIDERA \22

CZARNY SPRAWDZIAN PRZED PLAY-OFFAMI \23

ISSN 0137-9127
13
9 770137 912057

W OBRONIE DOBREGO IMIENIA ŚW. JANA PAWŁA II \2

PALMY: SYMBOL ODRADZAJĄCEGO SIĘ ŻYCIA \3

PODWÓJNE ŻYCIE MAGICZNEJ JEMIOŁY \6

RUSZA SEZON NA ŚLIMAKI \16

2023 ROK MIKOŁAJA KOPERNIKA
VII KONGRES PRZYSZŁOŚCI GAZETA OLSZTYŃSKA DZIENNIK ELBLĄSKI
VII KONGRES PRZYSZŁOŚCI 18V 2023
Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe UWM w Olsztynie
Zaprojektujmy przyszłość naszego regionu. VII Kongres Przyszłości już wkrótce!
623otbp-a-K

eprasa.pl 6f766bfe97

CHIŃSKI MODEL ŚWIATA NA OPAK

Chiny są skłonne zacieśniać współpracę wojskową z Rosją, wzmacniać koordynację strategiczną, regularnie organizować wspólne patrole i ćwiczenia oraz wprowadzać w życie globalne inicjatywy w sferze bezpieczeństwa – ogłosił resort obrony w Pekinie.

Chiny nie potępiły rosyjskiej inwazji na Ukrainę i sprzeciwiają się sankcjom nakładanym na Moskwę. Według władz USA Pekin rozważa dostarczanie Rosji uzbrojenia i amunicji, ale nie pojawiły się jak dotąd informacje o dostawach broni na dużą skalę.

„Przyjaźń chińsko-rosyjska wzmocniła się z upływem czasu" – powiedział rzecznik ministerstwa obrony ChRL Tan Kefei na comiesięcznej konferencji prasowej. Jego wypowiedź przytoczono na stronie internetowej resortu.

Tan odniósł się do niedawnej wizyty przywódcy Chin Xi Jinpinga w Moskwie, gdzie spotkał się on z Władimirem Putinem. Rzecznik ocenił, że pod ich „strategicznym przywództwem" wszechstronne partnerstwo obu krajów rozwijało się „na wysokim poziomie".

„Chińskie wojsko jest skłonne pracować razem z wojskiem rosyjskim, by (...) dodatkowo wzmocnić strategiczną komunikację i koordynację, regularnie organizować wspólne morskie i powietrzne patrole oraz wspólne ćwiczenia i treningi" – dodał.

PAP/EPA Xie Huanchi

Xi Jinping i Władimir Putin

Chiny są gotowe współpracować z Rosją przy wprowadzaniu w życie globalnych inicjatyw w sferze bezpieczeństwa oraz „wspólnie chronić międzynarodową uczciwość i sprawiedliwość" – powiedział Tan.

Rzecznik wspomniał również o wspólnych ćwiczeniach morskich Chin, Rosji i Iranu na wodach Zatoki Omańskiej. Według niego manewry, które odbyły się w dniach 15-19 marca, dodatkowo wzmocniły przyjaźń i praktyczną współpracę tych trzech państw.

Tan skrytykował natomiast porozumienie USA, Wielkiej Brytanii i Australii o współpracy w dziedzinie okrętów podwodnych AUKUS. „Gdy puszka Pandory zostanie otwarta, strategiczna równowaga w regionie będzie zakłócona, a bezpieczeństwo w regionie będzie poważnie zagrożone".

ŹRÓDŁO: PAP

W OBRONIE DOBREGO IMIENIA ŚW. JANA PAWŁA II

2 kwietnia przed Wysoką Bramą w Olsztynie odbędzie się publiczny różaniec w intencji obrony godności św. Jana Pawła II. W tym samym dniu, w 18. rocznicę śmierci Ojca Świętego, w największych miastach Polski odbędzie się Narodowy Marsz Papieski.

Zapraszamy wszystkich, spotkajmy się 2 kwietnia 2023 roku przy Wysokiej Bramie w Olsztynie, aby oddać hołd i cześć w modlitwie różańcowej, w ciszy i skupieniu, Wielkiemu Polakowi. Nie niszczmy wspólnego dobra, a do takiego należy niewątpliwie dziedzictwo Jana Pawła II. Polacy winni pamiętać o błogosławieństwie, jakie Opatrzność dała nam za sprawą Papieża, Karola Wojtyły — mówi Bogusław Tomaszewski, organizator wydarzenia. — Mamy bardzo duży odzew. I to różnych środowisk. Zapraszamy także niewierzących, którym bliska jest spuścizna Jana Pawła II — dodaje.

Organizator wydarzenia przypomina, że pod Wysoką Bramą, gdzie wmurowana jest tablica upamiętniająca wizytę Jana Pawła II w Olsztynie w 2005 roku, w chwili śmierci papieża tłumnie zbierali się ludzie i zapalali znicze. W mury Wysokiej Bramy jest wmurowany obraz Matki Bożej Królowej Pokoju. To również miejsce, w którym co miesiąc odbywa się publiczny męski różaniec organizowany przez Bractwo Przedmurza.

Fot. Zbigniew Woźniak

— Na pewno będziemy tam obecni 2 kwietnia. Chcemy modlitwą przeprosić za ataki na świętego, którym jest Jan Paweł II — mówi „Gazecie Olsztyńskiej" Mariusz Kowalski z Bractwa Przedmurza.

— Zaczniemy modlitwę punktualnie o godzinie 21.37, czyli w dokładną rocznicę śmierci Jana Pawła II — wyjaśnia Bogusław Tomaszewski.

Z kolei w Warszawie, Krakowie i Szczecinie 2 kwietnia odbędzie się Narodowy Marsz Papieski. Według organizatorów tego wydarzenia intencją marszu jest zabranie Jana Pawła II z przestrzeni politycznych rozgrywek. Inicjatorzy marszu zapewniają, że jest on inicjatywą oddolną i apolityczną. **STANISŁAW KRYŚCIŃSKI**

NATO POKAZUJE SIŁĘ

Na poligonie w Oksbol na zachodzie Danii odbywają się największe od zakończenia zimnej wojny ćwiczenia artyleryjskie w tym kraju z udziałem wojsk z 9 krajów NATO, w tym Polski pod dowództwem USA. Manewry Dynamic Front mają pokazać siłę państw sojuszniczych.

Chcemy wysłać Rosji silny sygnał odstraszania, pokazać, że mamy zdolność i wolę współpracy ponadnarodowej w NATO" - oświadczył dowódca duńskiego pułku artylerii płk Michael Aksel Villumsen. Jak dodał, „wojna w Ukrainie, gdzie na froncie liczy się artyleria, jest ważnym elementem ćwiczeń".

W manewrach biorą udział m.in. amerykańskie wyrzutnie rakietowe HIMARS, polskie armatohaubice Kraby z żołnierzami z 5. Lubuskiego Pułku Artylerii oraz francuskie CAESAR. Wsparcia z powietrza udzielają amerykańskie myśliwce F-16, a z morza okręty NATO.

Prawie 50-tonowe Kraby przemieszczają się między stanowiskami ogniowymi po publicznych drogach, budząc zainteresowanie duńskich kierowców.

Jak podały duńskie siły zbrojne, „ważną częścią szkolenia jest przećwiczenie standardu łączności ASCA".

Według Villumsena położona strategicznie na zachodzie Morza Bałtyckiego stosunkowo niewielka Dania pełni kluczową rolę w zapewnieniu logistycznego wsparcia wojskom USA w przypadku konieczności ich przetransportowania na wschód Europy. Do tego celu może służyć położony niedaleko poligonu w Oksbol port w Esbjergu na Morzu Północnym, gdzie wcześniej ćwiczyły już wojska amerykańskie. **ŹRÓDŁO: PAP**

WAŻNA DATA

25 lat temu (31 marca 1998 roku) Polska rozpoczęła negocjacje akcesyjne z Unią Europejską

WYDAWCA
GRUPA WM Sp. z o.o.
ul. Tracka 5,
10-364 Olsztyn

REDAKTOR NACZELNY
Maciej Matera
zarzad@gazetaolsztynska.pl

ZASTĘPCA REDAKTORA NACZELNEGO
Igor Hrywna

REDAKTORZY WYDANIA
Barbara Barczuk
Igor Hrywna
Michał Podolak
Artur Dryhynycz
wydawca@gazetaolsztynska.pl
sport@gazetaolsztynska.pl

WYDANIE ONLINE
internet@gazetaolsztynska.pl
89 539 74 83

GAZETAOLSZTYNSKA.PL
redakcja@gazetaolsztynska.pl
tel. 89 539 74 83

PRENUMERATA E-WYDAŃ
prenumerata@gazetaolsztynska.pl
89 539 76 63

REKLAMA W OLSZTYNIE
ul. Tracka 5
tel. 89 539 74 53, 89 539 77 77
reklama@gazetaolsztynska.pl

CENTRALNE BIURO OGŁOSZEŃ
tel. 89 539 74 80, 81, 82

REDAKCJA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 611 46 00
gazeta@dziennikelblaski.pl

REKLAMA W ELBLĄGU
ul. Rybacka 35
82-300 Elbląg
tel. 55 236 18 02, 55 611 46 01
reklamy@dziennikelblaski.pl

DRUK
Drukarnia Prasowa
GRUPY WM Sp. z o.o.
Olsztyn, ul. Tracka 7
tel. 89 539 74 21

NAKŁAD KONTROLOWANY
ZWIĄZEK KONTROLI DYSTRYBUCJI PRASY

Redakcja nie zwraca niezamówionych tekstów oraz zastrzega sobie prawo dokonywania skrótów w publikowanych listach i nadesłanych materiałach. Redakcja nie odpowiada za treść ogłoszeń. Wydawca zastrzega sobie prawo odmowy przyjęcia ogłoszenia sprzecznego z zasadami moralnymi lub prawem.

eprasa.pl 6f766bfe97

PALEMKI: SYMBOL ODRADZAJĄCEGO SIĘ ŻYCIA

SIEDEM DNI PRZED WIELKANOCĄ OBCHODZIMY NIEDZIELĘ PALMOWĄ. ZGODNIE Z TRADYCJĄ ŚWIĘCIMY PALEMKI. TRADYCJE TWORZENIA IMPONUJĄCYCH PALM WIELKANOCNYCH PIELĘGNUJĄ UCZESTNICY ŚRODOWISKOWEGO DOMU SAMOPOMOCY W SZCZYTNIE FILIA IM. JERZEGO LANCA W PIASUTNIE.

JOANNA KARZYŃSKA
j.karzynska@gazetaolsztynska.pl

Ile regionów, tyle sposobów tworzenia palm wielkanocnych. Różnią się techniką wykonania i użytymi materiałami. Są zupełni małe i... ogromne. I tak na przykład palma kurpiowska powstaje z pnia ściętej jodły lub świerku, oplecionego na całej długości wrzosem, borówką, widłakiem i zdobionego wstążkami i bibułowymi kwiatami. Czubek takiego drzewka pozostawia się zielony. Ta technika zachowała się na Kurpiach w miejscowości Łyse – tam właśnie od kilkudziesięciu lat odbywa się w każdą Niedzielę Palmową konkurs na najdłuższą palmę.

Tradycyjną palmę przystrajamy paskami kolorowej bibuły i bibułkowymi kwiatami. Kolor wstążek nawiązuje do symboliki kolorów chrześcijaństwa: żółty – Jezusa, mądrości; niebieski – Maryi; czerwony – męczeństwa i miłości; biały – niewinności, czystości, radości; zielony – nadziei; fioletowy – pokory, granicy.

Środowiskowy Dom Samopomocy w Szczytnie Filia im. Jerzego Lanca w Piasutnie po raz drugi bierze udział w konkursie „Palma Kurpiowska Łyse 2023". W ubiegłym roku palma przygotowana przez ośrodek zajęła II miejsce w kategorii zbiorowej. Tegoroczna palma została wykonana przez jedenaście bardzo zaangażowanych osób. Mierzy około 4 metrów wysokości i składa się z 300 kwiatów zrobionych głównie z krepiny i cienkiej bibuły.

— Do udziału w konkursie przygotowywaliśmy się przez pięć tygodni, wykonując kwiaty i zdobienia do palmy — opowiada Hanna Łukowska, kierownik ŚDS w Piasutnie. — Uczestnicy zajęć wykazali się ogromną kreatywnością, a różnorodne sposoby wykonywania kwiatów oraz zdobienia palmy stają się tradycją naszego domu. Staramy się celebrować Niedzielę Palmową.

Ponieważ w ubiegłym roku doceniono pracę, z jeszcze większym zapałem zaangażowali się w przygotowanie palmy do tegorocznego konkursu.

— Włożyli wiele pracy, a przede wszystkim pomysłowości i uzdolnień plastycznych. Udział w tak prestiżowym konkursie jak „Palma Kurpiowska Łyse 2023" jest dla nas ogromnym wyzwaniem, a zarazem daje nam możliwość sprawdzenia swoich umiejętności.

Fot. ŚDS w Piasutnie

Ponieważ w ubiegłym roku doceniono ich pracę, twórcy palmy z jeszcze większym zapałem zaangażowali się w przygotowania do tegorocznego konkursu

Konkurs ma popularyzować tradycyjną plastykę obrzędową, zachować i reaktywować tradycyjne elementy i motywy w we współczesnej plastyce obrzędowej związanej ze Świętami Wielkanocnymi. Ma też integrować społeczności lokalne.

O NIEDZIELI PALMOWEJ

„Niedziela Męki Pańskiej", zwana też „Kwietną" lub „Wierzbną" – święto ruchome w kalendarzu chrześcijańskim przypadające 7 dni przed Wielkanocą. Rozpoczyna Wielki Tydzień. Może wypaść pomiędzy 15 marca a 18 kwietnia.

Święto zostało ustanowione na pamiątkę przybycia Chrystusa do Jerozolimy. Rozpoczyna okres przygotowania duchowego do świąt, będącego wyciszeniem, skupieniem i przeżywaniem męki Chrystusa. Pierwsze znane zapisy dotyczące święta pochodzą z dziennika pątniczki Egerii, a datowane są na lata osiemdziesiąte IV wieku. Z Jerozolimy procesja Niedzieli Palmowej rozprzestrzeniła się na kraje chrześcijańskiego Wschodu. Niedziela Palmowa obchodzona jest w Polsce od średniowiecza. Według obrzędów katolickich tego dnia wierni przynoszą do kościoła palemki – symbol odradzającego się życia.

Wjazd Jezusa do Jerozolimy opisali wszyscy Ewangeliści. Będąc w okolicy Betfage, Chrystus polecił swoim dwóm uczniom, by poszli do pobliskiej wsi i przyprowadzili znajdującego się tam osła (w Ewangelii św. Mateusza mowa jest o oślicy i osiołku). Na pytania, czemu to robią, Jezus kazał im odpowiedzieć: „Pan go potrzebuje". Gdy to zrobili, Chrystus dosiadł osiołka i na nim wjechał do Jerozolimy. Lud wyszedł mu na spotkanie, słał pod nogi płaszcze i gałązki, wykrzykując: „Hosanna! Błogosławiony Ten, który przychodzi w imię Pańskie".

PALEMKA WIELKANOCNA

ma bardzo długą historię. Już w IV wieku w Jerozolimie odbywały się procesje z palmami. Ten zwyczaj bardzo szybko się rozpowszechniło w Hiszpanii, Galii oraz na Wschodzie. Z kolei Kościół zachodni zaczął przejmować ten zwyczaj już w V wieku, a w XI wprowadzono do liturgii Niedzieli Palmowej święcenie gałązek zielonych, czyli palm wielkanocnych. Polski Kościół także święci palemki od XI wieku – w Niedzielę Palmową jest święcenie, w Wielką Sobotę są palone te zeszłoroczne, a w Środę Popielcową w następnym roku popiół z tych spalonych palm jest używany do znaczenia i posypywania głów wiernych.

ŹRÓDŁO: WIKIPEDIA

WIELKI TYDZIEŃ

W liturgii chrześcijańskiej Wielki Tydzień to ostatnia część liturgicznego okresu Wielkiego Postu. Zaczyna się w Niedzielę Palmową, a kończy Triduum Paschalnym; poszczególne dni Wielkiego Tygodnia są poświęcone pamięci wydarzeń związanych z ostatnim okresem ziemskiego życia Jezusa Chrystusa, czwartek — Ostatniej Wieczerzy, piątek — ukrzyżowaniu i śmierci, sobota — pogrzebowi. Wielki Tydzień zamyka Wigilia Paschalna.

KONDOLENCJE

Drogiej Koleżance

Annie Gradowskiej

wyrazy głębokiego żalu i szczerego współczucia oraz słowa otuchy w trudnych chwilach po śmierci

Taty

składają sędziowie oraz koleżanki i koledzy z Wydziału I Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie

71023opb1-a-M

Pani **Annie Gradowskiej**

oraz **Najbliższym**

wyrazy najgłębszego współczucia oraz słowa wsparcia w trudnych chwilach po śmierci

Taty

składają Prezes, sędziowie oraz pracownicy Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Olsztynie

71023opb1-b -P

Pani

Jolancie Osowskiej

Kierownikowi Oddziału Planowania i Monitorowania Realizacji Wydatków Wydziału Obsługi Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie

wyrazy najgłębszego współczucia z powodu śmierci

Taty

składają

Dyrektor Generalny Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie Paweł Żukowski

Współpracownicy Warmińsko-Mazurskiego Urzędu Wojewódzkiego w Olsztynie

70823opb1-a-M

Z ogromnym żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

Pana

Bolesława Marschalla

jednego z najwybitniejszych artystów rzeźbiarzy, przez lata związanego z Warmią, Mazurami i Powiślem, twórcy wielu pomników w Polsce i zagranicą, sprawnego menadżera kultury, wyróżnionego Odznaką Honorową Za Zasługi dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Rodzinie i Bliskim Zmarłego

składamy wyrazy najgłębszego współczucia.

Gustaw Marek Brzezin Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Bernadeta Hordejuk Przewodnicząca Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego

70623opb1-a -P

eprasa.pl 6f766bfe97

MŁODZI BOHATEROWIE Z POGOBIA

TYLKO DZIĘKI ODWADZE I PRZYTOMNOŚCI UMYSŁU DWÓCH NASTOLATKÓW NIE DOSZŁO DO TRAGEDII. PAWEŁ KLISIATYS I TOBIASZ TOPKA BEZ CHWILI WAHANIA, Z NARAŻENIEM WŁASNEGO ŻYCIA, URATOWALI DWIE OSOBY Z PŁONĄCEGO BUDYNKU W POGOBIU ŚREDNIM (POWIAT PISKI).

ELŻBIETA ŻYWCZYK
e.zywczyk@gazetaolsztynska.pl

Blisko cztery i pół godziny trwała akcja gaszenia domu w Pogobiu Średnim pod Piszem. Brało w niej udział 22 strażaków (JRG Pisz, OSP Hejdyk, OSP Wiartel oraz OSP Pogobie – Ochotnicza Straż Pożarna w Pogobiu Średnim). Spalił się doszczętnie pokój na poddaszu i część dachu.

Kiedy strażacy przybyli na miejsce, paliło się wnętrze budynku. — Po rozpoznaniu okazało się, że na szczęście nikogo wewnątrz nie było. Sytuacja mogła być bardzo dramatyczna, tym bardziej że mieszkała tu starsza osoba. I właśnie w tej chwili szczęśliwy los sprawił, że w pobliżu byli dwaj dzielni młodzieńcy: Paweł Klisiatys oraz Tobiasz Topka, którzy bez chwili wahania, z narażeniem własnego życia, wyprowadzili mieszkankę z palącego się budynku — opowiada mł. bryg. Grzegorz Kuliś z Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Piszu. — Tylko dzięki ich niezwykłej odwadze oraz przytomności umysłu nie doszło do tragedii — dodaje.

Fot. KP PSP w Piszu

Komendant PSP st. bryg. Paweł Pieńkosz wręczył Pawłowi i Tobiaszowi listy pochwalne

Ruszyli na ratunek sąsiadom

17-letni Paweł Klisiatys i 16-letni Tobiasz Topka mieszkają w Pogobiu Średnim. Obaj są uczniami Zespołu Szkół Zawodowych z Biblioteką Pedagogiczną w Piszu. Chłopcy w piątek 10 marca uratowali z płonącego w ich wsi domu dwie osoby — 10-letniego chłopca i jego ponad 80-letnią babcię. — Okazało się potem, że nasi uczniowie ratowali rodzinę kolegi, który w tym czasie był na zajęciach w naszej szkole — mówią opiekunowie uczniów z ZSZ w Piszu.

— Była dokładnie 13.30, kiedy wracałem ze szkoły do domu. Przechodziłem obok tego budynku, ale wtedy nawet dymu nie było i nic nie wskazywało na to, że za chwilę dom stanie w ogniu — opowiada Tobiasz Topka. — Upłynęło może z 15-20 minut, byłem już u siebie w pokoju, szykowałem się do obiadu. Wtedy zadzwonił do taty telefon i mama zaczęła krzyczeć, że pali się dom sąsiadów. Natychmiast zbiegłem, ubrałem się i pobiegłem tam. Jak tam dotarłem, Paweł już był na miejscu i wyprowadzał z domu starszą panią, więc mu w tym pomogłem. Wtedy już mocno się paliło w drugiej części budynku. Starsza pani spała, nie wiedziała, co się dzieje i nie była świadoma tego, że za ścianą się pali.

Jak opowiadają chłopcy, w miejscu, gdzie zaczęło się palić, był 10-letni brat ich kolegi, a za ścianą starsza pani – jego babcia. Rodziców w tym czasie nie było w domu, pojechali coś załatwić.

Wiadomość o pożarze jako pierwsza dotarła do Pawła... W jaki sposób? 10-letni Jasiek zadzwonił do swojego taty, że w domu jest dym i coś niedobrego się dzieje. Ten szybko zadzwonił do starszego syna Czarka, a Czarek – który był wtedy w szkole – natychmiast zatelefonował do Pawła.

— Zadzwonił do mnie i powiedział, że chyba jego dom się pali. Od razu tam pobiegłem, już wtedy był duży ogień — opowiada 17-letni Paweł. — Jak biegłem, to Czarka młodszy brat, Jasiek, otworzył okno i krzyczał: „Ratunku, pomocy, pali się! Nie mogę wyjść z domu!”. Pędziłem prosto do drzwi. Nie były zamknięte na klucz, ale nie wiedzieć dlaczego nie mogłem ich otworzyć. Musiałem naciskać z całych sił, praktycznie to je wyrywałem. Drzwi w końcu ustąpiły i wpadłem do środka. Było już pełno dymu. Pierwsze co, to kazałem Jaśkowi założyć buty i natychmiast zamknąłem drugie drzwi, żeby ogień się do nas w tym czasie nie dostał. Wyciągnąłem Jaśka na zewnątrz i przekazałem jakiemuś starszemu panu, który był przed domem. Potem pobiegłem do drugiego wejścia domu po starszą panią. Wtedy przybiegł Tobiasz z pomocą — dodaje. Widać, że wciąż przeżywa tamtą sytuację.

— Za jakieś dwie minuty nadjechali strażacy, pierwsi byli nasi z Pogobia. Rozciągnęli węże, jeden wąż my dwaj przejęliśmy, drugi strażacy. Wszyscy razem zaczęliśmy wodą gasić ogień. Potem przyjechali strażacy z Pisza, Hejdyka i Wiartla i już nam kazali odejść, sami poprowadzili dalej akcję — dodaje 16-letni Tobiasz.

Chcą być strażakami

Co takiego czuli i myśleli chłopcy, kiedy biegli w ogień ratować sąsiadów?

— NIC NIE CZULIŚMY, MYŚLENIE SIĘ W TYM MOMENCIE WYŁĄCZYŁO, NAJWAŻNIEJSZE BYŁO TO, ŻEBY WYPROWADZIĆ Z DOMU DWOJE UWIĘZIONYCH TAM LUDZI — MÓWIĄ ZGODNIE MŁODZIEŃCY.

Pierwszą poważną akcję z narażeniem własnego życia dzielni nastolatkowie mają już za sobą. Kolejne przed nimi, bo obaj zgodnie twierdzą, że jak tylko skończą 18 lat, od razu wstępują w szeregi ich rodzimej jednostki — Ochotniczej Straży Pożarnej w Pogobiu Średnim.

Podczas uroczystości w ZSZ w Piszu dyrektor szkoły Paweł Bazydło, starosta Andrzej Nowicki i wicestarosta Waldemar Brenda gratulowali chłopcom odwagi, bezinteresowności w niesieniu pomocy i postawili za wzór godny naśladowania. Za czyn godny bohaterów Komendant Powiatowy PSP st. bryg. Paweł Pieńkosz wręczył Pawłowi i Tobiaszowi listy pochwalne. Listy pochwalne otrzymali także rodzice uczniów. Były również nagrody i kwiaty.

Fot. KP PSP w Piszu, OSP Pogobie Średnie

Pożar Pogobiu Średnim

eprasa.pl 6f766bfe97

NARODOWY BANK POLSKI

„Jan Paweł II”

Banknot kolekcjonerski NBP

Narodowy Bank Polski emitując banknot kolekcjonerski oddał hołd wielkiemu Polakowi – świętemu Janowi Pawłowi II.

Banknot kolekcjonerski „Jan Paweł II” o nominale 50 zł jest dostępny w Oddziałach Okręgowych NBP oraz w sklepie internetowym: KOLEKCJONER.NBP.PL

eprasa.pl 6f766bfe97

PODWÓJNE ŻYCIE MAGICZNEJ JEMIOŁY

— JEMIOŁA UWAŻANA JEST ZA ROŚLINĘ PRZYNOSZĄCA SZCZĘŚCIE, ALE ATAKUJE CORAZ WIĘCEJ DRZEW. SĄ TO JUŻ SETKI TYSIĘCY HEKTARÓW LASU — ZAUWAŻA PROF. DR HAB. ZBIGNIEW SIEROTA Z KATEDRY LEŚNICTWA I EKOLOGII LASU UWM.

ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@gazetaolsztynska.pl

— Jemioła kojarzy nam się z pocałunkiem pod nią. Ale to coraz większe zagrożenie dla drzew.

— Rzeczywiście, w naszej tradycji jemioła uważana jest za roślinę przynosząca szczęście, nawet magiczną, a pocałunek pod nią był konieczny dla zapewnienia pomyślności w życiu. Drzewka jemioły zawsze rosły na drzewach–gospodarzach, przede wszystkim gatunków liściastych. Latem nie rzucały się w oczy, ukryte w gąszczu liści, ale zimą były bardzo widoczne. Żartobliwie i ze smutkiem można by rzec, że tworzyły „drzewa jemiołowe", bo wiele gałęzi drzew było licznie porośniętych jemiołą, której zielona barwa wyraźnie się rysowała na tle nieba czy śniegu.

— Czym tak naprawdę jest ta roślina?

— Jemioła to nazwa zbiorowa, bo w Europie występują trzy podgatunki tej rośliny — jemioła pospolita typowa (na większości gatunków liściastych), jemioła pospolita rozpierzchła (na sośnie) i jemioła jodłowa (na jodle). Główną jej cechą jest to, że jest krzewinką, półpasożytem. Jej organizm tworzą specyficzne ssawkowate korzenie korowe, które wrastają pod korę gałęzi, a następnie do komórek naczyniowych drzew, aby z nich podkradać wodę. Ta roślina oczywiście. Co roku przyrastają jej pędy z liśćmi, kwiatami i owocami. Jemioła jest zimozielona. Potrafi asymilować, czyli wytwarzać w procesie fotosyntezy węglowodany potrzebne do jej corocznego przyrostu i rozwoju osobniczego. Główna jej szkodliwość polega właśnie na zabieraniu drzewu wody, z takim trudem dostarczanej przez korzenie drzew. Przez to drzewa są coraz słabsze, bardziej podatne na owady i grzyby chorobotwórcze. Przy niedostatku wody dostępnej dla korzeni, na przykład w czasie suszy, obecność jemioły znacznie przyspiesza proces obumierania drzew. A jemioła rozwija się nadal, co roku wytwarza kolejne przyrosty i wzmaga apetyt na wodę, choć oczywiście do czasu. Gdy zabraknie wody, bo drzewo zamarło, zamiera i ona.

— W jaki sposób „atakuje"?

— Atakuje bezpośrednio właśnie przez swoje ssawkowate „korzenie" wrastające po skiełkowaniu nasiona między korę i drewno, w tkanki drzewne, ale rozprzestrzeniana jest przez ptaki: oczywiście jemiołuszki, gile, drozdy i inne. Ptaki zjadają mięsiste owoce jemioły, tzw. nibyjagody, lub tylko je uszkadzają, ale po strawieniu wydalają ich nasiona. Nasiona jemioły posiadają lepką powłoczkę i czasami ześlizgują się po gałęzi lub pniu, szukając szczeliny, w której mogłoby się umiejscowić i skiełkować. Ponieważ ptaki preferują grubsze gałęzie i konary drzew, to stąd kiełkowanie nasion jemioły jest łatwiejsze.

— Ile drzewo może żyć z jemiołą?

— Jemioła może żyć na danym drzewie wiele lat, nawet kilkanaście. Zależy to od liczby i wieku drzewek jemiołowych. Żyje, dopóki ma dostęp do wody zawartej w komórkach drzewa. Kiedy wody zabraknie, po pewnym okresie jemioła więdnie i zamiera. Pamiętać należy, że woda pobierana jest z gleby przez najdrobniejsze korzenie, które tworzą wraz z odpowiednimi grzybami specjalny układ symbiotyczny – tak zwaną mykoryzę, czyli grzybokorzeń. Strzępki takiego grzyba wrastają w te drobne korzenie o grubości 1-2 mm i zależnie od gatunku drzewa i grzyba tworzą niezwykły związek, w którym grzyb, a właściwie jego nitkowate strzępki, pobierają z kapilar glebowych wodę i rozpuszczone w niej związki mineralne. Następnie pompują je do kolejnych korzeni, te zaś do pnia i w górę korony, aby wszystkie procesy fizjologiczne drzewa odbywały się swoim rytmem. W zamian roślina, a właściwie chloroplasty w liściach, produkują węglowodany, które – wraz z innymi powstającymi związkami – służą do tworzenia biomasy drzewa, ale także odżywiają grzybnię w mykoryzach. Ten układ korzenie–pień–korona i wymiana odpowiednich związków (wody i węglowodanów) w normalnych warunkach jest bardzo sprawny – pod warunkiem obecności wody. Obecność jemioły istotnie zaburza ten mechanizm.

Fot. Zbigniew Woźniak

Jemioła może znacząco zmienić ekosystem — uważa prof. dr hab. Zbigniew Sierota

— To zapewne objaw szerszego problemu...

— Jemioła od zawsze miała związek funkcjonalny z drzewami, a jej liczebność, zwłaszcza w okolicach miast, była redukowana w okresie przedświątecznym na stroiki i bukiety zawieszane pod sufitem. Jednakże w ostatnich latach nastąpiły zauważalne przez wszystkich zmiany w naszym środowisku. Zmiany o charakterze globalnym, czego efektem jest niedostatek opadów zimą, susze letnie, ale także anomalie pogody – silne wiatry czy podtopienia. Te czynniki powodują – oprócz innych zdarzeń – także obniżenie odporności drzew na stresy, prowadzące do zmniejszonej żywotności drzew. Jemioła ma w tym znaczący udział.

— Jak zatem ratować drzewa?

— Jemioła, podobnie jak roznoszące ją ptaki, to naturalny składnik danego ekosystemu – czy to leśnego, czy przydrożnego. Problem tkwi w jej nadmiernym występowaniu, zarówno na jednym drzewie, jak i w parku miejskim czy na przydrożnych drzewach. Jemioła rośnie w koronach drzew, a więc dość wysoko. Najprostszym sposobem byłoby usuwać, tzn. obrywać tworzące się krzaczki jemioły, obcinać gałęzie, gdy jest ich wiele, albo usuwać całe drzewa, gdy zamierają i zagrażają ludziom. Takie zabiegi są często nierealne, a na pewno kosztowne, choć w wyjątkowych sytuacjach są stosowane. Co zatem robić? Prowadzić monitoring sytuacji, na przykład wykonując okresowe przeloty wielowirnikowych dronów z kamerami, usuwać jemiołę przez specjalistyczne jednostki zieleni miejskiej, zmieniać skład gatunkowy drzew przez zastępowanie gatunków wrażliwych na te bardziej odporne. No i prowadzić badania nad tym zjawiskiem, na przykład przez poszukiwanie związków biologicznych o oddziaływaniu biobójczym wobec jemioły, a wprowadzanych do korzeni, aby były pobrane przez drzewo i ograniczyły rozwój jemioły.

— Drzewa zamierają. Nie brzmi to dobrze na przyszłość...

— Tego najstarsi górale nie wiedzą. Jeżeli susze będą nadal się pogłębiać, a dostępna dla korzeni woda ucieknie w głąb profilu glebowego, to cóż – „drzewa będą umierały, stojąc", jak w znanej sztuce teatralnej sprzed lat. Należy poszukiwać genotypów oraz gatunków drzew mniej podatnych na zasiedlanie przez jemiołę – może wyszukać i propagować organizmy antagonistyczne, np. grzyby czy owady defoliujące jemiołę? A może prosta metoda mechaniczna (obrywanie) okaże się skuteczna w ograniczaniu skali tego zjawiska?

— Ile drzew w Polsce jest zaatakowanych?

— Słowo „atakuje" ma konotacje antropogeniczne, bo dla przyrody jest to normalne zjawisko. Jemioła atakuje więc nie tylko drzewa liściaste w miastach czy przy drogach, ale także drzewa iglaste w lasach – jodłę czy ostatnio sosnę na południu i w centralnej części Polski. I są to już setki tysięcy hektarów lasu. I to jest poważny problem – nie tylko gospodarczy, ale i przyrodniczy. Jemioła może znacząco zmienić ekosystem, wpłynąć na zmiany różnorodności biologicznej, a lokalnie nawet na zmiany środowiskowe. Wyobraźmy sobie martwe lasy jemiołowe i zagrożenia, jakie taka sytuacja powoduje dla gospodarki wodnej, erozji gleb czy penetracji przez wiatr. Natomiast póki co, sytuacja jeszcze nie jest dramatyczna. W Olsztynie jest wiele drzew zasiedlonych przez jemiołę. Zapewne służby zieleni miejskiej mają rozeznanie, jaka to liczba. Ale niezależnie od nasilenia występowania musimy pamiętać o konsekwencjach braku drzew w mieście, w parkach – choćby w kontekście cienia, jaki dają, czy walorów estetycznych. Stąd ważny jest monitoring zjawiska i odpowiednie zmiany składu gatunkowego zadrzewień.

— A coś dobrego o jemiole?

— Jemioła, poza walorami romantycznymi, czy jako pokarm dla ptaków, znajduje szerokie zastosowanie na przykład w przemyśle farmaceutycznym. Jej owoce i pędy zawierające flawonoidy są wykorzystywane do produkcji wielu leków ziołowych, na przykład regulujących ciśnienie krwi czy obniżających ryzyko zawału serca. Jest także wykorzystywana do produkcji kosmetyków działających przeciwzapalnie czy łagodzących podrażnienia skóry. Ale preparaty z jemioły należy stosować wyłącznie w uzgodnieniu z lekarzem, bo jemioła zawiera także toksyczne dla żołądka saponiny.

— Ptakom nie szkodzi...

— Ptaki się radują, bo mają dostatek pokarmu, a zimą dodatkową osłonę. Każdy więc na jemiołę patrzy inaczej.

eprasa.pl 6f766bfe97

Dopłaty 2023, czyli o czym rolnik wiedzieć powinien

Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa

Ruszyła kampania przyjmowania wniosków o płatności bezpośrednie oraz płatności obszarowe za rok 2023 r. Jest to pierwszy nabór w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Nowa perspektywa finansowa oznacza także zmiany. Dotyczą one również zasad przyznawania unijnych dopłat. Warto poznać szczegóły, zanim wyślemy do Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa elektroniczny wniosek o te płatności.

FOT. ADOBESTOCK

DLA KOGO DOPŁATY

Od 2023 r., aby otrzymać dopłaty bezpośrednie, trzeba spełniać trzy obowiązkowe kryteria.

Po pierwsze – być rolnikiem aktywnym zawodowo. Za takiego będzie automatycznie uznawany producent rolny, który za poprzedni rok otrzymał płatności bezpośrednie w kwocie nieprzekraczającej 5 tys. euro.

W przypadku gdy ta kwota jest wyższa, rolnik będzie uznawany za aktywnego, jeżeli nie prowadzi działalności polegającej na: administrowaniu portami lotniczymi, wodociągami, trwałymi terenami sportowymi i rekreacyjnymi; świadczeniu usług przewozu kolejowego czy w zakresie obrotu nieruchomościami. Niemniej jednak rolnik prowadzący tego rodzaju działalność może zostać uznany za aktywnego, nawet w przypadku kiedy przekroczy próg 5 tys. euro, jeżeli spełni jeden z poniższych warunków:

- udokumentuje, że jego przychód z działalności rolniczej stanowi co najmniej 1/3 całego przychodu w gospodarstwie, lub
- roczna kwota płatności bezpośrednich wynosi co najmniej 5 proc. całości przychodów z działalności pozarolniczej, lub
- główną działalność gospodarczą lub przedmiot działalności stanowi wykonywanie działalności rolniczej.

Po drugie – musi posiadać grunty o powierzchni co najmniej 1 ha. W przypadku gdy ich powierzchnia jest mniejsza, musi spełniać warunki do otrzymania płatności związanych ze zwierzętami i złożyć wniosek o ich przyznanie, a ponadto kwota płatności bezpośrednich, jakie miałby otrzymać, wynosi co najmniej równowartość 200 euro. Grunty, do których rolnik ubiega się o płatności, muszą być w jego posiadaniu (potwierdza to np. tytuł własności czy umowa dzierżawy) na dzień 31 maja 2023 r.

Po trzecie – stosować zasady wzmocnionej warunkowości. Zastąpiły one znane do tej pory rolnikom reguły wzajemnej zgodności (cross-compliance) i zazielenienia. Nowe wytyczne opierają się na normach GAEC (Good Agricultural and Environmental Condition), które dotyczącą utrzymania gruntów wchodzących w skład gospodarstwa w dobrej kulturze rolnej zgodnej z ochroną środowiska. Ich niespełnienie będzie skutkowało obniżeniem poziomu dopłat.

OBOWIĄZKOWE GAEC, DOBROWOLNE EKOSCHEMATY

Norm GAEC jest 9.

GAEC 1 – utrzymywanie trwałych użytków zielonych w oparciu o ich stosunek do powierzchni użytków rolnych;

GAEC 2 – ochrona torfowisk i terenów podmokłych; będzie obowiązywała od 2025 r.;

GAEC 3 – zakaz wypalania gruntów rolnych;

GAEC 4 – ustanowienie stref buforowych wzdłuż cieków wodnych;

GAEC 5 – zarządzanie orką, przyczyniające się do zmniejszenia ryzyka degradacji i erozji gleby z uwzględnieniem nachylenia terenu;

GAEC 6 – minimalna pokrywa glebowa w najbardziej newralgicznych okresach;

GAEC 7 – zmianowanie i dywersyfikacja upraw na gruntach rolnych; norma dotycząca zmianowania upraw będzie obowiązywała od 2024 roku;

GAEC 8 – utrzymanie elementów i obszarów nieprodukcyjnych; w 2023 r. Polska skorzystała z uchylenia części zapisów dotyczących obowiązku ugorowania gruntów (można prowadzić produkcję z wyjątkiem kukurydzy, soi i zagajników o krótkim okresie rotacji);

GAEC 9 – zakaz przekształcania lub zaorywania trwałych użytków zielonych wyznaczonych jako cenne na obszarach Natura 2000

Normy GAEC są również podstawą do określenia tzw. ekoschematów. które stanowią zupełnie nowy element kampanii dopłat 2023. Ekoschematy to działania korzystne dla środowiska, klimatu i dobrostanu zwierząt, które wykraczają ponad podstawowe wymogi określone w warunkowości. To od rolnika zależy, czy zdecyduje się na ich wdrożenie. Nie są one bowiem obowiązkowe, ale ich niestosowanie będzie miało wpływ na ostateczną wysokość otrzymywanych dopłat.

Mamy 6 ekoschematów i w ich ramach można otrzymać płatności do:

1. obszarów z roślinami miododajnymi;
2. rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi;
3. retencjonowania wody na trwałych użytkach zielonych;
4. integrowanej produkcji roślin;
5. biologicznej ochrony upraw;
6. dobrostanu zwierząt – jest to kontynuacja znanego już działania PROW 2014-2020, ale z rozszerzonym zakresem wsparcia.

TU TAKŻE SĄ ZMIANY

Co do zasady, w 2023 r. płatności bezpośrednie obejmują takie same formy wsparcia, jak do tej pory, jednak z pewnymi zmianami. Dotychczasową jednolitą płatność obszarową (JPO) zastąpi podstawowe wsparcie dochodów (PWD). Kolejna zmiana dotyczy dolnego progu powierzchni gospodarstwa objętej płatnością redystrybucyjną. Do tej pory wynosił on 3 ha, a od tego roku został obniżony do 1 ha. Istotne jest, że płatność taka przyznawana jest do pierwszych 30 ha dla gospodarstw, w których powierzchnia gruntów rolnych nie przekracza 300 ha. Z kolei w przypadku uzupełniającego wsparcia dochodów dla młodych rolników zniesiono limit powierzchni gruntów, do których przyznawana jest płatność (dotychczas było to 50 ha).

O TE PŁATNOŚCI MOŻNA SIĘ UBIEGAĆ

Podsumujmy. W 2023 r. rolnik może wnioskować o dopłaty w ramach:

- płatności bezpośrednich, w formie: podstawowego wsparcia dochodów; płatności redystrybucyjnej; płatności dla młodych rolników; schematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt (ekoschematy); wsparcia dochodów związanego z produkcją: do krów, bydła, owiec, kóz, buraków cukrowych, chmielu, lnu, konopi włóknistych, pomidorów, truskawek, ziemniaków skrobiowych, roślin pastewnych, roślin strączkowych na nasiona;
- przejściowego wsparcia krajowego, w tym uzupełniającej płatności podstawowej (UPP), płatności niezwiązanej do tytoniu;
- płatności do obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW);
- płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej (zobowiązania kontynuacyjne w ramach PROW 2014-2020), w tym kosztów transakcyjnych w ramach pakietu 4, pakietu 5 lub pakietu 6;
- płatności ekologicznej (zobowiązania kontynuacyjne w ramach PROW 2014-2020), w tym premię za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą oraz o przyznanie kosztów transakcyjnych;
- płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej (nowe zobowiązania w ramach WPR 2023-2027), w tym płatności za retencjonowanie wody na obszarach przyrodniczych oraz o przyznanie kosztów transakcyjnych w ramach interwencji 1, interwencji 2 lub interwencji 5;
- płatności ekologicznej (nowe zobowiązania w ramach WPR 2023-2027), w tym: dla małych gospodarstw z uprawami ekologicznymi, premie za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą oraz o przyznanie kosztów transakcyjnych;
- pomocy na zalesianie (PROW 2007-2013) – wniosek o wypłatę;
- premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej (PROW 2014-2020);
- premii z tytułu zadrzewień (PROW 2014-2020);
- pierwszej premii pielęgnacyjnej i zalesieniowej do gruntów z sukcesją naturalną (WPR 2023-2027).

JAK ZŁOŻYĆ WNIOSEK, GDZIE SZUKAĆ POMOCY?

Wnioski o przyznanie dopłat można składać wyłącznie przez aplikację eWniosekPlus, dostępną na Platformie Usług Elektronicznych (PUE). Rolnicy, którzy nie mają komputerów, mogą liczyć na pomoc pracowników ARiMR. Wszelkie wątpliwości można konsultować również za pośrednictwem infolinii, pod nr. tel. 800 38 00 84 lub 22 595 06 11, w dni robocze w godz. 7:00-19:00 oraz w soboty 10:00-16:00.

Zachęcamy również do kontaktu z ekspertami z Ośrodków Doradztwa Rolniczego. W tym roku doradcy z ODR pomagają wypełniać rolnikom wnioski o dopłaty bezpośrednie lub obszarowe bezpłatnie.

WAŻNE TERMINY

Wnioski wraz z załącznikami są przyjmowane od 15 marca do 15 maja 2023 r. Tradycyjnie dokumenty będzie można dostarczyć również po tym terminie, ale za każdy roboczy dzień opóźnienia płatność będzie pomniejszana o 1 proc. Z kolei korekt we wnioskach bez konsekwencji finansowych będzie można dokonywać do 31 maja 2023 r. Po tej dacie płatności do powierzchni objętych zmianami będą również obniżane o 1 proc. za każdy dzień zwłoki. Zarówno w przypadku składania wniosków, jak i wprowadzania w nich modyfikacji, ostateczny termin to 9 czerwca 2023 r.

2623otba-a -P

eprasa.pl 6f766bfe97

WSZYSTKIE ETYKIETY PO NOWEMU

KONIEC Z DATĄ PRZYDATNOŚCI DO SPOŻYCIA NA PRODUKTACH SPOŻYWCZYCH. UNIA CHCE ZMIENIĆ NASZE NAWYKI. ZMIENIAJĄC ETYKIETY, ZAMIERZA WYPOWIEDZIEĆ WOJNĘ MARNOWANIU ŻYWNOŚCI. BO DO KOSZA LĄDUJE AŻ 150 KG JEDZENIA W KAŻDEJ SEKUNDZIE.

ADA ROMANOWSKA
a.romanowska@gazetaolsztynska.pl

Etykiety produktów spożywczych mogą nas mylić. W efekcie wyrzucamy nadającą się do spożycia żywność, sugerując się datą na opakowaniu. A skala jest ogromna. Według danych Federacji Polskich Banków Żywności jeszcze przed okresem galopujących cen żywności przeciętna czteroosobowa rodzina wyrzucała do śmietnika produkty warte nawet 2,5 tysiąca złotych rocznie. Teraz ta wartość będzie jeszcze wyższa. W Polsce każdego roku na śmietnik trafia prawie 5 milionów ton jedzenia, czyli średnio 150 kg w każdej sekundzie. Najczęściej marnujemy pieczywo, owoce i warzywa, wędliny i jogurty. Jedną z przyczyn ma być właśnie błędne czytanie dat przeterminowanej żywności. Dlatego unijni eksperci chcą z tym walczyć, wprowadzając bardziej szczegółowe etykiety na produktach spożywczych.

Po terminie... Co to znaczy?

Dla większości z nas żywność po terminie jest po prostu zepsuta i ląduje w koszu. Data to data. Nie analizujemy — wyrzucamy. Kłopot w tym, że to nie do końca prawda. Jeżeli na opakowaniu znajduje się sformułowanie „należy spożyć do...” oznacza, to że produkt przeterminowany może nam zaszkodzić i lepiej go zutylizować. Jednak na opakowaniu możemy spotkać się również ze sformułowaniem „najlepiej spożyć przed...”. Tu okazuje się, że ten produkt po terminie wciąż nadaje się do spożycia, ale jego cechy szczególne, jak np. wyjątkowy aromat, smak, konsystencja mogą ulec zmianie. To właśnie „data minimalnej trwałości”. Dla wielu z nas ta różnica jest trudna do wychwycenia. W oczy rzuca nam się sama data, z którą nie dyskutujemy. Dlatego Komisja Europejska chce zmian. Nowa ustawa ma zmienić oznaczenia takie jak „należy spożyć przed” i „koniec daty ważności” na „dobre też po” oraz „najlepsze przed końcem”.

Nasze przemyślane wybory

— Producenci, zamieszczając daty na opakowaniach produktów, chronią nas przed zatruciami pokarmowymi i dolegliwościami z tym związanymi. Chodzi po prostu o nasze bezpieczeństwo. Nie wszystkie produkty jednak psują się od razu — zauważa prof. Katarzyna Przybyłowicz, dietetyk z Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego. — Jednak nie tylko data jest istotna. Niezwykle ważne są też warunki przechowywania danego produktu. I często również taką informację znajdziemy na etykiecie. Nawet długi termin nie uchroni żywności przez zepsuciem, jeśli nie będzie właściwie przechowywany.

I dodaje: — To oczywiste, że nie możemy marnować jedzenia. Nie bez powodu mamy trend zero waste. Niestety często nam się zdarza, że kupujemy za dużo. Często łapiemy się na promocje, które zachęcają nas do zakupu na przykład trzech produktów w cenie dwóch. Mało tego, zdarza się, że robimy zakupy na głodzie z pustym żołądkiem, więc kupujemy więcej. A później wszystko traci świeżość w naszej lodówce. Dlatego nasze wybory muszą być za każdym razem przemyślane i świadome.

Fot. Bank Żywności w Elblągu

W Polsce, również na Warmii i Mazurach, powstaje coraz więcej inicjatyw pozwalających na dzielenie się żywnością z potrzebującymi. Od 2016 roku, w ramach idei foodsharingu, czyli dzielenia się żywnością, funkcjonują „jadłodzielnie", które powstają w coraz większej liczbie miast

Nie zjesz? Nie wyrzucaj

W Polsce, również na Warmii i Mazurach, powstaje coraz więcej inicjatyw pozwalających na dzielenie się żywnością z potrzebującymi. Od 2016 roku, w ramach idei foodsharingu, czyli dzielenia się żywnością, funkcjonują „jadłodzielnie”, które powstają w coraz większej liczbie miast. W takich miejscach można zostawić niemalże wszystko z wyłączeniem surowego mięsa i jaj oraz niepasteryzowanego mleka. Przekazanie żywności do takiego punktu nie kosztuje zbyt wiele wysiłku, a przyczynia się do ochrony środowiska i realnej pomocy tym, którzy jej potrzebują.

W Polsce od 2019 roku obowiązuje ustawa o przeciwdziałaniu marnowaniu żywności, zgodnie z którą sklepy przekazują niesprzedane produkty spożywcze wybranej organizacji pozarządowej, z którą podpisały umowę. Jeśli sprzedawcy mimo to wyrzucają żywność, są obciążani opłatami na rzecz organizacji, z którą tę umowę podpisali. A jeśli jej nie zawarli, opłaty przekazują właściwemu ze względu na siedzibę wojewódzkiemu funduszowi ochrony środowiska i gospodarki wodnej (WFOŚiGW).

Ma być łatwiej

Ważne jednak, aby opakowania były czytelne. Informacji stale przybywa, a miejsce na opakowaniu i etykiecie jest ograniczone. Dlatego wśród zapowiadanych przez KE zmian w etykietach jest również umieszczenie informacji o wartości odżywczej z przodu etykiety produktu. Mogłyby być to wartości liczbowe mówiące o zawartości tłuszczy, nasyconych kwasów tłuszczowych, cukrów oraz soli w produkcie. Unia rozważa także prostsze, obrazkowe rozwiązanie. Poziom zawartości składników odżywczych rozróżniany byłby poprzez kolor: niski — zielony, średni — pomarańczowy lub wysoki — czerwony. Innym pomysłem jest wprowadzenie piktogramów albo klas produktów — jak przy sprzętach RTV AGD.

PROF. KATARZYNA PRZYBYŁOWICZ, DIETETYK Z UNIWERSYTETU WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO:
— PRODUCENCI, ZAMIESZCZAJĄC DATY NA OPAKOWANIACH PRODUKTÓW, CHRONIĄ NAS PRZED ZATRUCIAMI POKARMOWYMI I DOLEGLIWOŚCIAMI Z TYM ZWIĄZANYMI. CHODZI PO PROSTU O NASZE BEZPIECZEŃSTWO.

REKLAMA

Prezydent Olsztyna

informuje, że w siedzibie Urzędu Miasta w dniach **od 31 marca 2023 r. do 21 kwietnia 2023 r.** podane zostały do publicznej wiadomości wykazy nieruchomości przeznaczonych do ***zbycia lub oddania w użytkowanie, dzierżawę lub użyczenie***.
Wykazy znajdują się w Biuletynie Informacji Publicznej, prowadzonym przez Urząd Miasta Olsztyna, pod adresem **umolsztyn.bip.gov.pl**.

PREZYDENT OLSZTYNA

29923otbr-a-M

REKLAMA

Prezydent Olsztyna

Informacja dla mieszkańców o jednostkach nieodpłatnego poradnictwa znajdujących się na terenie miasta Olsztyna

Gmina Olsztyn, realizując zadania zgodnie z art. 8a ust. 1 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej, informuje, że mieszkańcy mogą bezpłatnie skorzystać z pomocy zarówno prawników, terapeutów, psychologów, jak i specjalistów z innych dziedzin poradnictwa.

Wykaz jednostek, w których można otrzymać bezpłatną pomoc, podzielono na kategorie: rodzinne, psychologiczne, pedagogiczne, pomoc społeczna, rozwiązywanie problemów alkoholowych i innych uzależnień, przeciwdziałanie przemocy domowej, interwencja kryzysowa, dla osób bezrobotnych, dla osób pokrzywdzonych przestępstwem, prawo konsumenckie, prawa pacjenta, prawo ubezpieczeń społecznych, prawo pracy, prawo podatkowe, dla osób będących w sporze z podmiotami rynku finansowego.

Dane obejmują informacje o nazwie jednostek, zakresie poradnictwa, adresach i danych kontaktowych, dniach i godzinach działalności oraz kryteriach dostępu do usługi. W wykazie ujęto także krajowe infolinie tematyczne i inne formy porad świadczonych obywatelom.

Pełna informacja o nieodpłatnej pomocy prawnej na terenie miasta Olsztyna znajduje się w Biuletynie Informacji Publicznej Urzędu Miasta Olsztyna, w zakładce Informacje – Nieodpłatna pomoc prawna.

26023otbr-a-P

eprasa.pl 6f766bfe97

KOLEJNY KONWÓJ Z POMOCĄ UKRAINIE

Wolontariusze działający przy cerkwi greckokatolickiej nieprzerwanie od wybuchu wojny w Ukrainie jeżdżą z pomocą w konwojach humanitarnych. Cztery busy wypełnione darami i trzy auta wyruszyły właśnie z Olsztyna i mają trafić do rąk wojskowych i ludności cywilnej.

— Nasz kolejny konwój humanitarny przerósł nasze najśmielsze oczekiwania. Dzięki zaangażowaniu wolontariuszy i osób z nami współpracujących jedziemy aż czterema busami, w których znajdują się dary humanitarne. Są to ubrania, żywność, środki chemiczne, agregaty, siatki maskujące i narzędzia, takie jak siekiery, łopaty, saperki. Podczas tego wyjazdu przekażemy także wojskowym w Ukrainie trzy auta na front: 2 SUV-y i 1 pick-up — mówi Stefan Melnyk, zastępca prezesa OSP Tuławki, wolontariusz działający przy cerkwi.

Fot. Stefan Melnyk

W konwoju bierze udział 11 wolontariuszy z parafii greckokatolickiej w Olsztynie, niektórzy jadą po raz pierwszy.

Pierwszym przystankiem konwoju będzie sierociniec w Żurawnie, w którym obecnie mieszka 70 dzieci. Następnie wolontariusze udadzą się do Truskawca, gdzie mieści się szpital rehabilitacji rannych żołnierzy. Kolejnym ważnym punktem na trasie jest przekazanie wojskowym aut, które docelowo pojadą na front walk. Między innymi trafią do brygady im. Marka Bezruczka. To już czternasty konwój, w którym strażak bierze udział, i na pewno nie ostatni. Ukraińców można wciąż wspierać, przekazując najpotrzebniejsze rzeczy do parafialnego zespołu Caritasu, który działa przy cerkwi greckokatolickiej w Olsztynie (za McDonaldem). Czynne: poniedziałek, wtorek, czwartek, piątek w godz. 12-16.

ANNA GŁAZEK

WSPOMNIENIE: PANI RITA BYŁA SYMBOLEM WARMI

Była wyjątkową osobą. Choć nie pochodziła z Warmii, stała się jej symbolem. Trzy lata temu zmarła Rita Kostka, popularyzatorka strojów, tańca i kultury warmińskiej.

— To już trzecia rocznica śmierci Rity Kostki. Razem z mężem, a w zasadzie z całą rodziną, wryła się w pamięć co najmniej dwóch pokoleń mieszkańców Warmii. Co ciekawe, ani ona, ani jej mąż nie byli rodowitymi Warmiakami, a jedynie pokochali tę ziemię i jej folklor — wspomina Bożena Ulewicz, która wielokrotnie gościła u nich w podolsztyńskich Kudypach.

Rita Kostka, znana działaczka społeczna, zmarła 31 marca 2020 roku. Razem z mężem Leonardem prowadziła Ognisko Kultury Rodzinnej Hubertówka w Kudypach. Była matką siedmiorga dzieci. Wraz z całą rodziną propagowała język oraz kulturę warmińską.

— Inspiracją dla „Hubertówki" były słowa św. Jana Pawła II,

Fot. Władysław Katarzyński

wypowiedziane podczas pielgrzymki do Olsztyna w roku 1991. Papież powiedział wtedy, że trzeba zachować wielki skarbiec pięknej przyrody warmińskiej. To zadanie podjęli Rita i Leonard — przypomina Bożena Ulewicz.

Oboje uczestniczyli w wielu wydarzeniach patriotycznych oraz kościelnych, za każdym razem występując w tradycyjnych warmińskich strojach. Kostkowie za swoje zasługi otrzymali wiele nagród i wyróżnień, m.in. Pro Ecclesiea et Pontifice przyznaną przez papieża Jana Pawła II.

Pierwszy warmiński strój pani Rita Kostka uszyła w 1989 roku. Potem były kolejne, a w 1991 roku pojawiała się „Hubertówka".

Tradycję rodzinną podtrzymują dzieci pani Rity. Córka państwa Kostków, Patrycja Żukowska, otwiera nowy rozdział w życiu „Hubertówki". Ognisko Kultury zaczyna na nowo tętnić życiem. Teraz „Hubertówka" kieruje swoje działanie przede wszystkim na najmłodsze pokolenie. Będą tu prowadzone warsztaty z folkloru warmińskiego.

— Pani Rita i cała jej rodzina zawsze byli bardzo związani z kultem maryjnym. Można powiedzieć, że wyrośli w cieniu Gietrzwałdu. Jest ciągle w naszej pamięci — stwierdza Bożena Ulewicz.

STANISŁAW KRYŚCIŃSKI

REKLAMA

Poszukujemy do współpracy

WŁAŚCICIELI GRUNTÓW ORAZ ZESPOŁÓW

które zajmują się zawodowo pozyskiwaniem gruntów pod Farmy Fotowoltaiczne i Farmy Wiatrowe na cele podpisanego w listopadzie 2022 r. listu intencyjnego na realizację projektu wodorowego o wartości 22,6 MLD EUR.

Do wykonania tego przedsięwzięcia będzie nam potrzebne 13 000 ha gruntów. Najbardziej oczekiwane lokalizacje powinny mieć minimum 30 ha i znajdować się w województwach pomorskim, zachodniopomorskim i warmińsko-mazurskim.

Zainteresowanych prosimy o kontakt: **m.glita@mgge.pl**, tel: **667 200 401**.

JEŻELI CHCESZ WZIĄĆ UDZIAŁ W TYM HISTORYCZNYM PRZEDSIĘWZIĘCIU, ZAPRASZAMY DO WSPÓŁPRACY.

(https://gramwzielone.pl/woddor/109435/energy-group-i-hynfra-beda-produkowac-zielony-wodor).

2323otba-a -P

eprasa.pl 6f766bfe97

INTELIGENTNE ROLNICTWO A WYZWANIA ESG W POLSCE

DALSZY WZROST PRODUKTYWNOŚCI, DOSTOSOWANIE SIĘ DO UWARUNKOWAŃ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU CZY TEŻ ZMIENIAJĄCYCH SIĘ WYMAGAŃ KONSUMENTÓW TO WYZWANIA, JAKIE STOJĄ OBECNIE PRZED SEKTOREM ROLNO-SPOŻYWCZYM – WYNIKA ZE SPECJALNEGO RAPORTU „INTELIGENTNE ROLNICTWO A WYZWANIA ESG W POLSCE", PRZYGOTOWANEGO PRZEZ PKO BANK POLSKI WE WSPÓŁPRACY Z EKSPERTAMI Z SGGW, COLLEGIUM CIVITAS, GRUPY AZOTY I MLEKOVITY.

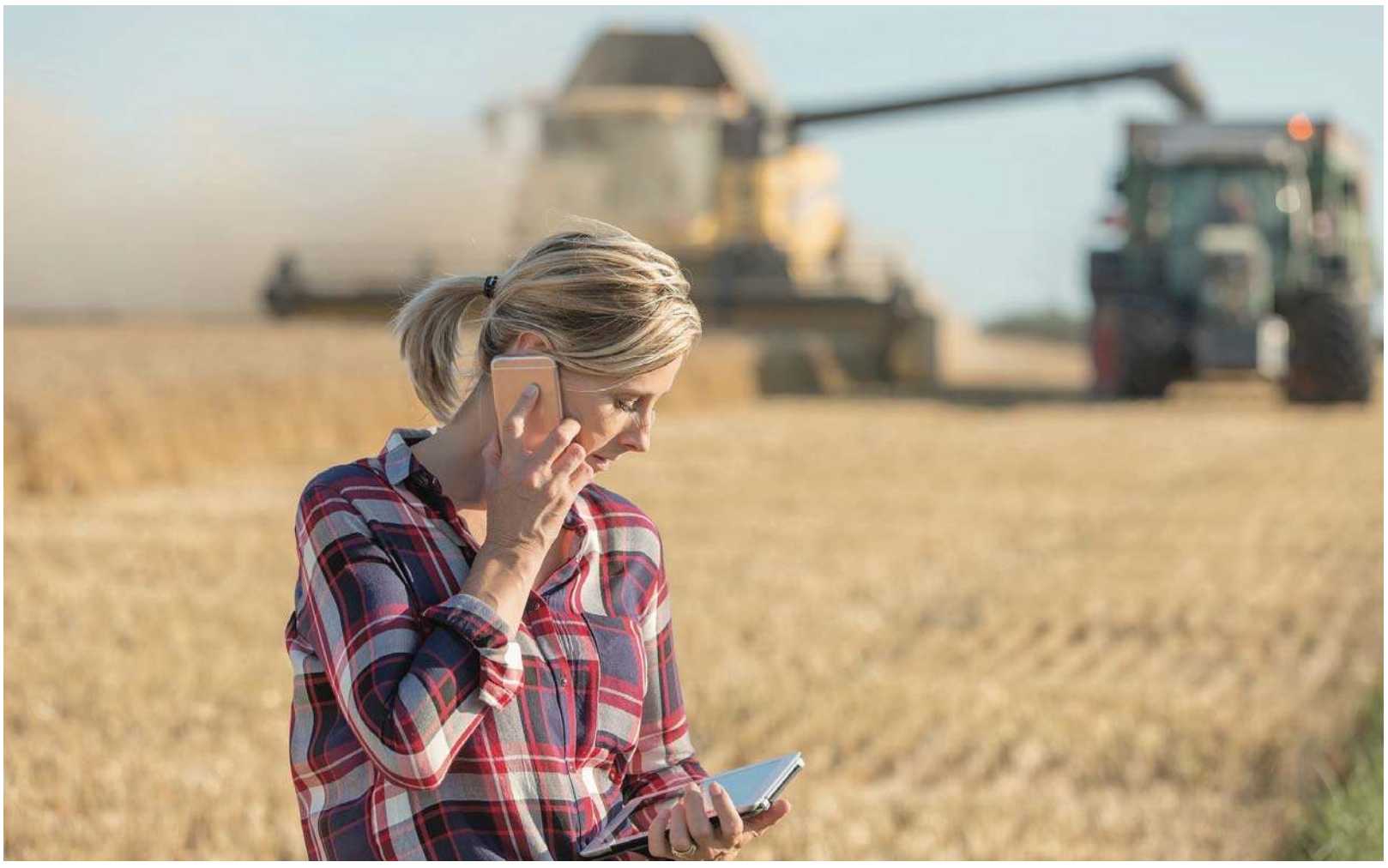

Fot. shutterstock

Raport został zaprezentowany podczas niedawnego Europejskiego Forum Rolniczego w Jasionce k. Rzeszowa. Głównymi tematami raportu są nowoczesne technologie w rolnictwie i wyzwania środowiskowe stojące przed rolnictwem w Polsce.

Chcemy – jak powiedział Paweł Gruza, wiceprezes zarządu PKO Banku Polskiego, kierujący pracami zarządu – aby „informacje zawarte w raporcie były inspiracją do tego, by wykorzystać szansę wynikającą z okoliczności, w jakich znajdą się Polska, Unia Europejska, oraz rynki, z myślą o których polscy rolnicy prowadzą działalność biznesową".

„Chcemy przyczynić się do utrzymania konkurencyjności polskiego rolnictwa, oferując mu dostęp do stabilnego finansowania. Jest to szczególnie ważne ze względu na fakt, że rolnictwo to branża, która coraz częściej musi się mierzyć z wyzwaniami technologicznymi związanymi z automatyzacją i nowoczesnym zarządzaniem danymi. Mowa tu m.in. o precyzyjnym rolnictwie, które zapewni nie tylko zwiększenie wydajności zasobów i będzie przy tym przyjazne dla środowiska, ale przede wszystkim pozwoli polskiej wsi się bogacić" – powiedział Gruza.

Jednym z autorów raportu jest dr Mariusz Dziwulski, analityk sektorowy w Departamencie Analiz Ekonomicznych w PKO Banku Polskim. „Ze względu na postępujące zmiany klimatu przed sektorem rolnym stawia się szereg oczekiwań i wyzwań w zakresie transformacji w kierunku większego zrównoważenia. W raporcie zwracamy uwagę na to, że duży udział Polski w unijnym rynku oznacza, że będzie ona w znaczącej mierze zależała od zmian w polskich gospodarstwach rolnych" – zauważa Dziwulski.

Autorzy raportu podkreślają, że z jednej strony polski sektor rolny czeka wciąż wiele zmian, aby dostosować się do nowych uwarunkowań wynikających m.in. z Europejskiego Zielonego Ładu. Z drugiej strony – jak mówią – polskie rolnictwo na wielu płaszczyznach bardziej wpisuje się w założenia zrównoważonego rolnictwa niż wiele krajów zachodniej Europy.

W ocenie ekspertów wyzwania, jakie stoją obecnie przed sektorem rolno-spożywczym, to dalszy wzrost produktywności, dostosowanie się do uwarunkowań zrównoważonego rozwoju czy też zmieniających się wymagań konsumentów. Według nich Polska jest jednym z ważniejszych graczy UE w produkcji roślinnej i zwierzęcej. A to oznacza, że to od polskiego rolnictwa w dużej mierze będzie zależała transformacja w zakresie dochodzenia do pełnego zrównoważenia unijnego sektora rolnego.

Bardzo ważnym kierunkiem rozwoju rolnictwa jest cyfryzacja. Inteligentne rolnictwo wiąże się ze stosowaniem narzędzi, które ułatwiają zarówno uzyskanie wyższych plonów, jak i ograniczenie zużycia zasobów naturalnych. Jednocześnie przyczynia się do zmniejszenia nakładów pracy fizycznej, zwiększając produktywność w rolnictwie – stwierdzają eksperci m.in. z PKO Banku Polskiego.

Z jednej strony polski sektor rolny – czytamy w raporcie – czeka wciąż wiele zmian, aby dostosować się do nowych uwarunkowań. Z drugiej strony istnieją obszary, w których polskie rolnictwo może odnaleźć się w realizacji założeń Europejskiego Zielonego Ładu. Polskie rolnictwo na wielu płaszczyznach bardziej wpisuje się w założenia zrównoważonego rolnictwa niż rolnictwo wielu krajów zachodniej Europy. Jednak istnieje duża potrzeba usprawnień w kwestiach agrotechniki na poziomie producentów rolnych, m.in. w zakresie zwiększenia efektywności nawożenia, zmian metod produkcji czy też zwiększenia dywersyfikacji upraw. To również oznacza presję na wzrost innowacyjności firm działających w otoczeniu gospodarstw, szczególnie producentów środków do produkcji, np. nawozów.

Działalność rolnicza, szczególnie w aspekcie wprowadzenia inteligentnych rozwiązań IT i AI, dzięki którym poszczególne punkty taksonomii i idei ESG będą mogły być realizowane, nie może się obyć bez szerokiego dostępu do kapitału, stąd instytucje finansowe będą pełnić istotną rolę we wsparciu tego procesu.

W lutym PKO Bank Polski PKO przedstawił nową ofertę skierowaną do rolników. Oferuje rolnikom m.in. pożyczkę na dowolny cel, do 300 tys. zł bez żadnych zabezpieczeń. Harmonogram spłat jest dostosowany do specyfiki produkcji rolnej. W przypadku produkcji rolnych o długich cyklach produkcyjnych klient może skorzystać z 6-miesięcznej karencji w spłacie. Bank proponuje rolnikom także konto bezpłatne przez 2 lata. W ten sposób PKO Bank Polski wspiera rolników w finansowaniu bieżących potrzeb, rozwoju gospodarstw i zarządzaniu finansami.

Bank Polski

277230TBR-A-K

eprasa.pl 6f766bfe97

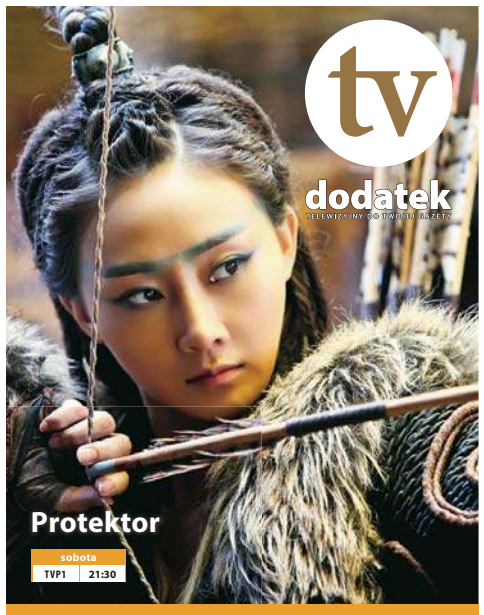

31 marca – 6 kwietnia 2023

Piątek

21:35 TVP1

Galimatias czyli Kogel-Mogel II

komedia obyczajowa, Polska, 1989

Po ślubie Kasia i Paweł Zawadowie urządzają się na wsi. Ojciec dziewczyny obiecuje przepisać na nich ziemię, jeśli doczeka się wnuków. Jego córka marzy jednak o powrocie na studia pedagogiczne i nie planuje na razie powiększenia rodziny. Paweł postanawia założyć hodowlę owiec. W wywiadzie dla czasopisma mówi o przejęciu gospodarstwa teścia, o co ten robi mu wielką awanturę. Kasia zarzuca mężowi, że pragnie dziecka jedynie po to, aby zyskać ziemię. Wkrótce młodych małżonków odwiedzają państwo Wolańscy.

Sobota

22:20 TVP2

Moja super eksdziewczyna

komedia romantyczna, USA, 2006

Architekt Matt Saunders poznaje w metrze tajemniczą Jenny Johnson. Zaczyna się z nią spotykać. Dopiero po pewnym czasie dowiaduje się, że jego nowa partnerka posiada nadnaturalne zdolności i jest superbohaterką znaną jako G-Girl. Wkrótce ich związek zaczyna przechodzić kryzys. Zmęczony ciągłymi atakami zazdrości ukochanej mężczyzna postanawia z nią zerwać. Jenny poprzysięga mu zemstę i wkrótce pozbawia go pracy oraz zamienia jego życie w piekło. Przed ucieczką z miasta powstrzymuje go jego współpracowniczka Hannah Lewis.

Niedziela

23:15 TVN

Nocny pościg

dramat sensacyjny, USA, 2015

Jimmy Conlon to pochodzący z Bostonu gangster i płatny zabójca, który nigdy nie odrzucił zlecenia. Dawniej znany był jako Grabarz, najlepszy przyjaciel bossa mafii, Shawna Maguire'a. Obecnie lata świetności w przestępczym świecie ma już za sobą. Osiągnął wiek pięćdziesięciu pięciu lat, prześladują go dawne grzechy. W dodatku od trzydziestu lat śladem Jimmy'ego podąża nieustępliwy stróż prawa, detektyw Harding. Funkcjonariusz jest coraz bliżej aresztowania bandyty.

Poniedziałek

22:10 POLSAT

Transporter

film sensacyjny, Francja, USA, 2002

Frank Martin, były członek brytyjskich oddziałów specjalnych, zarabia obecnie jako dostawca nielegalnych przesyłek. Zawsze przestrzega pewnych reguł - nie interesuje go prawdziwe nazwisko nadawcy i odbiorcy oraz zawartość przewożonych paczek. Pewnego dnia ma dostarczyć przesyłkę do przestępcy zwanego Wall Street. Wbrew swoim zasadom postanawia zajrzeć do środka pakunku, gdy zauważa, że coś się w nim porusza. Okazuje się, że jest to związana i zakneblowana młoda kobieta, Chinka Lai. Frank zawozi ją jednak do adresata.

Wtorek

22:10 POLSAT

Wolverine

film sensacyjny, Wielka Brytania, USA, 2013

Doświadczony przez los mutant Logan, zwany Wolverine'em, chroni się przed światem na bezludnych terenach Jukonu. Nadzieje na odzyskanie spokoju w leśnych ostępach okazują się płonne, wciąż bowiem nawiedzają go wizje śmierci ukochanej Jean Grey. Przeszłość najdzikszego mutanta z załogi profesora Xaviera naznaczona jest przemocą i samotnością, a nieśmiertelność stała się jego przekleństwem. Ucieczka Logana przed światem okazuje się nieskuteczna. Zostaje odnaleziony przez czerwonowłosą Azjatkę Yukio, która działa na polecenie chorego na raka Yashidy.

Środa

23:35 TVP2

Miłość w Daisy Hills

komediodramat, USA, 2020

Do Jo Mason (Cindy Busby) dzwoni jej ojciec, Duke (Paul Essiembre). Mężczyzna informuje, że ich rodzinny interes pogrąża się w kryzysie. Założony przez nieżyjącą już matkę dziewczyny sklep w Daisy Hills przynosi ogromne straty. Córka postanawia uratować ich biznes. Swoje wsparcie oferuje też jej były partner, Blake (Marshall Williams). Dawni kochankowie znowu się do siebie zbliżają. Wkrótce muszą podjąć poważne decyzje dotyczące już nie tylko sklepu, ale swoich wzajemnych relacji.

Czwartek

22:40 TVP1

Podatek od miłości

komedia romantyczna, Polska, 2018

Marian ma swoje sposoby, by uniknąć płacenia podatków. Przychodami mężczyzny interesują się pracownicy skarbówki, którzy podejrzewają go o oszustwo. Do kontroli zostaje oddelegowana Klara Matysiak - ambitna i energiczna służbistka, a prywatnie pasjonatka boksu. Kobieta może poszczycić się wieloma imponującymi sukcesami zawodowymi. Nie wzruszają jej łzy pechowców, którym nie udało się ukryć dochodów. Marian korzysta z porady adwokata. Nieoczekiwanie oświadcza, że zarabia jako mężczyzna do towarzystwa.

piątek 31 marca

TVP 1

04:50 **Klan** - telenowela
05:15 **Dziedzictwo** - serial
06:05 **Wspaniałe stulecie**
07:00 **Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej**
07:30 **Agape Blisko Ciebie**
08:00 **Wiadomości**
08:10 **Kwadrans polityczny**
08:25 **Informacje kulturalne**
08:30 **Pogoda poranna**
08:40 **Ranczo** - serial
09:40 **Komisarz Alex** - serial kryminalny
10:40 **Ojciec Mateusz** - serial
11:30 **Leśniczówka** - serial obyczajowy
12:00 **Wiadomości**
12:10 **Agrobiznes**
12:30 **Agropogoda** - magazyn
12:35 **Magazyn Rolniczy**
12:50 **Natura w Jedynce** - Powrót ptaków na jeziora
14:00 **Wspaniałe stulecie**
15:00 **Wiadomości**
15:20 **Alarm!** - magazyn

TELETURNIEJ

15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej
16:05 **Dziedzictwo** - serial
17:00 **Teleexpress**
17:15 **Pogoda**
17:20 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
17:55 **Klan** - telenowela
18:25 **Leśniczówka** - serial obyczajowy
19:00 **Jeden z dziesięciu** - teleturniej
19:30 **Wiadomości**
20:00 **Słowo świętego Jana Pawła II**
20:15 **Alarm!** - magazyn
20:35 **Krucjata. Prawo serii** - serial kryminalny
21:35 **Galimatias czyli Kogel -Mogel II** - komedia
23:20 **Polowanie na ćmy**
00:20 **Arkansas** - film fabularny

TVP 2

04:55 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
05:25 **M jak miłość** - serial
06:20 **Anna Dymna - spotkajmy się**
06:55 **Rodzinka.pl** - serial komediowy
07:30 **Pytanie na śniadanie**
10:35 **Panorama**
10:40 **Pytanie na śniadanie**
11:15 **Smaki świata** - magazyn
11:50 **Dla niesłyszących** - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 **Koło fortuny** - teleturniej
13:15 **Akacjowa 38** - serial
14:05 **Va Banque** - teleturniej
14:35 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
15:05 **Powrót na wyspę** - serial
15:50 **Przepis dnia**
16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
16:35 **Familiada** - teleturniej
17:15 **Zakazany owoc**
18:00 **Panorama**
18:20 **Va Banque** - teleturniej

SERIAL OBYCZAJOWY

18:45 **Akacjowa 38** - serial obyczajowy
19:30 **Barwy szczęścia** - serial obyczajowy
20:00 **Przepis dnia**
20:10 **Barwy szczęścia** - serial obyczajowy
20:50 **Postaw na milion** - teleturniej
21:50 **Tak to leciało!** - teleturniej muzyczny
22:55 **Kino relaks** - Bez pamięci - komedia, prod. USA, 2001, reż. Mark Waters
00:35 **Londyński bulwar** - film fabularny
02:25 **Tylko na lato** - film obyczajowy, prod. Kanada
04:10 **Rodzinka.pl** - serial komediowy
05:05 **Zakończenie**

TVN

05:50 **Uwaga!** - program interwencyjny
06:05 **Ukryta prawda** - program obyczajowy prod. Polska
07:00 **Doradca smaku** - program kulinarny
07:05 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 **Dzień Dobry TVN** - magazyn
11:30 **Kto to wie?**
12:05 **Ukryta prawda**
13:20 **Skoki narciarskie: Puchar Świata, Planica**
16:20 **Kto to wie?**
16:55 **Sekrety życia**
17:55 **Ukryta prawda**
19:00 **Fakty**
19:30 **Sport**
19:35 **Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich**
19:40 **Pogoda**
19:50 **Uwaga!**

FILM PRZYGODOWY

20:00 **Harry Potter i zakon Feniksa** - film przygodowy, USA, Wielka Brytania, 2007, reż. David Yates, wyk. Daniel Radcliffe, Emma Watson, Rupert Grint, Imelda Staunton, Michael Gambon, Robbie Coltrane, Maggie Smith, Ralph Fiennes, Alan Rickman, Gary Oldman, David Thewlis, Brendan Gleeson, Robert Hardy, Jason Isaacs
23:05 **Siedem** - film sensacyjny, USA, 1995, reż. David Fincher, wyk. Brad Pitt, Morgan Freeman, Richard Roundtree, Kevin Spacey
01:35 **Kuba Wojewódzki**
02:40 **Bates Motel** - thriller
03:40 **Szpital** - program obyczajowy

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat News**
08:40 **Malanowski i Partnerzy** - serial kryminalny prod. Polska
09:40 **Sekrety rodzin**
10:40 **Dlaczego ja?**
11:40 **Gliniarze**
12:50 **Wydarzenia**
13:20 **Interwencja**
13:40 **Trudne sprawy**
14:40 **Dlaczego ja?**
15:50 **Wydarzenia**
16:10 **Pogoda**
16:15 **Interwencja** - magazyn
16:30 **Na ratunek 112**
17:00 **Gliniarze**
18:00 **Pierwsza miłość**
18:50 **Wydarzenia**
19:25 **Gość Wydarzeń**
19:45 **Sport**
19:55 **Pogoda**
20:05 **Twoja Twarz Brzmi Znajomo**

FILM S-F

22:10 **Więzień labiryntu** Chłopak, który nic nie pamięta, budzi się w środku mrocznego labiryntu rządzonego przez tajemnicze siły. Razem z innymi uwięzionymi szuka sposobu ucieczki. Thomas budzi się w środku ogromnego labiryntu, na polanie ogrodzonej wysokim, betonowym murem. Podobnie jak pozostali uwięzieni w Strefie, nie pamięta niczego z dotychczasowego życia, ani jak się tu znalazł.
00:45 **Men in Black: International**
03:20 **Nasz Nowy Dom**
04:20 **Kabaretowa Ekstraklasa**

TVP Kultura

07:00 **Muzyczne poranki**
07:20 **Informacje kulturalne**
07:50 **Co dalej?** - program publicystyczny
08:25 **Mazurki nad Wisłą** - Piotr Zgorzelski
09:05 **Jańcio Wodnik** - film obyczajowy
11:00 **Sława i chwała** - serial
12:05 **Legendy Rocka** - cykl dokumentalny
13:05 **Informacje kulturalne**
13:30 **Ostatnie takie trio** - film
14:25 **Syzyfowe prace** - film obyczajowy, reż. Paweł Komorowski
16:20 **Mistrzowie pędzla** - Klucz do Salvadora Dalego - film dokumentalny
17:30 **Res Poloniae** - rozmowa
18:10 **Rozmowy o zmierzchu i świcie** - dokumentalny
18:50 **Myślenie ma kolosalną przeszłość**
19:40 **Poeci i ich wiersze**
20:00 **Wieczór kinomana**

DRAMAT

20:05 **Wieczór kinomana - Błąd systemu** - dramat, prod. Niemcy, 2019, reż. Nora Fingscheidt, wyk. Helena Zengler, Victoria Trauttmansdorff
22:15 **Informacje kulturalne**
22:40 **Eureka biblioteka!** - cykl reportaży
23:05 **Women make film** - Kobiety za kamerą - cykl dokumentalny
00:20 **Czwartkowy klub filmowy - Postrzyżyny** - film fabularny
02:10 **Teraz animacje!** - Czarodziej i kwiaciarka - film animowany
02:20 **Teraz animacje!** - Gość - film animowany
02:25 **Teraz animacje!** - Grand Bassin

TV Puls

06:00 **Kobra - oddział specjalny**
08:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
09:00 **Kurierzy** - serial fabularno -dokumentalny
10:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
11:00 **Zaklinaczka duchów** - serial fantasy
13:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy prod. Polska
14:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy
15:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
16:00 **Kurierzy** - serial fabularno-dokumentalny

SERIAL OBYCZAJOWY

17:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
18:00 **Kurierzy** - serial fabularno-dokumentalny
19:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
20:00 **90 minut do śmierci**
21:55 **Triumf sprawiedliwości**
23:45 **Xxx 2: Następny poziom**
01:50 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
02:45 **Menu na miarę**
03:20 **Z archiwum policji** - serial dokumentalny
04:00 **Menu na miarę** - program kulinarny
04:35 **Z archiwum policji** - serial dokumentalny
05:00 **Dyżur** - serial dokumentalny

TVN 7

05:00 **Szkoła** - program obyczajowy
06:55 **Szpital** - program obyczajowy
07:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:00 **Idealna niania** - program obyczajowy
11:45 **Zagadki losu** - program obyczajowy
12:45 **Szpital** - program obyczajowy
13:50 **Sąd rodzinny** - program sądowy
14:50 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
15:50 **Tajemnice miłości**
16:50 **Zagadki losu** - program obyczajowy
17:55 **Opowieści małżeńskie** - program obyczajowy
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy prod. Polska
20:00 **True Love**

KOMEDIA

21:00 **Masz wiadomość** - film komedia, USA, 1998, reż. Nora Ephron, wyk. Tom Hanks, MegRyan, Greg Kinnear, Parker Posey, Jean Stapleton, Dabney Coleman, Steve Zahn
23:30 **Dzika furia** - film przygodowy, USA, 2018, reż. Brad Peyton, wyk. Dwayne Johnson, Naomie Harris, Malin Akerman, Jeffrey Dean Morgan, Joe Manganiello
01:50 **True Love**
02:55 **Zbrodnie, które wstrząsnęły Ameryką**
04:00 **Druga strona medalu** - talk show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu **08:00** Nasz Nowy Dom **09:00** Pierwsza miłość **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Hardkorowy lombard **11:50** Święty **12:55** Detektywi w Akcji **13:55** STOP Drogówka **16:00** Policjantki i Policjanci **17:00** Łowcy Skarbów. Kto da więcej
19:00 Policjantki i Policjanci **20:00** Gwiazdy Kabaretu **21:00** Love Island. Wyspa miłości **22:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny. Kobieta i mężczyzna zostają znalezieni martwi we własnym łóżku. To emerytowani, majętni lekarze. Z ich domu zniknęło sporo wartościowych przedmiotów.
00:00 Efekt motyla 3 - USA, 2009, reż. Grossman Seth, wyk. Chris Carmack **01:55** Śmierć na 1000 sposobów **02:25** Disco Polo Life

TV Trwam

10:15 Rozmowy niedokończone **11:25** Głos Polski **11:35** Edukacja domowa **12:00** Anioł Pański **12:03** Informacje dnia **12:20** Słuszna walka **13:20** 40 dni z modlitwą **13:30** Msza święta **14:20** Muzyczne chwile **14:30** Zrozumieć Antycywilizacje **14:55** Słowo życia **15:00** Modlitwa w Godzinie Miłosierdzia Koronką do Bożego Miłosierdzia
15:20 Mocni w Wierze **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Informacje dnia **16:10** Siódmy Sakrament **16:40** Prosto o gospodarce **17:00** Droga Krzyżowa **17:30** Geopolityka **17:55** Poczet Wielkich Polaków **18:00** Anioł Pański
18:05 Informacje dnia **18:15** Westerplatte Młodych **19:00** Warto zauważyć... **19:30** Brat Franciszek **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Informacje dnia

eprasa.pl 6f766bfe97

sobota 1 kwietnia

TVP 1

05:35 **Hotel pod żyrafą i nosorożcem** - serial
06:20 **Balans bieli** - magazyn
07:00 **Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze**
07:40 **Rok w ogrodzie**
08:05 **Rok w ogrodzie Extra**
08:20 **Wojsko - polskie.pl**
08:45 **Pełnosprawni** - magazyn dla niepełnosprawnych
09:15 **Sprawa dla reportera**
10:15 **Fascynujący świat** - Terra Incognita. Kto jest właścicielem internetu?
11:15 **Wiesz czy nie wiesz?** - teleturniej
12:10 **Gwiazdy w południe - Nie do przebaczenia** - western, prod. USA
14:10 **Z pamięci** - felieton
14:25 **Okrasa łamie przepisy** - Kuchnia polska. Zapomniany lędźwian - magazyn kulinarny

TELENOWELA

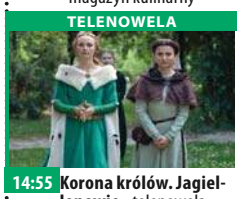

14:55 **Korona królów. Jagiellonowie** - telenowela
16:20 **Korona królów. Jagiellonowie. Taka historia** - telenowela
17:00 **Teleexpress**
17:20 **Pogoda**
17:30 **Ojciec Mateusz** - serial kryminalny
18:25 **Kulisy serialu Ojciec Mateusz** - felieton
18:40 **Jaka to melodia?**
19:30 **Wiadomości**
20:00 **Słowo świętego Jana Pawła II**
20:15 **Alarm!** - magazyn
20:35 **Komisarz Alex** - serial
21:30 **Hit na sobotę - Protektor** - film fabularny
23:15 **Wojna imperiów** - film przygodowy
01:30 **Arkansas** - thriller

TVP 2

05:20 **Dla niesłyszących - Barwy szczęścia** - serial obyczajowy
07:00 **Dla niesłyszących - M jak miłość** - serial
07:55 **Pytanie na śniadanie**
11:10 **Rodzinny ekspres** - magazyn
11:40 **Tak to leciało!** - teleturniej muzyczny
12:35 **Ameryka da się lubić** - program rozrywkowy
14:00 **Familiada** - teleturniej
14:35 **Koło fortuny** - teleturniej
15:15 **Szansa na sukces. Opole 2023** - widowisko muzyczne
16:20 **Na dobre i na złe** - serial
17:15 **Tacy byliśmy** - Zbigniew Wodecki - cykl reportaży
17:45 **Słowo na niedzielę**
18:00 **Panorama**
18:20 **Va Banque** - teleturniej
18:45 **O mnie się nie martw** - serial
19:35 **Reportaż kulturalny**

WIDOWISKO

20:00 **The Voice Kids** - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne
22:20 **Moja super eksdziewczyna** - komedia, prod. USA, 2006, reż. Ivan Reitmann, wyk. Uma Thurmann, Anna Faris, Luke Wilson
00:05 **Co się zdarzyło w Las Vegas** - komedia, prod. USA, 2008, reż. Tom Vaughan, wyk. Cameron Diaz, Ashton Kutcher
01:55 **Bez pamięci** - komedia, prod. USA, 2001, reż. Mark Waters, wyk. Raoul Ganeey, Monica Potter
03:35 **Zostańmy przyjaciółmi** - komedia romantyczna
05:10 **Zakończenie**

TVN

05:25 **Uwaga!** - program interwencyjny
05:40 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
06:30 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
07:30 **Dzień Dobry TVN**
09:30 **Skoki narciarskie: Puchar Świata, Planica**
12:30 **Na Wspólnej** - serial
14:30 **MasterChef Junior**
16:05 **Nancy Drew i ukryte schody** - film rodzinny, 2019, reż. Katt Shea, wyk. Sophia Lillis, Zoe Renee, Mackenzie Graham
17:55 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
19:00 **Fakty**
19:30 **Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich**
19:45 **Uwaga!** - program interwencyjny
20:00 **Azja Express**

FILM SENSACYJNY

21:35 **Bodyguard** - film sensacyjny, USA, 1992, reż. Mick Jackson, wyk. Kevin Costner, Whitney Houston, Gary Kemp, Bill Cobbs, Ralph Waite, Tomas Arana
00:10 **Okup** - film sensacyjny, USA, 1996, reż. Ron Howard, wyk. Mel Gibson, Rene Russo, Gary Sinise, Delroy Lindo, Lili Taylor, Liev Schreiber, Donnie Wahlberg
02:40 **Kwatery Hitlera** - program dokumentalny
03:50 **Uwaga!** - program interwencyjny
04:10 **Zamieszkać na plaży** - program edukacyjny
04:40 **Recepta na stary dom** - program edukacyjny

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat**
07:55 **Noc w muzeum 2** Larry Daley porzucił słabo płatną posadę nocnego stróża w nowojorskim Muzeum Historii Naturalnej. Jako właściciel doskonale prosperującej firmy, produkującej pomysłowe przedmioty domowego użytku, wiedzie dostatni żywot biznesmena.
10:10 **Ewa gotuje**
10:40 **Nasz Nowy Dom**
11:40 **Ślubne pogotowie Izabeli Janachowskiej**
12:40 **Bogaty Dom - Biedny Dom**
13:40 **Polacy za granicą**
14:40 **Rolnicy. Podlasie**
15:45 **Więzienie**
17:45 **Chłopaki do wzięcia**
18:50 **Wydarzenia**
19:15 **Prezydenci i Premierzy**
20:00 **Sługa Narodu**
21:05 **Rodzina na Maxa**

FILM OBYCZAJOWY

22:10 **Druhny** Annie przeżywa nie najlepszy okres w swoim życiu, a jej sytuacja jeszcze bardziej się komplikuje kiedy zostaje honorową druhną swojej najlepszej przyjaciółki - Lillian.
01:00 **Więzień labiryntu** Chłopak, który nic nie pamięta, budzi się w środku mrocznego labiryntu rządzonego przez tajemnicze siły. Razem z innymi uwięzionymi szuka sposobu ucieczki. Thomas budzi się w środku ogromnego labiryntu, na polanie ogrodzonej wysokim, betonowym murem.
03:30 **Zjedz Alaskę**
04:00 **Świat według Kiepskich**

TVP Kultura

07:00 **Krzysztof Klenczon** - koncert
07:50 **Informacje kulturalne**
08:15 **Wydarzenie aktualne**
08:40 **Tamte lata, tamte dni** - Ewa Wiśniewska
09:15 **Galeria sztuki na ekranie** - Dziewczyna z perłą i inne skarby Mauritshuis - cykl dokumentalny
10:15 **Serialowa nostalgia** - Wojna domowa - serial komediowy
11:25 **Na kredyt** - film obyczajowy, reż. Przemysław Nowakowski, wyk. Łukasz Garlicki, Magdalena Popławska
12:10 **Mazurki nad Wisłą**
12:50 **Solan i Ludwik** - misja Księżyc - film animowany
14:20 **Pan Kleks** - Wojna i miłość. Bajka dokumentalna
15:35 **Eureka biblioteka!**
16:00 **Brancz**
17:50 **Do dzieła** - magazyn

KOMEDIA

18:20 **Retro kino - Koko** - komedia, prod. Francja, 1963 W celu odstraszenia nachalnego zalotnika córka inwestora prosi nieznanego mężczyznę, by udawał jej męża. Sytuacja wymyka się jednak spod kontroli.
20:00 **Bilet do kina - Ile waży koń trojański?** - komedia, reż. Juliusz Machulski, wyk. Ilona Ostrowska, Maciej Marczewski
22:10 **Informacje kulturalne**
22:35 **Scena muzyczna**
23:30 **Seans kultowy - Niebieski ptak** - dramat

TV Puls

06:00 **Reporterzy. Z życia wzięte**
07:00 **Taki jest świat**
07:55 **Seniora chatka dla 4-latka**
10:00 **Kurierzy** - serial
15:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy Prowadzenie lombardu to zajęcie ciekawe, momentami ekscytujące, ale często i niebezpieczne. Bohaterami serialu są: właściciel Kazimierz Barski, jego rodzina, pracownicy oraz klienci, którzy pojawiają się w lombardzie z powodu różnych życiowych zawirowań. Są to zarówno osoby starsze, potrzebujące środków do życia, jak i młode, które zastawiają na kilka dni laptop czy telefon.

FILM AKCJI

20:00 **Rambo: Pierwsza krew** John Rambo, były komandos, weteran wojny w Wietnamie, naraża się policjantom z pewnego miasteczka. Ci nie wiedzą, jak groźnym przeciwnikiem jest ten włóczęga.
21:55 **Niezniszczalni**
23:55 **Cobra**
01:30 **Biesiada na cztery pory roku**
02:25 **Taki jest świat** - program informacyjny
03:00 **Menu na miarę** - program kulinarny
03:45 **Dyżur** - serial dokumentalny
04:20 **Menu na miarę** - program kulinarny
05:00 **Dyżur** - serial

TVN 7

05:05 **Szkoła** - program obyczajowy prod. Polska
06:05 **Wiza na miłość**
07:00 **Timmy i przyjaciele** - animacja animowany
07:35 **Akademia policyjna IV: Patrol obywatelski** - film komedia, USA, 1987, reż. Jim Drake, wyk. Steve Guttenberg, Bubba Smith, David Graf, Michael Winslow, Sharon Stone, George Gaynes
09:20 **Makłowicz w drodze**
10:30 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
15:40 **Jestem na tak** - film komedia, USA, Australia, 2008, reż. Peyton Reed, wyk. Jim Carrey, Zooey Deschanel, Bradley Cooper, John Michael Higgins, Fionnula Flanagan, Terence Stamp

FILM PRZYGODOWY

17:55 **Mała stopa** - film przygodowy, USA, 2018, reż. Karey Kirkpatrick, wyk. Channing Tatum, James Corden, Zendaya, Common, LeBron James, Danny DeVito
20:00 **Godzilla** - film przygodowy, USA, Japonia, 2014, reż. Gareth Edwards, wyk. Aaron Taylor-Johnson, Elizabeth Olsen, Bryan Cranston, Ken Watanabe, Juliette Binoche, David Strathairn, Sally Hawkins
22:35 **Zabójcza broń** - film sensacyjny, USA, 1987, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover
00:50 **Constantine** - film horror, USA, Niemcy, 2005, reż. Francis Lawrence

TV 4

06:00 Galileo **11:05** Akademia sztuk walki **13:20** Hell's Kitchen **14:50** Jaś Fasola radzi **15:00** STOP Drogówka **17:00** Policjantki i Policjanci
22:00 Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **00:05** Tajna broń. Major Vic Deakins razem ze swoim kolegą kapitanem Rileyem Hale odbywają szkoleniowy lot nowym bombowcem, na pokładzie którego znajdują się dwa pociski uzbrojone w głowice nuklearne. Podczas manewrów Deakins próbuje zabić Hale'a i kradnie broń nuklearną, z pomocą której szantażuje rząd USA. Jedyną osobą, która może go powstrzymać jest ocalały z zamachu, jego dawny przyjaciel Hale...
02:25 Disco Polo Life **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

11:00 Kropelka radości **12:00** Anioł Pański **12:03** Informacje dnia **12:20** Warto zauważyć... **12:50** Siódmy Sakrament **13:20** Ocalić od zapomnienia **13:30** Msza święta z Jasnej Góry **14:20** Muzyczne chwile **14:30** Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela" **14:35** Natura Obiektywnie **15:00** „O. Rafał, kto go nie zna?"
15:30 Wierzę w Boga **15:45** Chcę żyć **16:00** Informacje dnia **16:10** Historia PL **17:00** Z Parlamentu Europejskiego **17:25** Święty na każdy dzień
17:30 Nowa Ewangelizacja **17:55** Poczet Wielkich Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Informacje dnia **18:15** W naszej Rodzinie **19:25** 40 dni z modlitwą **19:30** Manna z Nieba **19:45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel

niedziela 2 kwietnia

TVP 1

05:05 **Sprawa dla reportera**
06:00 **Słownik polsko@polski** - talk - show
06:25 **Wojsko - polskie.pl**
06:55 **Słowo na niedzielę**
07:00 **Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach**
08:00 **Tydzień**
08:30 **Tryptyk rzymski** - film animowany, reż. Marek Luzar, wyk. Krzysztof Kolberger
09:45 **Świat według Jana Pawła II** - film
10:50 **The Chosen** - serial
11:55 **Między ziemią a niebem**
12:00 **Anioł Pański**
12:15 **Między ziemią a niebem**
12:45 **Wspólny dom** - Kopciuch - serial
13:10 **BBC w Jedynce**
14:05 **Z pamięci** - felieton

SERIAL KRYMINALNY

14:15 **Komisarz Alex** - serial kryminalny
15:05 **Nie lękajcie się - historia pewnej przyjaźni** - film obyczajowy, prod. Włochy, 2014, reż. Andrea Porporati, wyk. Giorgio Pasotti, Aleksei Guskov, Claudia Pandolfi, Ugo Dighero, Giuseppe Cederna
17:00 **Teleexpress**
17:25 **Pogoda**
18:00 **Koncert**
19:30 **Wiadomości**
20:00 **Słowo świętego Jana Pawła II**
20:20 **Polowanie na ćmy**
21:20 **Wiesz czy nie wiesz?**
22:20 **Zakochana Jedynka** - Oblicze miłości - film
00:05 **Protektor** - film fabularny, prod. USA, 2012

TVP 2

05:55 **Dla niesłyszących - Barwy szczęścia** - serial obyczajowy
07:00 **Dla niesłyszących - M jak miłość** - serial
07:55 **Pytanie na śniadanie**
11:40 **The Voice Kids** - Przesłuchania w ciemno - widowisko muzyczne
14:00 **Familiada** - teleturniej
14:35 **Koło fortuny** - teleturniej
15:15 **Szansa na sukces. Opole 2023** - widowisko muzyczne prod. Polska
16:15 **Tak to leciało!** - teleturniej muzyczny
17:15 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
18:00 **Panorama**
18:20 **Va Banque** - teleturniej
18:50 **Na sygnale** - serial fabularyzowany

TELETURNIEJ

20:00 **Postaw na milion** - teleturniej prod. Polska
21:05 **Krew za krew** - film fabularny, prod. USA, 2006, reż. David Von Ancken, wyk. Liam Neeson, Pierce Brosnan
23:10 **Kino bez granic - Urodzeni zwycięzcy** - komedia prod. USA, 2015, reż. Anna Boden, Ryan Fleck, wyk. Ryan Reynolds, Yvonne Landry, Ben Mendelsohn, Jayson Warner Smith
01:10 **Film fabularny**
04:40 **Zakończenie**

TVN

05:20 **Uwaga!** - program interwencyjny
05:35 **Wyluzuj, ScoobyDoo!** - serial animowany
06:30 **Nastolatki rządzą... kasą**
07:30 **Dzień Dobry TVN** - magazyn
09:30 **Skoki narciarskie: Puchar Świata, Planica**
12:40 **Co za tydzień** - magazyn rozrywkowy
13:25 **Azja Express**
15:15 **Godzilla** - film przygodowy, USA, Japonia, 2014, reż. Gareth Edwards, wyk. Aaron Taylor-Johnson, Elizabeth Olsen, Bryan Cranston, Ken Watanabe
17:55 **Ugotowani w parach**
19:00 **Fakty**
19:30 **Kroniki Pucharu Świata w skokach narciarskich**
19:45 **Uwaga!** - program interwencyjny

PROGRAM ROZRYWKOWY

20:00 **MasterChef Junior** - program rozrywkowy
21:35 **Mój agent** - serial
22:40 **Superwizjer**
23:15 **Nocny pościg** - film sensacyjny, USA, 2015, reż. Jaume Collet-Serra, wyk. Liam Neeson, Ed Harris, Joel Kinnaman, Boyd Holbrook, Bruce McGill, Vincent D'Onofrio
01:35 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
02:40 **Uprowadzona** - serial
03:40 **Uwaga!** - program interwencyjny
04:00 **Zamieszkać na plaży** - program edukacyjny
04:30 **Recepta na stary dom**
05:00 **Jak to jest zrobione**
05:25 **Kto was tak urządził**

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat News**
09:00 **Ralf Demolka w Internecie** Ralph, czarny charakter gry wideo wraz z przyjaciółką Wandeloną von Cuks stawiają wszystko na jedną kartę i wyruszają na tułaczkę po sieci w poszukiwaniu części zamiennej, która uratuje grę Wandelopy. Zagubieni w nieznanym świecie bohaterowie zdają się w swojej wędrówce na internetową społeczność, w tym twórcę stron internetowych i biznesmena imieniem Yesss będącego głównym algorytmem i duszą popularnej strony.
11:35 **Piotruś Królik**
13:40 **Ninja Warrior Polska**
15:40 **Twoja Twarz Brzmi Znajomo**

MAGAZYN

17:40 **Nasz Nowy Dom** - magazyn
18:50 **Wydarzenia**
19:30 **Państwo w Państwie**
20:00 **Kabaret na żywo. Nowy skł.AD**
22:05 **Piksele** Grupa miłośników klasycznych gier wideo musi stawić czoła najeźdźcom z kosmosu. W 1982 roku NASA wysłała w kosmos paczkę składającą się z kultowych przedmiotów, aby zamieszkujące wszechświat obce cywilizacje mogły lepiej poznać i zrozumieć naszą kulturę.
00:25 **Inwazja: Bitwa o Los Angeles**
03:00 **Zjedz Alaskę**
03:30 **Świat według Kiepskich**

TVP Kultura

07:15 **Śpiewa Andrzej Bogucki**
08:00 **Nabożeństwo ewangelickie w Międzyrzeczu**
09:05 **Od ucha do ucha** - 14 bajek z królestwa Lailonii Leszka Kołakowskiego - serial animowany
09:45 **Czeskie historie** - Nemocnice na kraji mesta. Szpital na peryferiach - serial
10:50 **Trzeci punkt widzenia** - program publicystyczny
11:30 **Bilet do kina - Ile waży koń trojański?** - komedia, reż. Juliusz Machulski, wyk. Ilona Ostrowska, Maciej Marczewski, Robert Więckiewicz, Danuta Szaflarska, Sylwia Dziorek, Katarzyna Kwiatkowska
13:40 **Wędrowiec Polski**
14:20 **Rodzina 2** - film
15:00 **Galeria** - Piosenki Jacka Kaczmarskiego

SERIAL KOMEDIOWY

16:10 **Serialowa nostalgia - Wojna domowa** - serial komediowy
17:15 **Niedziela z... twórczością Krzysztofa Pendereckiego**
20:00 **Jan Paweł II** - film biograficzny, prod. Polska, Włochy, USA, 2006, reż. John Kent Harrison, wyk. John Voight, Cary Elwes, James Cromwell, Christopher Lee, Ben Gazzara
22:15 **Informacje kulturalne**
22:40 **Trzeci punkt widzenia**
23:20 **Nieznany Józef Zeidler** - Musica Sacromontana 2019 - koncert
00:15 **Strażniczki** - film fabularny, prod. Francja
02:40 **Teraz animacje!** - Czarodziej i kwiaciarka

TV Puls

06:00 **Gwiazdy Mazurskiej Nocy Kabaretowej**
07:00 **Seniora chatka dla 4-latka**
08:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy Serial opowiadający o dwójce przyjaciół z dzieciństwa Wojtku i Ryszardzie (Marek Krupski i Ireneusz Dydliński), którzy wychowali się w domu dziecka, a po latach postanowili otworzyć warsztat samochodowy. Pracuje tu niezawodny duet mechaników: młody Dawid (Patryk Janas), który uczy się fachu przy doświadczonym Bronku (Roman Szczeblewski). Bardzo ważną rolę odegra tajemnicza i przebiegła księgowa, Viola.
09:00 **Lombard. Życie pod zastaw**

FILM OBYCZAJOWY

14:25 **Złote dziecko** - film obyczajowy
16:10 **Co wiecie o swoich dziadkach?**
18:20 **Taxi**
20:00 **Niezniszczalni 2**
22:00 **K-19**
00:45 **Biesiada na cztery pory roku**
01:15 **Na jedwabnym szlaku** - serial dokumentalny
01:50 **Dyżur** - serial dokumentalny
03:00 **Taki jest świat** - program informacyjny prod. Polska
04:00 **Szalone fabryki polskiej muzyki!**
05:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy prod. Polska

TVN 7

05:05 **Szkoła** - program obyczajowy
06:05 **Wiza na miłość**
07:00 **Timmy i przyjaciele** - animacja animowany
07:30 **Maska** - film komedia, USA, 1994, reż. Charles Russell, wyk. Jim Carrey, Cameron Diaz, Peter Riegert, Peter Greene, Amy Yasbeck, Richard Jeni
09:40 **Makłowicz w drodze**
10:15 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
15:10 **Akademia policyjna V: Misja w Miami Beach** - film komedia, USA, 1988, reż. Alan Myerson, wyk. Matt McCoy, Janet Jones, George Gaynes, G.W. Bailey, René Auberjonois, Bubba Smith
17:10 **Harry Potter i zakon Feniksa** - film przygodowy, USA, Wielka Brytania

FILM SENSACYJNY

20:00 **Joker** - film sensacyjny, USA, Kanada, 2019, reż. Todd Phillips, wyk. Joaquin Phoenix, Robert De Niro, Zazie Beetz, Frances Conroy, Brett Cullen
22:35 **Dunkierka** - film wojenny, Wielka Brytania, Holandia, Francja, USA, 2017, reż. Christopher Nolan, wyk. Fionn Whitehead, Harry Styles, Aneurin Barnard, Tom Hardy, Mark Rylance, Kenneth Branagh
00:50 **Motopatrol** - film komedia, USA, 2017, reż. Dax Shepard, wyk. Michael Pena, Dax Shepard, Vincent D'Onofrio, Kristen Bell, Rosa Salazar
03:00 **Więzy krwi**
04:00 **Druga strona medalu**

TV 4

06:00 Jaś Fasola radzi **06:15** Fabryka jedzenia **06:45** Siedem nowych znaków Apokalipsy
08:35 Galileo **10:45** Wyznania zakupoholiczki - USA, 2009, reż. Hogan P.J., wyk. Cusack Joan, Dancy Hugh, Fisher Isla, Goodman John, Ritter Krysten Becky Bloomwood mieszka w Nowym Jorku i rozpaczliwie marzy o pracy w elitarnym magazynie związanym z modą.
12:55 Liga niezwykłych dżentelmenów **15:20** Siła i honor **17:55** Gwiazdy Kabaretu **19:00** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **21:00** Love Island. Wyspa miłości **22:00** Wojna Harta **00:40** Navy Seals - tajna broń Ameryki **02:25** Disco Polo Life **03:25** Top 10 - Lista Przebojów **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

10:00 Niedziela Palmowa czyli Męki Pańskiej **12:15** Papież Polak do Rodaków **12:55** Przegląd Katolickiego Tygodnika „Niedziela"
13:00 Pielgrzym Miłości **14:20** Muzyczne chwile **14:35** Pielgrzym Miłości **15:00** Wieś - to też Polska **16:00** Informacje dnia **16:10** Koncert życzeń **16:45** Ziemia Święta **17:00** Gorzkie Żale **17:30** Sól Ziemi **17:55** Poczet Wielkich Polaków **18:00** Anioł Pański **18:05** Informacje dnia **18:15** Rozmowy niedokończone
19:25 40 dni z modlitwą **19:30** Moja katolicka rodzina **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnogórski **21:20** Informacje dnia **21:40** Retrospekcja **21:45** Stan Bezpieczeństwa Państwa **21:55** Święty na każdy dzień **22:00** Dialog **22:50** Muzyczne chwile **23:00** Jak my to widzimy

eprasa.pl 6f766bfe97

poniedziałek 3 kwietnia

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej
07:30 Studio Raban - magazyn
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obyczajowy
09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny
10:40 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
11:30 Leśniczówka - serial obyczajowy
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Magazyn Rolniczy
12:55 BBC w Jedynce - Inteligentne zwierzęta

SERIAL KOSTIUMOWY

14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
15:00 Wiadomości
15:20 Alarm! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka - teleturniej
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:15 Alarm! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela
21:05 Teatr Telewizji - Sen nocy letniej - spektakl
22:40 Świat bez fikcji
23:50 Balans bieli - magazyn
00:35 Dawno temu w Ameryce - dramat

TVP 2

05:00 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:30 M jak miłość - serial
06:25 Klasztorne smaki według Remigiusza Rączki - magazyn kulinarny
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:15 Dla niesłyszących - Okrasa łamie przepisy - Kuchnia polska. Zapomniany lędźwian - magazyn kulinarny, reż. Tomasz Rostworowski
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjowa 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Powrót na wyspę - serial
15:50 Przepis dnia

TELETURNIEJ

16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej
18:45 Akacjowa 38 - serial
19:30 Barwy szczęścia - serial
20:00 Przepis dnia
20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość"
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial
22:35 La Bandida - serial obyczajowy
23:35 Van Gogh. U bram wieczności - film fabularny
01:35 O mnie się nie martw
02:35 Krew za krew - film

TVN

05:50 Uwaga! - program interwencyjny
06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:00 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Kto to wie?
12:05 Ukryta prawda
13:10 Sekrety życia
14:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:20 Kto to wie?
16:55 Sekrety życia
17:55 Ukryta prawda
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:45 Pogoda pogoda
19:55 Uwaga! - program interwencyjny
20:10 Doradca smaku

SERIAL OBYCZAJOWY

20:15 Na Wspólnej - serial obyczajowy
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Chyłka - oskarżenie - serial
22:40 Oszukać przeznaczenie V - film horror, USA, Kanada, 2011, reż. Steven Quale, wyk. Nicholas D'Agosto, Emma Campbell
00:25 Co za tydzień - magazyn rozrywkowy
01:15 Bates Motel - thriller
02:20 Szpital - program obyczajowy
03:20 Uwaga! - program interwencyjny
03:40 Zamieszkać na plaży
04:10 Recepta na stary dom
04:40 Jak to jest zrobione

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy - serial obyczajowy
09:40 Sekrety rodziny
10:40 Dlaczego ja?
11:40 Gliniarze
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja
13:40 Trudne sprawy
14:40 Dlaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze
18:00 Pierwsza miłość - serial obyczajowy prod. Polska
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Matka
21:10 Wotum nieufności

FILM SENSACYJNY

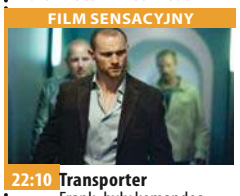

22:10 Transporter Frank, były komandos, żyje z bycia kierowcą, który działa na usługi przestępców i przewozi tajemnicze przesyłki. Opracował system reguł, których nigdy nie łamie: po pierwsze - nigdy nie zmieniaj warunków umowy; po drugie - żadnych nazwisk; i po trzecie - nigdy nie zaglądaj do przesyłki.
00:10 Wyścig Tanto, utalentowany kierowca rajdowy, który kilka lat wcześniej przerwał karierę powraca na tor, za sprawą Carla Henry'ego.
02:40 Nasz Nowy Dom
03:40 Zjedz Alaskę

TVP Kultura

07:00 Muzyczne poranki
07:25 Informacje kulturalne
07:55 Co dalej? - program publicystyczny
08:40 Wędrowiec Polski - cykl reportaży
09:15 Retro kino - Koko - komedia
11:00 Sława i chwała - serial
12:10 Reżyserzy - Carol Reed
13:05 Za Króla Krakusa - film animowany
13:25 Informacje kulturalne
13:50 Brzydkie kaczątko - film TVP, reż. Tomasz Zygadło, wyk. Małgorzata Pritulak, Andrzej Krasicki, Małgorzata Lorentowicz
14:35 Solan i Ludwik - misja Księżyc - film animowany
16:05 Czeskie śniadanie
17:15 Trzeci punkt widzenia
17:55 Andrzej. Wspomnienie o Andrzeju Nardellim
18:45 Jest... czy się śni
19:25 Piosenki Jonasza Kofty

FILM SENSACYJNY

20:00 Kino Mocnych Wrażeń - Glina czy łajdak - film sensacyjny, prod. Francja, 1979, reż. Georges Lautner, wyk. Jean-Paul Belmondo, Marie Laforêt, Georges Geret
22:00 Informacje kulturalne
22:25 Panorama kina polskiego - Kanał - dramat wojenny, reż. Andrzej Wajda, wyk. Teresa Iżewska, Tadeusz Janczar, Wieńczysław Gliński, Stanisław Mikulski, Emil Karewicz, Tadeusz Gwiazdkowski, Władysław Sheybal
00:15 Scena muzyczna - Chopin by Leszek Możdżer
01:10 Jan Paweł II - film

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
09:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
11:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy
13:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
14:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy prod. Polska
16:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny

SERIAL OBYCZAJOWY

17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
18:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
20:00 Infiltrator
22:05 90 minut do śmierci
00:00 Dzielnica strachu - serial kryminalny
01:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
02:00 Taki jest świat - program informacyjny
03:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
04:00 Menu na miarę
05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Papiery na szczęście - serial
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Idealna niania - program obyczajowy
11:45 Zagadki losu - program obyczajowy
12:45 Szpital - program obyczajowy
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:50 Tajemnice miłości
16:50 Zagadki losu - program obyczajowy
17:55 Ten moment - program obyczajowy
18:30 Papiery na szczęście - serial, Polska
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 True Love

KOMEDIA

21:00 Sąsiedzi - film komedia, prod. USA, 2014, reż. Nicholas Stoller, wyk. Seth Rogen, Zac Efron, Rose Byrne, Christopher Mintz-Plasse, Dave Franco
23:05 Joker - film sensacyjny, USA, Kanada, 2019, reż. Todd Phillips, wyk. Joaquin Phoenix, Robert De Niro, Zazie Beetz, Frances Conroy, Brett Cullen, Glenn Fleshler
01:30 True Love
02:35 Więzy krwi
03:35 Druga strona medalu - talk show

TV 4

06:00 Strażnik Teksasu **08:00** Nasz Nowy Dom **09:00** Pierwsza miłość **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Hardkorowy lombard **11:50** Święty **12:55** Detektywi w Akcji **13:55** STOP Drogówka **16:00** Policjantki i Policjanci
17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **21:00** Love Island. Wyspa miłości
22:00 Banita. Nastoletni następca cesarskiego tronu musi uciekać z kraju przed starszym bratem, który usiłuje go zgładzić. **00:05** Gniazdo os **02:05** Fabryka jedzenia **02:35** Jaś Fasola radzi **02:50** Top 10 - Lista Przebojów **03:50** Trans World Sport 2023 **04:55** SuperLudzie **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

10:15 Rozmowy niedokończone **11:20** Stan Bezpieczeństwa Państwa **11:30** Mała Nellie od Świętego Boga **12:00** Anioł Pański **12:03** Informacje dnia **12:20** Przygody pana Michała **12:50** Pragnienie Boga **13:30** Msza święta **14:20** Muzyczne chwile
14:30 Dialog **15:20** Polonia **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Informacje dnia **16:10** Sanktuaria polskie **16:30** Porady Medyczne Bonifratrów **16:55** Świadkowie **17:30** Zbrodnia z rosyjskiego scenariusza - tzw. pogrom kielecki **17:55** Poczet Wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański **18:05** Informacje dnia **18:15** Rozmowy niedokończone **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Opowieści Theo **19:45** Modlitwa z telefonicznym udziałem dzieci **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnogórski

wtorek 4 kwietnia

TVP 1

04:45 Klan - telenowela
05:15 Dziedzictwo - serial
06:05 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
07:00 Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej na Jasnej Górze
07:30 Kościół z bliska
08:00 Wiadomości
08:10 Kwadrans polityczny
08:25 Informacje kulturalne
08:30 Pogoda poranna
08:40 Ranczo - serial obyczajowy
09:40 Komisarz Alex - serial kryminalny
10:35 Ojciec Mateusz - serial kryminalny
11:30 Leśniczówka - serial obyczajowy
12:00 Wiadomości
12:10 Agrobiznes
12:30 Agropogoda - magazyn
12:35 Magazyn Rolniczy
12:50 Natura w Jedynce

SERIAL KOSTIUMOWY

14:00 Wspaniałe stulecie - serial kostiumowy
15:00 Wiadomości
15:20 Alarm! - magazyn
15:35 Gra słów. Krzyżówka
16:05 Dziedzictwo - serial
17:00 Teleexpress
17:20 Jaka to melodia?
17:55 Klan - telenowela
18:25 Leśniczówka - serial
19:00 Jeden z dziesięciu
19:30 Wiadomości
20:15 Alarm! - magazyn
20:30 Korona królów. Jagiellonowie - telenowela
21:05 Film fabularny
22:55 Resortowe Dzieci
23:25 Mulier fortis. Kobieta mężna - dokumentalny
00:45 Ocaleni - reality show
01:50 Magazyn śledczy Anity Gargas - magazyn

TVP 2

05:05 Na sygnale - serial fabularyzowany
05:35 M jak miłość - serial
06:25 Język modlitwy - reportaż
06:55 Rodzinka.pl - serial komediowy
07:30 Pytanie na śniadanie
10:35 Panorama
10:40 Pytanie na śniadanie
11:15 Weterynarze z sercem
11:50 Dla niesłyszących - Barwy szczęścia - serial obyczajowy
12:30 Koło fortuny - teleturniej
13:15 Akacjowa 38 - serial
14:05 Va Banque - teleturniej
14:35 Na sygnale - serial fabularyzowany
15:05 Powrót na wyspę - serial
15:50 Przepis dnia
16:00 Koło fortuny - teleturniej
16:35 Familiada - teleturniej
17:15 Zakazany owoc
18:00 Panorama
18:20 Va Banque - teleturniej

SERIAL OBYCZAJOWY

18:45 Akacjowa 38 - serial obyczajowy
19:30 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:00 Przepis dnia
20:10 Barwy szczęścia - serial obyczajowy
20:45 Kulisy serialu „M jak miłość"
20:55 M jak miłość - serial
21:55 Na sygnale - serial fabularyzowany
22:35 La Bandida - serial obyczajowy
23:35 Wielka majówka - komedia
01:15 Urodzeni zwycięzcy - komedia
03:15 Jemen. Zapomniana wojna - film dokumentalny, prod. Szwajcaria
04:25 Rodzinka.pl - serial

TVN

05:50 Uwaga! - program interwencyjny
06:05 Ukryta prawda - program obyczajowy
07:00 Doradca smaku - program kulinarny
07:05 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 Dzień Dobry TVN - magazyn
11:30 Kto to wie?
12:05 Ukryta prawda
13:10 Sekrety życia
14:10 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:15 Kuchenne rewolucje - program kulinarno-rozrywkowy
16:20 Kto to wie?
16:55 Sekrety życia
17:55 Ukryta prawda
19:00 Fakty
19:35 Sport
19:55 Uwaga! - program interwencyjny

PROGRAM KULINARNY

20:10 Doradca smaku - program kulinarny
20:15 Na Wspólnej - serial
20:55 Milionerzy - program rozrywkowy
21:35 Nastolatki rządzą... kasą
22:40 Kuba Wojewódzki
23:40 Sukcesja - dramat
00:55 Chyłka - oskarżenie
02:00 Superwizjer
02:35 Uprowadzona - serial
03:35 Uwaga! - program interwencyjny
03:55 Zamieszkać na plaży - program edukacyjny
04:30 Recepta na stary dom - program edukacyjny
05:00 Jak to jest zrobione - serial popularnonaukowy
05:25 Kto was tak urządził

POLSAT

06:00 Nowy dzień z Polsat News
08:40 Malanowski i Partnerzy
09:40 Sekrety rodziny
10:40 Dlaczego ja?
11:40 Gliniarze
12:50 Wydarzenia
13:20 Interwencja - magazyn prod. Polska
13:40 Trudne sprawy
14:40 Dlaczego ja?
15:50 Wydarzenia
16:10 Pogoda
16:15 Interwencja - magazyn prod. Polska
16:30 Na ratunek 112
17:00 Gliniarze
18:00 Pierwsza miłość
18:50 Wydarzenia
19:25 Gość Wydarzeń
19:45 Sport
19:55 Pogoda
20:05 Ninja Warrior Polska

FILM AKCJI

22:10 Wolverine Wolverine po śmierci Jean jest pogrążony w rozpaczy. Zaszywa się w górach Alaski, by cierpieć z dala od ludzi. Pewnego dnia odnajduje go Yukio. Dziewczyna jest posłanką umierającego pana Yashidy, któremu Logan uratował życie podczas II Wojny Światowej. Mężczyzna, który został jednym z najbogatszych ludzi w Japonii, chce pożegnać się ze swoim wybawcą i podarować mu wyjątkowy prezent.
01:00 Transporter
03:00 Nasz Nowy Dom
04:10 Zjedz Alaskę
04:40 Disco Gramy

TVP Kultura

07:05 Zaginione - odnalezione - magazyn
07:30 Informacje kulturalne
08:00 Księga Przestrzeni
08:40 Zaginione Skarby - film animowany
08:50 Połączeni - film dokumentalny
09:20 Ada, to nie wypada! - komedia, reż. Konrad Tom, wyk. Antoni Fertner, Loda Niemirzanka, Kazimierz Junosza - Stępowski, Aleksander Żabczyński, Kazimierz Krukowski, Romuald Gierasieński, Janina Krzymuska, Helena Zarembina, Jadwiga Andrzejewska
11:00 Sława i chwała - serial
12:10 Francoise Gilot - harda muza Picassa - film
13:15 Informacje kulturalne
13:55 CEGŁA i inne nagrody filmowe. Opowiada Andrzej Wajda - film

FILM OBYCZAJOWY

15:00 Duże zwierzę - film obyczajowy, reż. Jerzy Stuhr
16:25 Galeria sztuki na ekranie
17:30 Co dalej? - program publicystyczny
18:00 27 Krajowy Festiwal Piosenki Polskiej Opole ,90. Wspomnij mnie - koncert, reż. Marek Wilewski, wyk. Marian Opania, Jerzy Kryszak
20:00 Droga życia - dramat
22:15 Informacje kulturalne
22:40 Wstęp do spektaklu
22:50 Hanoch odchodzi bez słowa - spektakl
23:55 Młoda Polska - Szereg syczący
00:35 Kino Mocnych Wrażeń - Glina czy łajdak - film

TV Puls

06:00 Kobra - oddział specjalny
08:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
09:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
10:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
11:00 Zaklinaczka duchów - serial fantasy
13:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
14:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy
15:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy prod. Polska
16:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
17:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy

SERIAL FABULARNY

18:00 Kurierzy - serial fabularno-dokumentalny
19:00 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
20:00 Zemsta Sokoła
22:00 Uciec przed przeszłością
23:55 Dzielnica strachu - serial kryminalny
00:55 Lombard. Życie pod zastaw - serial obyczajowy
02:50 Na jedwabnym szlaku - serial dokumentalny
04:00 Menu na miarę - program kulinarny
05:00 Rodzinny interes - serial obyczajowy prod. Polska

TVN 7

05:00 Szkoła - program obyczajowy
06:55 Szpital - program obyczajowy
07:55 Ukryta prawda - program obyczajowy
11:00 Idealna niania - program obyczajowy
11:45 Zagadki losu - program obyczajowy
12:45 Szpital - program obyczajowy
13:50 Sąd rodzinny - program sądowy
14:50 Ukryta prawda - program obyczajowy
15:50 Tajemnice miłości
16:50 Zagadki losu - program obyczajowy
17:55 Ten moment - program obyczajowy
18:30 Papiery na szczęście - serial, Polska
19:00 Ukryta prawda - program obyczajowy
20:00 True Love

KOMEDIA

21:00 Idealny facet dla mojej dziewczyny - film komedia, Polska, 2009, reż. Tomasz Konecki, wyk. Marcin Dorociński, Magdalena Boczarska, Izabela Kuna, Danuta StenkaKrzysztof Globisz, Tomasz Karolak, Bronisław Wrocławski, Magdalena Różczka, Daniel Olbrychski, Maria Seweryn
23:35 Zabójcza broń - film sensacyjny, USA, 1987, reż. Richard Donner, wyk. Mel Gibson, Danny Glover, Gary Busey, Mitchell Ryan, Tom Atkins, Darlene Love
01:55 True Love
02:55 Więzy krwi
03:55 Druga strona medalu - talk show

TV 4

08:00 Nasz Nowy Dom **09:00** Pierwsza miłość **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Hardkorowy lombard **11:50** Święty
12:55 Detektywi w Akcji **13:55** STOP Drogówka **16:00** Policjantki i Policjanci **17:00** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **21:00** Love Island. Wyspa miłości **22:00** Siła i honor. Historia Carla Brasheara, który jako pierwszy Afromaerykanin został przyjęty do elitarnego oddziału nurków amerykańskiej marynarki wojennej.
00:45 Snajper: Najlepsi z najlepszych **02:35** Interwencja - magazyn prod. Polska **02:50** Trans World Sport 2023 **03:55** SuperLudzie **05:30** Telezakupy TV Okazje

TV Trwam

11:40 Ma się rozumieć **11:50** Słowo życia **12:00** Anioł Pański **12:03** Informacje dnia **12:20** Miłość większa niż strach **13:30** Msza święta z Jasnej Góry **14:20** Muzyczne chwile **14:30** Kazania wielkopostne kard. Raniero Cantalamessa OFM
15:15 Bogu się podobać **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Informacje dnia **16:10** Jestem mamą **16:25** Przyroda w Obiektywie **16:40** Stefan Kardynał Wyszyński **17:10** Prosto o gospodarce **17:30** Zostań Żołnierzem RP **17:45** Muzyczne chwile **17:55** Poczet Wielkich Polaków
18:00 Anioł Pański **18:05** Informacje dnia **18:15** Rozmowy niedokończone **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Każdy maluch to potrafi **19:45** Modlitwa **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel Jasnogórski

eprasa.pl 6f766bfe97

środa 5 kwietnia

TVP 1

04:45 **Klan** - telenowela
05:15 **Dziedzictwo** - serial
06:00 **Wspaniałe stulecie** - serial kostiumowy
07:00 **Transmisja Mszy Świętej z Sanktuarium Matki Bożej**
07:30 **Rodzinny ekspres** - magazyn
08:00 **Wiadomości**
08:10 **Kwadrans polityczny**
08:25 **Informacje kulturalne**
08:30 **Pogoda poranna**
08:40 **Ranczo** - serial
09:40 **Komisarz Alex** - serial kryminalny
10:40 **Ojciec Mateusz** - serial kryminalny
11:30 **Leśniczówka** - serial obyczajowy
12:00 **Wiadomości**
12:10 **Agrobiznes**
12:30 **Agropogoda** - magazyn
12:35 **Rok w ogrodzie Extra**
12:50 **Natura w Jedynce** - Demokracja wśród zwierząt

SERIAL KOSTIUMOWY

14:00 **Wspaniałe stulecie** - serial kostiumowy
15:00 **Wiadomości**
15:20 **Alarm!** - magazyn
15:35 **Gra słów. Krzyżówka** - teleturniej
16:05 **Dziedzictwo**
17:00 **Teleexpress**
17:20 **Jaka to melodia?** - teleturniej muzyczny
17:55 **Klan** - telenowela
18:25 **Leśniczówka** - serial obyczajowy
19:00 **Jeden z dziesięciu**
19:30 **Wiadomości**
20:15 **Alarm!** - magazyn
20:25 **Korona królów. Jagiellonowie** - telenowela
20:55 **Piłka nożna** - Puchar Hiszpanii
23:10 **Wybudzeni**
00:15 **Bezlitosny** - fabularny

TVP 2

05:00 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
05:35 **M jak miłość** - serial
06:25 **Pożyteczni.pl** - magazyn
06:55 **Rodzinka.pl** - serial komediowy
07:30 **Pytanie na śniadanie**
10:35 **Panorama**
10:40 **Pytanie na śniadanie**
11:20 **Zakochaj się w Polsce**
11:50 **Dla niesłyszących** - Barwy szczęścia - serial
12:30 **Koło fortuny** - teleturniej
13:15 **Akacjowa 38** - serial
14:05 **Va Banque** - teleturniej
14:35 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
15:05 **Powrót na wyspę** - serial
15:50 **Przepis dnia**
16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
16:35 **Familiada** - teleturniej
17:15 **Zakazany owoc**
18:00 **Panorama**
18:20 **Va Banque** - teleturniej
18:45 **Akacjowa 38** - serial

SERIAL OBYCZAJOWY

19:30 **Barwy szczęścia** - serial obyczajowy
19:55 **Przepis dnia**
20:00 **Barwy szczęścia** - serial obyczajowy
20:35 **Kulisy seriali Na dobre i na złe i Na sygnale** - felieton
20:50 **Na dobre i na złe** - serial
21:55 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
22:35 **La Bandida** - serial obyczajowy
23:35 **Miłość w Daisy Hills** - film obyczajowy
01:10 **Sanditon** - serial
02:15 **Antybiotykooporność: globalne zagrożenie** - film dokumentalny
03:30 **Za marzenia** - serial
04:25 **Rodzinka.pl** - serial
04:50 **Zakończenie**

TVN

05:50 **Uwaga!** - program interwencyjny
06:05 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
07:00 **Doradca smaku** - program kulinarny
07:05 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 **Dzień Dobry TVN** - magazyn
11:30 **Kto to wie?**
12:05 **Ukryta prawda**
13:10 **Sekrety życia**
14:10 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
15:15 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
16:20 **Kto to wie?**
16:55 **Sekrety życia**
17:55 **Ukryta prawda**
19:00 **Fakty**
19:55 **Uwaga!** - program interwencyjny
20:10 **Doradca smaku**

SERIAL OBYCZAJOWY

20:15 **Na Wspólnej** - serial obyczajowy
20:55 **Milionerzy** - program rozrywkowy
21:35 **Ugotowani w parach**
22:40 **Kroniki Riddicka** - film S-F, USA, 2004, reż. David Twohy, wyk. Vin Diesel, Colm Feore, Thandie Newton, JudiDench, Karl Urban
01:05 **Mój agent** - serial, Polska
02:10 **Kwatery Hitlera** - program dokumentalny
03:10 **Szpital** - program obyczajowy
04:10 **Uwaga!** - program interwencyjny
04:30 **Zamieszkać na plaży**
05:00 **Recepta na stary dom**
05:25 **Jak to jest zrobione** - serial popularnonaukowy

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat News**
08:40 **Malanowski i Partnerzy**
09:40 **Sekrety rodziny**
10:40 **Dlaczego ja?**
11:40 **Gliniarze**
12:50 **Wydarzenia**
13:20 **Interwencja** - magazyn prod. Polska
13:40 **Trudne sprawy**
14:40 **Dlaczego ja?**
15:50 **Wydarzenia**
16:10 **Pogoda**
16:15 **Interwencja** - magazyn
16:30 **Na ratunek 112**
17:00 **Gliniarze**
18:00 **Pierwsza miłość**
18:50 **Wydarzenia**
19:25 **Gość Wydarzeń**
19:45 **Sport**
19:55 **Pogoda**
20:05 **Lulu**
21:10 **Hell's Kitchen**

FILM AKCJI

22:45 **XXX** Cage występujący pod pseudonimem XXX jest zapalonym miłośnikiem sportów ekstremalnych. Intensywny wysiłek, ryzyko i kłopoty z wymiarem sprawiedliwości są dla niego codziennością. Pewnego dnia zostaje zwerbowany przez amerykański rząd i jako tajny agent wyjeżdża do Pragi. Zostaje mu powierzona niezwykle trudna i niebezpieczna misja infiltracji terrorystycznej organizacji o nazwie Anarchia 99.
01:35 **Wolverine**
04:05 **Zjedz Alaskę**
04:40 **Disco Gramy**
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

07:00 **Muzyczne poranki**
07:50 **Informacje kulturalne**
08:20 **Co dalej?** - program publicystyczny
08:55 **Res Poloniae** - rozmowa
09:30 **Duże zwierzę** - film obyczajowy
11:00 **Sława i chwała** - serial
12:10 **Biblijne zoo** - film dokumentalny
13:20 **Informacje kulturalne**
13:50 **Rififi po sześćdziesiątce** - komedia, reż. Paweł Trzaska, wyk. Mieczysław Czechowicz, Wiesław Gołas, Marian Kociniak
15:25 **Mistrzowie kina** - Wielki Buster - film dokumentalny, prod. USA, 2018
17:15 **Księga Przestrzeni**
17:40 **Zaginione Skarby** - film animowany
17:55 **Spotkanie z cieniem** - Mieczysław Karłowicz
18:50 **Koncert muzyki Mieczysława Karłowicza**

DRAMAT

20:00 **Na wschód od Hollywood - Deva** - dramat, prod. Węgry, 2018, reż. Petra Szocs, wyk. Boglarka Koman, Fatma Mohamed, Csengelle Nagy
21:30 **Informacje kulturalne**
21:50 **Tanie Dranie** - Moroz i Kłopotowski komentują świat - Tanie Dranie - talk-show
22:35 **Więcej niż fikcja** - Bosch, ogród snów - film dokumentalny
00:15 **Enter Enea Festival 2019** - Teatr Pieśń Kozła
01:25 **Droga życia** - dramat, prod. USA, Hiszpania, 2010, reż. Emilio Estevez
03:45 **Młoda Polska**
04:25 **Jutro mnie tu nie będzie** - etiuda

TV Puls

06:00 **Kobra - oddział specjalny**
08:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
09:00 **Kurierzy** - serial fabularno-dokumentalny
10:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
11:00 **Zaklinaczka duchów** - serial fantasy
13:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
14:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy
15:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
16:00 **Kurierzy** - serial fabularno-dokumentalny
17:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy

SERIAL FABULARNY

18:00 **Kurierzy** - serial fabularno-dokumentalny
19:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
20:00 **Handel**
22:20 **Miasto śmierci**
00:30 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
01:30 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny
02:25 **Na jedwabnym szlaku** - serial dokumentalny
03:05 **Taki jest świat** - program informacyjny
03:55 **Na jedwabnym szlaku** - serial dokumentalny
04:35 **Z archiwum policji** - serial dokumentalny
05:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy

TVN 7

05:00 **Szkoła** - program obyczajowy
06:55 **Szpital** - program obyczajowy
07:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:00 **Idealna niania** - program obyczajowy
11:45 **Zagadki losu** - program obyczajowy
12:45 **Szpital** - program obyczajowy
13:50 **Sąd rodzinny** - program sądowy
14:50 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
15:50 **Tajemnice miłości**
16:50 **Zagadki losu** - program obyczajowy
17:55 **Opowieści małżeńskie** - program obyczajowy
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy prod. Polska
20:00 **True Love**

KOMEDIA

21:00 **Kac Vegas** - film komedia, USA, Niemcy, 2009, reż. Todd Phillips, wyk. Bradley Cooper, Ed Helms, Zach Galifianakis, Justin Bartha, Heather Graham, Sasha Barrese, Jeffrey Tambor, Mike Tyson
23:15 **Ślepnąc od świateł** - miniserial, Polska, reż. Krzysztof Skonieczny
00:40 **Sąsiedzi** - film komedia, USA, 2014, reż. Nicholas Stoller, wyk. Seth Rogen, Zac Efron, Rose Byrne, Christopher Mintz-Plasse, Dave Franco
02:50 **True Love**
03:50 **Druga strona medalu** - talk show

TV 4

08:00 Nasz Nowy Dom **09:00** Pierwsza miłość **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Hardkorowy lombard **11:50** Święty **12:55** Detektywi w Akcji **13:55** STOP Drogówka
16:00 Policjantki i Policjanci **17:00** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny **21:00** Love Island. Wyspa miłości **22:00** Tajna broń
00:10 Atak na posterune. Sierżant Roenick, po akcji, w której zginęli jego ludzie, przeniósł się do pracy za biurkiem, lecz nadal zmaga się z traumą. Na razie dowodzi podupadłym posterunkiem na odludnych obrzeżach Detroit, który z początkiem roku ma być zlikwidowany. **02:25** Top 10 - Lista Przebojów

TV Trwam

09:50 Święty na każdy dzień **10:00** Audiencja Generalna Ojca Świętego Franciszka z Watykanu **11:00** Życiu powiedzmy TAK **11:25** Jestem mamą **11:40** Prosto o gospodarce **12:00** Anioł Pański
12:03 Informacje dnia **12:20** Czarny sufit **13:30** Msza święta z Jasnej Góry **14:20** Muzyczne chwile **14:30** Filmowe Życiorysy. Krzyżu Święty Nade Wszystko **15:05** Brat Franciszek **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Informacje dnia **16:10** Na zdrowie **16:30** Wielkopostny Koncert Muzyki Filmowej **17:00** Po stronie prawdy **17:50** Muzyczne chwile **17:55** Poczet Wielkich Polaków **18:00** Anioł Pański
18:05 Informacje dnia **18:15** Rozmowy niedokończone **19:25** Święty na każdy dzień **19:30** Opowieści z Księgi Cnót **20:00** Informacje dnia **20:20** Różaniec **20:50** Myśląc Ojczyzna **21:00** Apel

czwartek 6 kwietnia

TVP 1

04:45 **Klan** - telenowela
05:15 **Dziedzictwo** - serial
06:05 **Wspaniałe stulecie** - serial kostiumowy
07:00 **Otrzyjcie już łzy** - rekolekcje wielkopostne - Wielki Czwartek
07:30 **Dobre historie** - Wspólnota Dobrego Pasterza - magazyn
08:00 **Wiadomości**
08:10 **Kwadrans polityczny**
08:25 **Informacje kulturalne**
08:30 **Pogoda poranna**
08:40 **Ranczo** - serial obyczajowy
09:40 **Komisarz Alex** - serial kryminalny
10:40 **Ojciec Mateusz** - serial
11:30 **Leśniczówka** - serial
12:00 **Wiadomości**
12:10 **Agrobiznes**
12:30 **Agropogoda** - magazyn
12:35 **Magazyn Rolniczy**
12:50 **Natura w Jedynce** - Domownicy sawanny - film

SERIAL KOSTIUMOWY

14:00 **Wspaniałe stulecie** - serial kostiumowy
15:00 **Wiadomości**
15:10 **Pogoda**
15:20 **Alarm!** - magazyn
15:35 **Gra słów. Krzyżówka**
16:05 **Dziedzictwo** - serial
17:00 **Teleexpress**
17:30 **Triduum Paschalne 2023** - Wielki Czwartek
19:00 **Jeden z dziesięciu**
19:30 **Wiadomości**
20:15 **Alarm!** - magazyn
20:35 **Ojciec Mateusz** - serial kryminalny
21:30 **Sprawa dla reportera**
22:30 **Magazyn śledczy Anity Gargas** - magazyn
23:10 **Magazyn kryminalny 997** - magazyn
24:00 **Resortowe Dzieci**
00:30 **Tanie Dranie**

TVP 2

05:00 **Na sygnale** - serial
05:30 **M jak miłość** - serial
06:20 **Smaki świata** - magazyn
06:55 **Rodzinka.pl** - serial komediowy
07:30 **Pytanie na śniadanie**
10:30 **Panorama**
10:40 **Pytanie na śniadanie**
11:15 **Przyrodnik na tropie**
11:50 **Dla niesłyszących** - Barwy szczęścia - serial
12:30 **Koło fortuny** - teleturniej
13:15 **Akacjowa 38** - serial
14:05 **Va Banque** - teleturniej
14:35 **Na sygnale** - serial fabularyzowany
15:05 **Powrót na wyspę** - serial
15:50 **Przepis dnia**
16:00 **Koło fortuny** - teleturniej
16:35 **Familiada** - teleturniej
17:15 **Zakazany owoc**
18:00 **Panorama**
18:20 **Va Banque** - teleturniej
18:45 **Akacjowa 38** - serial
19:30 **Barwy szczęścia** - serial
20:00 **Przepis dnia**

SERIAL OBYCZAJOWY

20:10 **Barwy szczęścia** - serial obyczajowy
20:50 **Tylko dla odważnych** - film akcji, prod. USA, 2017, reż. Joseph Kosinski, wyk. Josh Brolin, Miles Teller, Jeff Bridges
23:15 **Przyjaciel domu** - film fabularny, prod. USA, 2019, reż. Gabriela Cowperthwaite, wyk. Jason Segel, Isabella Kai, Violet Mcgraw, Casey Affleck, Dakota Johnson
01:30 **Młoda Wiktoria** - film kostiumowy, prod. USA, 2009, reż. Jean - Marc Vale, wyk. Emily Blunt, Mark Strong
03:25 **Niewierność** - serial obyczajowy
04:25 **Zakończenie**

TVN

05:50 **Uwaga!** - program interwencyjny
06:05 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
07:00 **Doradca smaku** - program kulinarny
07:05 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
08:00 **Dzień Dobry TVN** - magazyn
11:30 **Kto to wie?**
12:05 **Ukryta prawda**
13:10 **Sekrety życia**
14:10 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
15:15 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
16:20 **Kto to wie?**
16:55 **Sekrety życia**
17:55 **Ukryta prawda**
19:00 **Fakty**
19:55 **Uwaga!** - program interwencyjny
20:10 **Doradca smaku**

SERIAL OBYCZAJOWY

20:15 **Na Wspólnej** - serial obyczajowy
20:55 **Milionerzy** - program rozrywkowy
21:35 **Kuchenne rewolucje** - program kulinarno-rozrywkowy
22:40 **Podatek od miłości** - film komedia, Polska, 2017, reż. Bartłomiej Ignaciuk, wyk. Aleksandra Domańska, Grzegorz Damięcki, Roma Gąsiorowska, Michal Czernecki
00:45 **Bodyguard** - film sensacyjny, USA, 1992, reż. Mick Jackson, wyk. Kevin Costner, Whitney Houston, Gary Kemp, Bill Cobbs, Ralph Waite, Tomas Arana
03:25 **Uwaga!**
03:45 **Zamieszkać na plaży**

POLSAT

06:00 **Nowy dzień z Polsat News**
08:40 **Malanowski i Partnerzy**
09:40 **Sekrety rodziny**
10:40 **Dlaczego ja?**
11:40 **Gliniarze**
12:50 **Wydarzenia**
13:20 **Interwencja** - magazyn prod. Polska
13:40 **Trudne sprawy**
14:40 **Dlaczego ja?**
15:50 **Wydarzenia**
16:10 **Pogoda**
16:15 **Interwencja**
16:30 **Na ratunek 112**
17:00 **Gliniarze**
18:00 **Pierwsza miłość** - serial obyczajowy
18:50 **Wydarzenia**
19:25 **Gość Wydarzeń**
19:45 **Sport**
19:55 **Pogoda**
20:05 **Nasz Nowy Dom**
21:10 **Przyjaciółki**

DRAMAT

22:10 **Erin Brockovich** Erin Brockovich jest w sytuacji nie do pozazdroszczenia. Dwukrotnie rozwiedziona samotnie wychowuje trójkę dzieci, nie ma pieniędzy, wykształcenia ani widoków na pracę. Łatwo zraża do siebie innych: ma wybuchowe usposobienie i niewyparzoną gębę, wali prawdę prosto z mostu i ekstrawagancko się ubiera.
01:05 **Paweł, apostoł Chrystusa**
03:30 **Nasz Nowy Dom** - magazyn
04:40 **Disco Gramy**
05:25 **Telezakupy TV Okazje**

TVP Kultura

07:00 **Muzyczne poranki**
07:40 **Informacje kulturalne** - informator kulturalny
08:05 **Eureka biblioteka!** - cykl reportaży
08:30 **Niedziela z... twórczością Krzysztofa Pendereckiego**
09:25 **Rififi po sześćdziesiątce** - komedia, reż. Paweł Trzaska, wyk. Mieczysław Czechowicz, Wiesław Gołas, Marian Kociniak, Wiesław Michnikowski, Katarzyna Figura, Witold Pyrkosz, Hanna Stankówna, Krystyna Borowicz, Mieczysław Hryniewicz, Jacek Strzemżalski
11:00 **Sława i chwała** - serial
12:15 **Galeria sztuki na ekranie** - Wielkanoc w sztuce
13:15 **Informacje kulturalne**
13:50 **Symfonia fabryki Ursus** - film dokumentalny, reż. Jaśmina Wójcik

KOMEDIA

15:05 **Jadzia** - komedia, reż. Mirosław Krawicz, wyk. Jadwiga Smosarska, Józef Orwid, Ziutek Kudła, Aleksander Żabczyński, Mieczysława Cwiklińska
16:50 **Przeciwieństwa i pary: Legendarne hollywoodzkie pary** - Barbara Stanwyck i Robert Taylor
17:55 **Co dalej?** - program publicystyczny
18:30 **Mateusz Pospieszalski**
20:00 **Czwartkowy klub filmowy - Moja ulubiona pora roku**
22:20 **Informacje kulturalne**
22:45 **Iannis Xenakis** - film
23:50 **Na wschód od Hollywood** - Deva - dramat
01:20 **Kino nocne** - Czuwaj - film fabularny

TV Puls

06:00 **Kobra** - oddział specjalny
08:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
09:00 **Kurierzy** - serial fabularno-dokumentalny
10:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
11:00 **Zaklinaczka duchów** - serial fantasy
13:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
14:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy
15:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
16:00 **Kurierzy** - serial fabularno-dokumentalny
17:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
18:00 **Kurierzy** - serial fabularno-dokumentalny
19:00 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial
20:00 **Taxi 2**
21:30 **Zakonnica w przebraniu**

SERIAL KRYMINALNY

23:55 **Dzielnica strachu** - serial kryminalny Śledztwa prowadzą dwie pary: dzielnicowy Andrzej (Andrzej Młynarczyk) i śledcza Agata (Agata Załęcka) oraz dzielnicowa Karolina (Maja Wachowska) i śledczy Rafał (Maciej Kosmala)
00:55 **Lombard. Życie pod zastaw** - serial obyczajowy
01:50 **Menu na miarę** - program kulinarny
03:45 **Taki jest świat** - program informacyjny
04:25 **Z archiwum policji** - serial dokumentalny
05:00 **Rodzinny interes** - serial obyczajowy

TVN 7

05:00 **Szkoła** - program obyczajowy
06:55 **Szpital** - program obyczajowy
07:55 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
11:00 **Idealna niania** - program obyczajowy
11:45 **Zagadki losu** - program obyczajowy
12:45 **Szpital** - program obyczajowy
13:50 **Sąd rodzinny** - program sądowy
14:50 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
15:50 **Tajemnice miłości**
16:50 **Zagadki losu** - program obyczajowy
17:55 **Opowieści małżeńskie** - program obyczajowy
19:00 **Ukryta prawda** - program obyczajowy
20:00 **True Love**
21:00 **Uniwersalny żołnierz** - film S-F, USA, 1992

HORROR

23:20 **Constantine** - film horror, USA, Niemcy, 2005, reż. Francis Lawrence, wyk. Rachel Weisz, Shia LaBeouf, Djimon Hounsou, Max Baker, Pruitt Taylor Vince, Tilda Swinton, Peter Stormare Keanu Reeves
01:45 **True Love**
02:50 **Więzy krwi**

TV 4

07:00 Strażnik Teksasu **08:00** Nasz Nowy Dom **09:00** Pierwsza miłość **09:50** Łowcy Skarbów. Kto da więcej **10:50** Hardkorowy lombard **11:50** Święty **12:55** Detektywi w Akcji **13:55** STOP Drogówka **16:00** Policjantki i Policjanci
17:00 Łowcy Skarbów. Kto da więcej **19:00** Policjantki i Policjanci **20:00** Sprawiedliwi - Wydział Kryminalny
21:00 Love Island. Wyspa miłości **22:00** Wyznania zakupoholiczki. Bloomwood mieszka w Nowym Jorku i rozpaczliwie marzy o pracy w elitarnym magazynie związanym z modą. **00:20** Bad Ass 2: Twardziele - USA, 2014, reż. Craig Moss, wyk. Andrew Divoff, Carver Charlie, Danny Glover **02:05** Interwencja **02:25** Top 10 - Lista Przebojów

TV Trwam

12:00 Anioł Pański **12:03** Informacje dnia **12:20** Tajemnica Eucharystii **12:45** Chryste Ratuj **13:10** Przegląd tygodnika „Niedziela"
13:15 Koncert Pasyjny „Krzyż". Zespół 23 Dni **14:30** 7 Kościołów Apokalipsy
15:00 Bez lęku. Niezwykła decyzja Papieża Benedykta XVI **15:45** Święty na każdy dzień **15:50** Ma się rozumieć **16:00** Informacje dnia **16:10** Z wędką nad wodę w Polskę i Świat **16:35** Zew natury **17:05** Akademia pro-life

Treść programu i foto dzięki uprzejmości: Prasowej Agencji Telewizyjnej, Polsatu, TVP1, TVP2, TVN, TV4, TVN7, TV Puls, TV Trwam, TVP Kultura
INFORMUJEMY, ŻE REDAKCJA NIE PONOSI ODPOWIEDZIALNOŚCI ZA ZMIANY W PROGRAMACH TV
Ogłoszenia i reklamy są materiałem zleconym, za ich treść odpowiedzialność ponosi ich nadawca, a nie redakcja lub wydawca gazety.
dodatek TELEWIZYJNY DO TWOJEJ GAZETY
Wydawca: Dodatek sp. z o.o., 85-115 Bydgoszcz, ul. Wiatrakowa 11/3, tel. 516-018-821, e-mail: iwona@magraf.pl
Redaktor naczelny: Sławomir Grzmiel
ISSN 1643-2460
Skład komputerowy: www.klan.net.pl

eprasa.pl 6f766bfe97

31 MARCA

Koncert pasyjny

Olsztyn
Agnieszka Kowalik – dyrygent, Monika Sendrowska – sopran, Magdalena Pluta – mezzosopran, Klaudyna Żołnierek – teorba, basso continuo, Chór Dziewczęcy CANTABILE PSM I i II st. w Olsztynie, Orkiestra Smyczkowa Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej | W programie: Giovanni Battista Pergolesi – Stabat Mater, Mieczysław Karłowicz – Serenada op. 2 na orkiestrę smyczkową.
Godz. 19:00, sala koncertowa Filharmonii.

31 MARCA

Koncert Myslovitz

Olsztyn
Jeden z najważniejszych zespołów ostatnich 30 lat na polskiej scenie muzycznej zapowiada wiele nowości! Myslovitz wyruszy w 2023 roku zagrać koncerty promujące nadchodzącą, jedenastą płytę zespołu.
Godz 22:00, Aula im. Anny Wasilewskiej przy ul. Kościńskiego 11.

1 KWIETNIA

Dywicki Jarmark Wielkanocny

Dywity
Na jarmarku będą gościć rękodzielnicy z gminy i okolic.
Godz. 08.00, Sala konferencyjna Urzędu Gminy, ul. Olsztyńska 32.

1/2 KWIETNIA

Olsztyński Jarmark Wielkanocny

Olsztyn
W programie:
Bogata oferta wystawców
Rękodzieło
Pyszne jedzenie
Masa atrakcji
Animacje dla najmłodszych
Godz. 10.00, Kuźnia Społeczna, Marka Kotańskiego 1.

2 KWIETNIA

Koncert pasyjny

Olsztyn
Agnieszka Kowalik – dyrygent, Monika Sendrowska – sopran, Magdalena Pluta – mezzosopran, Klaudyna Żołnierek – teorba, basso continuo, Adam Kowalski – pozytyw, Chór Dziewczęcy CANTABILE PSM I i II st. w Olsztynie, Orkiestra Smyczkowa Filharmonii Warmińsko-Mazurskiej | W programie: Giovanni Battista Pergolesi – Stabat Mater
Godz. 20:00, Bazylika katedralna św. Jakuba w Olsztynie.

9 KWIETNIA

Śniadanie Wielkanocne dla osób samotnych

Olsztyn
Ponad połowa polskiego społeczeństwa doświadcza uczucia samotności - tak wynika z badania przeprowadzonego przez Instytut Pokolenia. Dlatego fundacja Wolne Miejsce zaprasza wszystkie osoby, które nie mają z kim spędzić wielkanocnego poranka, na wspólne świętowanie.
Godz. 12.00, Kuźnia Społeczna, ul. Kotańskiego 1.

16 KWIETNIA

Bezpłatna lekcja tańca

Olsztyn
Bezpłatna lekcja tańca adresowana do mieszkańców Olsztyna z okazji 50-lecia powstania tańca towarzyskiego w Olsztynie.
Prowadzący: Jolanta i Jakub Ciczkowscy właściciele Szkoły tańca Argentyńskiego Tangomania.
Rodzaj tańca: tango argentyńskie - pary.
Godz. 17.30, Eranova, ul. Obrońców Tobruku 3.

16 KWIETNIA

Stare Dobre Małżeństwo

Olsztyn
Stare Dobre Małżeństwo, czyli legendarny zespół z kręgu piosenki poetyckiej i ballady folkowej. Ten rewelacyjny koncert to prawdziwa uczta dla duszy. Będzie nastrojowo i sentymentalnie. Polecamy relaksujący wieczór z dobrą muzyką.
Godz. 18:00, sala koncertowa filharmonii.

HELIOS REPERTUAR

Centrum Handlowe Aura, Olsztyn, al. Piłsudskiego 16

HELIOS
tel. 89 535 20 30
108422otbr-a-M

MISSING / napisy: 13:15, 17:40, 20:40; PUCHATEK: Krew i miód / napisy: 15:50, 18:30, 20:15; JOHN WICK 4 / napisy: 12:20, 16:00, 17:00, 19:30, 20:30; ŚWIĘTY: 14:50, 19:15; SHAZAM! Gniew bogów / napisy: 20:50; SHAZAM! Gniew bogów / dubbing: 12:50, 18:00; WYRWA: 15:30, 19:45; 65 / napisy: 13:15, 17:30; SZKOŁA MAGICZNYCH ZWIERZĄT / familijny / od 6 lat / dubbing: 12:40, 14:15, 17:50; KRZYK VI / napisy: 20:00; WRÓŻKA ZĘBUSZKA / familijny / od 6 lat / dubbing: 12:00, 17:15; KOKAINOWY MIŚ / napisy: 12:10; FILIP: 14:40; KOT W BUTACH. Ostatnie życzenie / familijny / od 6 lat / dubbing: 16:10

REKLAMA

28223otbr-a-M

eprasa.pl 6f766bfe97

RUSZA SEZON NA ŚLIMAKI. BYĆ MOŻE OSTATNI

MNIEJ NIŻ W POPRZEDNICH LATACH BĘDZIE MOŻNA NA WARMII I MAZURACH ZEBRAĆ ŚLIMAKÓW PRZEZNACZONYCH DO SPOŻYCIA. TO I TAK DOBRZE, BO ZA ROK NIE BĘDZIE TO MOŻLIWE W OGÓLE. WINNICZKI Z REGIONU TRAFIĄ JAKO WYKWINTNE POTRAWY DO KRAJÓW EUROPY ZACHODNIEJ.

Ślimaki po burgundzku, ślimaki zapiekane w pieczarkach, ślimaki w sosie żurawinowym na czerwonym winie... Potraw ze ślimaków, które żyją m.in. na Warmii i Mazurach, nie brakuje, są jednak raczej przysmakami na stołach restauracji Francji, Austrii czy Włoch. Tam właśnie głównie – jako gotowy produkt spożywczy – są eksportowane nasze winniczki.

Województwo warmińsko-mazurskie przez wiele lat było przodującym w kraju dostawcą winniczka. Jednak w latach 2014-2016 pozyskiwanie ślimaków w tym regionie wstrzymano. Główną przyczyną była słaba kondycja populacji tego gatunku. Decyzję o wznowieniu zbioru i skupu podjęto, gdy zaobserwowano poprawę tych wskaźników. W 2019 roku na Warmii i Mazurach ponownie nie można było pozyskiwać ślimaków, co było podyktowane koniecznością przeprowadzenia kolejnych badań stanu populacji tego gatunku.

Od kilku lat jednak znów można pozyskiwać winniczka z naszego regionu i wysyłać na Zachód. W tym jednak roku będzie to zaledwie 100 ton. To znacznie mniej niż na przykład w roku 2021, kiedy to można było pozyskać 400 ton tego przeznaczonego do spożycia zwierzęcia. W tym roku wnioski w tej sprawie można przesyłać do 7 kwietnia do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Fot. Dorota Miklaszewicz

W latach 2018-2022 pozyskano w naszym województwie od 77 ton do 111,5 ton winniczków

Przysmak pod ochroną

Ślimak winniczek (Helix pomatia) podlega w Polsce częściowej ochronie gatunkowej. Zgodnie z obowiązującym prawem możliwe jest pozyskiwanie ślimaków winniczków o średnicy muszli większej niż 30 mm, w okresie od 20 kwietnia do 31 maja. Zachowanie minimalnego wymiaru muszli ślimaka winniczka jest szczególnie istotne, ponieważ zbieranie osobników niewymiarowych (mniejszych nawet o 1-2 mm od wymiaru dozwolonego) powoduje, że znaczna część osobników nie zdąży spełnić swojej funkcji rozrodczej warunkującej przetrwanie lokalnych populacji.

Firmy i osoby zainteresowane pozyskaniem winniczka do celów przetwórstwa spożywczego muszą uzyskać zezwolenie regionalnego dyrektora ochrony środowiska. We wniosku należy zwrócić uwagę na precyzyjne wskazanie planowanych punktów skupu ślimaka winniczka. W przypadku skupów ruchomych należy podać miejsce i godziny pracy takich skupów oraz telefon osoby prowadzącej.

To ostatni sezon

Niestety, w kolejnych latach ślimaki z Warmii i Mazur nie zagoszczą w menu smakoszy z Francji czy Włoch.

— W latach 2024-2025 zbiór winniczków w województwie warmińsko-mazurskim zostanie wstrzymany. W ostatnich latach obserwujemy spadek pozyskanego tonażu tego mięczaka. W latach 2018-2022 pozyskano od 77 ton do 111,5 ton winniczków, podczas gdy w latach 2012-2013 zbiory wynosiły około 240 ton, a nawet 410 ton w 2011 roku — wyjaśnia Justyna Januszewicz, rzecznik prasowy Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie.

Jak dodaje, wyniki porównawczych badań rozmieszczenia, liczebności, struktury wielkościowej i wiekowej populacji winniczka w województwie warmińsko-mazurskim, prowadzonych w latach 2014, 2016 i 2019, wykazały zmniejszenie się liczby stanowisk występowania i zagęszczenia osobników ślimaka winniczka. Stwierdzono jego zanik na kolejnych stanowiskach badawczych. Zmniejszyło się także średnie zagęszczenie na stanowiskach. Utrwaloną cechą populacji jest bardzo mały udział osobników dużych, czyli o średnicy muszli powyżej 37 mm.

Ślimaki mają coraz mniej miejsca do bytowania

— Wyniki monitoringów jednoznacznie wskazały na osłabienie populacji ślimaka winniczka w województwie warmińsko-mazurskim i konieczność jej ochrony. Istotnym zagrożeniem dla ślimaka winniczka są działania ludzkie, powodujące trwałe przekształcenia preferowanych siedlisk, takich jak łąki, nieużytki, pobocza dróg, brzegi wód, zakrzaczenia, prowadzące do pogarszania się panujących w nich warunków lub definitywnie wykluczających bytowanie ślimaka — wyjaśnia przedstawicielka olsztyńskiego RDOŚ.

To właśnie wszystkie te aspekty są prawdopodobną przyczyną znaczącego spadku pozyskania winniczka na przestrzeni lat. Brak dostępności osobników w rozmiarze komercyjnym przekłada się również na zainteresowanie zbiorem.

— Sukcesywnie spada liczba wniosków o wydanie zezwolenia na pozyskanie tego mięczaka. W 2022 roku wydano zaledwie 26 zezwoleń; w latach wcześniejszych od 40 do nawet 90 — podaje Justyna Januszewicz.

Czy za dwa lata będzie można wrócić to zbiorów winniczka w regionie? W 2024 roku Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie planuje zrealizować kolejne badania dotyczące rozmieszczenia, liczebności, struktury wielkościowej i wiekowej populacji tych ślimaków. Wyniki tych badań o tym zadecydują.

RAZ

BURSZTYNOWA ŁZA NA KREDOWYM PAPIERZE

„Bursztynowa łza" to kryminalna powieść w historycznym klimacie warmińskiego miasteczka. Jej autorem jest Kacper Gładych były mieszkaniec Reszla, który w reszelskim MOK-u spotkał się z czytelnikami.

— Zainspirował mnie artykuł Jerzego Sikory na temat Alt Ressel, czyli pierwotnej osady pruskiej, która znajdowała się przy drodze do Korsz. Jednocześnie pamiętałem, że pod reszelskim zamkiem znajdowano artefakty po jakimś pruskim siedlisku. Więc jeśli pierwotny Reszel, jeszcze ten pruski, znajdował się w innym miejscu, to skąd wzięła się osada pod zamkiem? Zacząłem myśleć o tym, co się wydarzyło — opowiadał Kacper Gładych. — Zacząłem sprawdzać ten temat i pojawiły się różne smaczki. Pomyślałem więc, że może warto zebrać tę historię Reszla i jakoś ciekawie ją pokazać. Chciałem ją dla siebie i dla reszelan uporządkować.

Na powstanie publikacji zupełnie przypadkowo wpłynął kolega z pracy autora. — Lubię zapisywać różne ciekawe rzeczy, które odkryję czy pomysły, jakie nieraz przychodzą mi do głowy. Zapisuję sobie nieraz różne terminy, które usłyszę w radiu czy telewizji, żeby sprawdzić dokładnie co oznaczają. Mam kilka takich zeszytów. Jeden mam w pracy. Kolega, który widział, że coś w nim zapisuję, zapisał z przekąsem „Co, piszesz swoje opus magnum?". Ja sobie pomyślałem: „O ty draniu, napiszę ci to opus magnum". I oto właśnie ono — podzielił się anegdotą Kacper Gładych.

Praca nad książką trwała 10 lat. Autor przyznaje, że nie inspirował się jakimiś kanonami powieści kryminalnych czy historycznych. Sam chętnie czyta literaturę faktu i powieści przygodowe, jednak „Bursztynowa łza" jest bardziej zbliżona do formy opowieści, którą możemy kojarzyć np. ze „Stuleciem Winnych".

Nie byłoby jednak tej książki, gdyby nie wsparcie w Towarzystwie Miłośników Reszla i Okolic. To właśnie to stowarzyszenie, dzięki wsparciu Lokalnej Grupy Działania „Barcja" zrealizowało zadanie „Walory kulturowe, historyczne i krajobrazowe Reszla i okolic – inaczej" w ramach projektu „Promocja lokalnego dziedzictwa kulturowego, historycznego i przyrodniczego obszaru LGD Barcja".

Ciekawa jest forma wydawnicza „Bursztynowej łzy". Licząca 354 strony powieść wydana została na wysokiej jakości papierze kredowym. Kolorowa okładka zawiera elementy pokryte tzw. tuszem wybiorczym. Zintegrowana oprawa jest szyta nićmi. W środku znajdziemy również kilkanaście czarno-białych grafik autorstwa innej reszelanki - Pauliny Radomskiej-Skierkowskiej. Dodatkowym efektem projektu jest film promujący gminę, który można było obejrzeć podczas spotkania autorskiego.

Fot. Wojciech Caruk

Kacper Gładych i jego książka

Głównym bohaterem jest warszawski dziennikarz. Odwiedził Reszel, żeby napisać artykuł o katastrofie budowlanej. Ta miała miejsce w rzeczywistości kilka lat temu, a chodzi o budynek dawnej restauracji „Hotelowa". Na kartach powieści można też odnaleźć postacie, które mają swoje pierwowzory w dawnych i obecnych mieszkańcach Reszla.

WOJCIECH CARUK

eprasa.pl 6f766bfe97

PSZCZOŁY POTRZEBUJĄ NASZYCH DRZEW

Wycinka drzew, chemia na roli, betonowanie miast niepokoi pszczelarzy. Tymczasem pszczoły stanowią ważne ogniwo w naszym rolnictwie, a niejednokrotnie w lecznictwie. Dlatego warto pomyśleć o tym, jak wspierać naszych żółto-czarnych przyjaciół, o czym mówi Józef Zysk, prezes zarządu Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Olsztynie.

— Nasz klimat się zmienia. Kilkanaście, kilkadziesiąt lat temu zimy były ostrzejsze mroźne. Dziś są dużo łagodniejsze. Jak to wpływa na pszczoły?

— Ja mam pasieki już 48 lat i pamiętam te zimy, o których pan mówi. W latach 70-tych było tak dużo śniegu, że ule były całkowicie zasypane. I muszę powiedzieć, że pszczoły znakomicie znosiły te bardzo mroźne warunki, znakomicie w tych warunkach bytowały, a to dlatego, że śnieg powodował doskonałą izolację ciepną. Ale to już przeszłość. Teraz zagrożeniem dla pszczół są raczej letnie upały. Dlatego pasieki powinny być lokalizowane w miejscach zacienionych, w zagajnikach, między drzewami.

— Dlaczego pszczoły są tak ważne dla nas, ludzi?

— Cóż, zapewne każdy z nas lubi zjeść dobre jabłko, czy inne owoce. Te owoce, produkty związane z zapylaniem kwiatów, bez pszczół by nie urosły. Niewiele jest gatunków roślin, które nie wymagają zapylania. Nasze ogrody byłyby bardzo smutne bez pszczół. Trzeba także brać pod uwagę, że miliony przelatujących ponad polami pszczół jednocześnie je nawozi. Z tego także wiele osób – nawet rolników – sobie nie zdaje sprawy. Ale oprócz tego, co dobrego możemy dzięki pszczołom mieć na stołach? Jeszcze trzeba wspomnieć o pyłku pszczelim, miodzie i innych produktach tworzonych przez pszczoły. Ostatnio w modzie powstają także specjalne domki służące do terapii pszczelej – leczeniem powietrzem ulowym. Pszczelarze nazywają to domkami do apiterapii. Oddychanie powietrzem ulowym przynosi ciekawe rezultaty, zwłaszcza w okresie po pandemii koronawirusa. Ja na przykład nie słyszałem nigdy, by pszczelarz chorował na reumatyzm, bo jad pszczeli jest na tę chorobę znakomitym lekarstwem.

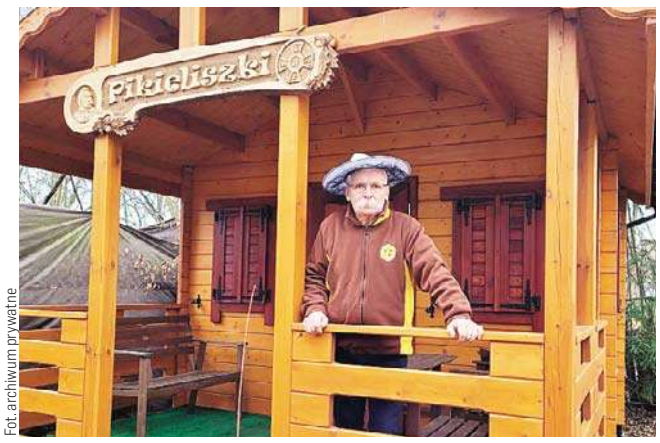

Fot. archiwum prywatne

Józef Zysk, prezes zarządu Wojewódzkiego Związku Pszczelarzy w Olsztynie

— Jaka zatem jest kondycja warmińsko-mazurskich pszczół?

— Posiadamy około 180 tysięcy rodzin pszczelich. To dużo. W całym kraju mamy około 2 milionów rodzin pszczelich. Pszczelarzy zrzeszonych w związku wojewódzkim jest około 1700. Borykamy się przede wszystkim z problemem bazy pożytkowej, a więc drzewostanu i upraw. Rolnictwo często stosuje środki, które przyczyniają się do zatruć pszczół, mimo że świadomość rolników bardzo wzrosła. Mimo to jednak nadal często dochodzi do umierania całych rodzin pszczelich. Co z tego, że pszczelarz wywalczy odszkodowanie, największa strata to martwe pszczoły... Niepokoi nas także ścinanie starych drzew. Dla przykładu, drzewo lipowe w pełni swojego kwitnienia może przyczynić się do powstania 7 kilogramów miodu. To bardzo dużo! Wyobraźmy sobie, że wycięcie kilkunastu drzew w ciągu którejś z dróg wiąże się ze stratą ton doskonałego miodu lipowego. Pokolenia, których już nie ma z nami, sadziły te drzewa nie dla siebie, ale dla dzieci, dla wnuków.

— Dlatego powinniśmy sadzić drzewa?

— Oczywiście. Tak jak nasi przodkowie, tak i my powinniśmy myśleć o naszych potomkach, o pokoleniach, które po nas przyjdą, i które też będą potrzebowały pszczół i ich produktów. Dużo zależy

od samorządów, żeby nie było betonowania miast, żeby powstawały kwietne łąki, by sadzić drzewa. Być może paradoksalnie to zabrzmi, ale z pyłków powstających obecnie w miastach, powstaje miód najwyższej jakości, bo w miastach nie stosuje się chemii, jak na terenach rolniczych. Ale pszczoły muszą mieć warunki do tego, by pozyskiwać pyłek. Wystarczy po prostu nadmiernie nie kosić trawników...

RAZ

REKLAMA

Przyszłość szkoły rysuje się kolorowo

Szkołę w Gietrzwałdzie czeka przebudowa. Dzięki niej budynek zyska nowy oddział przedszkolny, kilka sal lekcyjnych, a biblioteka dodatkową powierzchnię.

Umowę na rozbudowę i zarazem przebudowę podpisał Jan Kasprowicz, wójt gminy Gietrzwałd, Urszula Borkowska, skarbnik gminy, oraz Bartłomiej Kaweć, właściciel firmy Niebieskie Migdały z Iławy, która wygrała przetarg.

Jak zmieni się szkoła? – Zaplanowano m.in. przebudowę ostatniej kondygnacji budynku, aby maksymalnie wykorzystać powierzchnię – wyjaśnia Jan Kasprowicz, wójt gminy Gietrzwałd. – Dzięki temu na poddaszu znajdą się aż cztery sale lekcyjne.

Na najwyższej kondygnacji będzie także sekretariat oraz gabinet dyrektora.

– Cieszy to nas bardzo, bo warunki zarówno do nauki, jak i pracy będą jeszcze bardziej komfortowe – mówi Wojciech Kosiewicz, p.o. dyrektora Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Gietrzwałdzie. – Najważniejsze jednak, że po dwóch dekadach od wybudowania szkoła zyska nowy blask.

Zostaną zlikwidowane bariery architektoniczne poprzez budowę zewnętrznej windy oraz rampy. Do tego wymieniona będzie stolarka okienno-drzwiowa, w tym witryn stalowych wejścia głównego, na stolarkę spełniającą wymogi normy cieplnej.

– O dodatkowy oddział rozbudowane zostanie przedszkole, które również znajduje się w budynku szkoły – mówi Tomasz Przeradzki, główny specjalista ds. inwestycji w gminie Gietrzwałd. – W ten sposób wszystkie grupy przedszkolne będą w jednym miejscu.

Aby poprawić komunikację, zostanie zabudowany taras. Zwiększy się też metraż pomieszczenia, w którym znajdzie się szkolna biblioteka.

– Liczymy na sprawną realizację zadania, aby uczniowie oraz nauczyciele mogli realizować proces nauczania w nowych, komfortowych warunkach – podkreśla Jan Kasprowicz, wójt gminy Gietrzwałd, i dodaje: – W drugiej kolejności planowana jest przebudowa i rewitalizacja m.in. boiska, placu zabaw oraz innych obiektów edukacyjno-rekreacyjnych.

Przedsięwzięcie zyskało dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych Edycjo 2. Gmina w ten sposób uzyskała 4.861.342,78 zł dofinansowania, natomiast jej wkład własny wynosi 884.925,28 zł.

Na zdjęciu, od lewej: Urszula Borkowska, skarbnik gminy, Wojciech Kosiewicz, p.o. dyrektora ZSP w Gietrzwałdzie, Jan Kasprowicz, wójt gminy Gietrzwałd, oraz Bartłomiej Kraweć, właściciel firmy Niebieskie Migdały z Iławy.

Gietrzwałd. Gmina Pełna Cudów

7123otbr-g -P

eprasa.pl 6f766bfe97

ZADBAJMY O WŁOSY WIOSNĄ

ZIMA TO DLA NASZYCH WŁOSÓW NIE JEST ŁATWY CZAS...! JAKIE BY TO NIE BYŁY BUJNE PUKLE — PO ZIMIE SĄ PRZESUSZONE, POZBAWIONE BLASKU, A KOŃCÓWKI ROZDWAJAJĄ SIĘ, ŁAMIĄ I NIE DAJĄ SIĘ UŁOŻYĆ...

MAGDALENA MARIA BUKOWIECKA
m.bukowiecka@gazetaolsztynska.pl

Główni winowajcy to silne wiatry, niskie temperatury na zewnątrz i suche, gorące powietrze w pomieszczeniach, wszechobecne spaliny i trzymanie włosów pod czapką. Jeśli dodamy do tego lakier oraz wszelkie pseudo-upiększające zabiegi stylizacyjne — kręcenie, prostowanie... Zbyt częste farbowanie lub trwała ondulacja mogą fatalnie wpłynąć na fryzurę. Słowem, pod koniec zimy nasze kędziory przypominają raczej sianko na mocno jałowej glebie...

ZNISZCZONE KOSMYKI ŁATWO POZNAĆ PO DOTYKU: STAJĄ SIĘ SUCHE, MATOWE I SZORSTKIE. WINNE TAKIEMU STANOWI RZECZY JEST ROZWARSTWIENIE STRUKTURY WŁOSA I ROZCHYLANIE JEGO ŁUSEK. A ROZWARSTWIONY WŁOS NIE MOŻE PRZENOSIĆ WODY I SKŁADNIKÓW ODŻYWCZYCH NA CAŁEJ SWOJEJ DŁUGOŚCI, STĄD PROBLEM Z ROZDWOJONYMI KOŃCÓWKAMI I NIEESTETYCZNY WYGLĄD WŁOSÓW.

Dodatkowo, ogromny wpływ na kondycję naszych włosów mają też wszelkie przebyte zimą przeziębienia. Ale ponieważ w kalendarzu na zielono napisane jest „marzec" — czas na regenerację włosów. Tak, by do majówki odzyskały zdrowie, blask i oszałamiającą urodę!

Cięcie

Pozimową walkę o odzyskanie zdrowych włosów czasem warto zacząć od wizyty u fryzjera. Ostatecznie, zniszczonych, rozdwojonych końcówek nie naprawi żaden preparat. Wtedy podcięcie włosów i pozbycie się uszkodzonych końcówek to konieczność — bez ingerencji nożyczek włosy dalej będą się rozdwajać. Po takim zabiegu włosy będą nie tylko lepiej się układać, ale także zdrowiej wyglądać. W salonie można również skorzystać ze specjalistycznych zabiegów, np. keratynowej regeneracji włosów, aminokwasowej rekonstrukcji ich struktury czy kolagenowego „odmładzania".

Odżywianie

Jeśli chcemy uzyskać zdrowe włosy — samo cięcie i mycie, nawet najlepszymi szamponami nic nie da. Potrzebujemy kuracji nawilżających, najlepiej naturalnymi metodami i preparatami — choćby olejem rycynowym, kokosowym lub oliwą. Co do tej ostatniej — ręczę za efekty, jest to bowiem od starożytności sposób na piękne włosy Greczynek, które po umyciu wcierają we włosy właśnie oliwę z oliwek, a następnie suszą je na greckim, najbardziej cudotwórczym słońcu świata...! Z braku słońca, już nie mówię, że greckiego — ale nawet jako takiego — na mokre włosy nakładamy który bądź olejek, zawijamy ręcznikiem i po 30 minutach zmywamy delikatnym szamponem, a następnie stosujemy odżywkę.

Warto też pobawić się w kompresy — maseczki, które bez większych problemów samodzielnie wykonamy w domu. Jedno jajko wystarczy wymieszać w misce z 50 ml jasnego piwa, a następnie powstałą miksturę rozprowadzić na włosach, szczelnie okryć je ręcznikiem i spłukać po około 20 minutach. Piwno-jajeczna maska sprawi, że cienkie włosy wzmocnią się, przestaną się łamać i nabiorą sprężystości.

Inny pomysł to kompres oliwkowo-miodowy. Trzeba wymieszać dwie stołowe łyżki miodu z trzema łyżkami oliwy z oliwek. Mieszankę nakładamy na włosy i trzymamy pod ręcznikiem co najmniej godzinę. Ponadto, szczególnie jasnym włosom zaleca się napary z lipy, a ciemnym — z rzepy lub pokrzywy. Taki wykonany wyłącznie z naturalnych składników napar nie tylko odżywia kolor, ale także wzmacnia włosy.

Fot. Freepik

Kolejny dobry pomysł to jedwab w płynie — idealne rozwiązanie dla włosów zniszczonych farbowaniem i innymi zabiegami fryzjerskimi. Dzięki niemu włosy staną się lśniące, zdrowsze — rzeczywiście jedwabiste. Wystarczy 2-3 razy w tygodniu potraktować niewielką ilością jedwabiu w płynie pukle włosów, a po krótkim czasie będzie można dostrzec drastyczną różnicę w ich wyglądzie, bo jedwab pozwala na uzdrowienie nawet najbardziej zniszczonych i wysuszonych włosów.

Swoje znaczenie ma także nasza dieta. Powinna być bogata w odpowiednie witaminy, które mają ogromny wpływ na kondycję naszych włosów. Najważniejsze to witaminy A, C i E, które wpływają na wzmocnienie i odbudowę włosów. Z kolei witamina B wpływa na wzrost włosa i tworzy wokół niego powłokę ochronną. By poprawić kondycję włosów, zapobiec łamliwości i przyspieszyć ich wzrost należy też jeść dużo roślin strączkowych, kaszy i ryżu — bo zawierają żelazo, magnez, cynk, mangan, krzem i wapń. Warto też przekonać się do popularnej w okresie wielkanocnym rzeżuchy, cennego źródła pożytecznej dla włosów siarki — pierwiastka, który niezwykle pozytywnie wpływa zarówno na kondycję naszych włosów i paznokci.

Codzienna pielęgnacja

Po zimie włosy wypadają trochę intensywniej niż normalnie, więc nie należy się tym szczególnie martwić. Proces tej wymiany może potrwać miesiąc, maksymalnie dwa. W tym czasie pomogą nam środki wzmacniające cebulki, np. szampon z czarną rzepą. Musimy się jednak z nimi bardzo delikatnie obchodzić: nie nosimy wsuwek, ciasnych gumek i ciężkich spinek — wszystkie te akcesoria obciążają cebulki włosów, a przy ich zdejmowaniu wyrywamy je. Ogólnie włosów nie można zbyt często wiązać w kok lub kucyk. Lepiej i zdrowiej jest postawić na rozpuszczoną fryzurę, zwłaszcza w domu. Dla kondycji włosów zgubne są również wszelkiego rodzaju zabiegi prostujące i skręcające pasma. Jeśli je ograniczysz, to po kilku miesiącach stan fryzury powinien się znacznie poprawić. Pomoże też rzadziej aplikowane farbowanie. Jeśli nie da rady całkowicie wyeliminować tych zabiegów — stosujmy je maksymalnie raz w miesiącu i to nieco słabszymi farbami — nie rozchylą porów zbyt mocno.

Swoje znaczenie ma też mycie i suszenie. Przede wszystkim nie myjemy naszych włosów nazbyt często — będą się szybciej przetłuszczały. Ta zasada szczególnie dotyczy osób młodych. Woda, w której włosy myjemy, nie może też być zbyt gorąca — nie dość że uszkodzimy włosy, to jeszcze poparzymy skórę głowy. Jeśli wiemy, że nie starczy nam czasu na mycie i suszenie, możemy zastosować tzw. suchy szampon. Poza tym im rzadziej do suszenia użyjemy suszarki — tym więcej zyskamy na ich blasku i zdrowiu. Tylko dzięki naturalnemu suszeniu struktura włosa będzie nienaruszona, a ich kondycja ulegnie widocznej poprawie.

REKLAMA

19523otbr-d-M

19523otbr-c-M

eprasa.pl 6f766bfe97

Krzyżówka klasyczna z hasłem

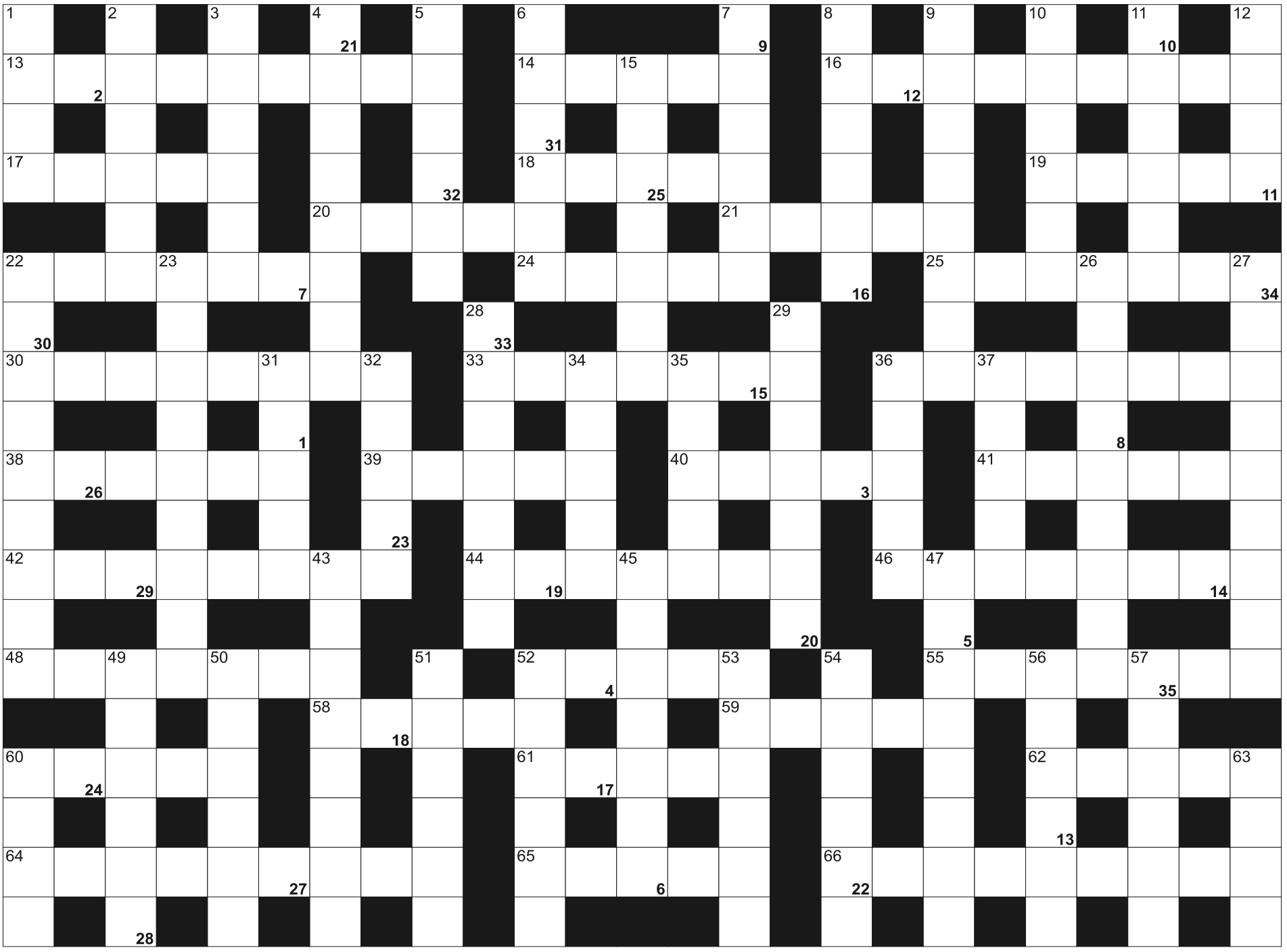

Litery z pól ponumerowanych od 1 do 35, utworzą rozwiązanie - przysłowie:

1	2	3	4	5	6		7	8	9		10	11	12	13	14	15	16		17	18	19		20	21
22	23	24		25	26		27	28	29		30	31	32	33	34	35								

POZIOMO: 13) jego stolicą San Juan; 14) mierzony w talii lub w pasie; 16) przeciwnik w dyskusji; 17) pierwiastek Lu; 18) wnyki inaczej; 19) jadowity wąż z zygzakiem; 20) zupa na zakwasie z jajkiem; 21) zupa na kurze; 22) barrakuda europejska krócej; 24) posiłek w środku dnia; 25) piętnasta litera alfabetu greckiego; 30) Krosny, polski aktor i mim; 33) wiszą w oknie, kotary; 36) ... Kości Słoniowej, kraj; 38) książki z wierszami; 39) wyświetlane w kinach; 40) słynny argentyński taniec; 41) stolica Mali; 42) najstarsza kobieta w rodzinie; 44) przepływa przez Mostar; 46) przewodniczka na wystawach i targach; 48) państwo z Tiraną; 52) K dla chemika; 55) w kołczanie; 58) kocierpka lub tarnina; 59) napady choroby lub szału; 60) warzywo we włoszczyźnie; 61) płaska deska na podłogę; 62) miękka do mycia ciała; 64) spis z liczbami, rejestr; 65) grecka muza poezji miłosnej; 66) infekcja inaczej. **PIONOWO:** 1) niemiecki samochód; 2) smażone z ziemniaków; 3) autor "Cierpień młodego Wertera"; 4) pocztowy pojazd konny z westernu; 5) topola czarna inaczej; 6) miejsce do gry w piłkę; 7) Gierek, rządził w Polsce; 8) Lech, były prezydent Polski; 9) burak na botwinę; 10) kauczukowe do gry w hokeja na lodzie; 11) broń muszkietera; 12) graniczy z Europą; 15) na jego czele dziekan; 22) kościół, pagoda lub cerkiew; 23) otrzymuje pieniądze z ZUS-u; 26) Przerwa-Tetmajer, poeta; 27) inaczej o kawalerze; 28) waluta Kenii; 29) południowokoreańskie auto; 31) inaczej mara, zjawa, zmora; 32) Dobrowolska, Miss Polonia 1932; 34) łamany przez kryptologów; 35) ośmioosobowy zespół muzyczny; 36) niejeden mieszka w Italii; 37) inaczej malec, brzdąc; 43) berberys pospolity inaczej; 45) kraj z Tallinem; 47) odbywanie kary więzienia; 49) sąsiaduje z Holandią; 50) sąsiad Szweda; 51) najjaśniejsza w gwiazdozbiorze Perseusza; 52) ścierny lub toaletowy; 53) knajpa znana z westernów; 54) najgłębsze jezioro w Polsce; 56) pałka szerokolistna krócej; 57) stolica stanu Nowy Jork; 60) zarzucana przez rybaka; 63) Arkadiusz dla kolegów.

SUDOKU

9	5	8	6					
				3				
7	3	6			8		9	
	4	3						
	7	9			2			8
					5		6	3
					4	6		2
			7		1	9	8	
						5	1	7

803

8		1	5	9	2			3
2		5		7			4	
7	6	9		3				1
		7			8		6	
9		4						
			4	1		7	9	
			1	4		8	3	
	7			8	6			
		6	3	5	9		2	

804

3	4	8		7		2	1	9
2	1			9	3			
					4	7		8
	8		4		1	5		6
4		3	5	2	7	8		
1						3		2
7					2	6		
			7	5		1	2	

805

eprasa.pl 6f766bfe97

Konstal PRODUCENT
GARAŻE blaszane
BRAMY garażowe
KOJCE dla psów
Najniższe CENY
Różne wymiary
Transport cały kraj
Montaż GRATIS
Dogodne RATY
GARAŻE WZMOCNIONE
AUTOMATYKA DO BRAM
89-650-30-43 85-733-60-26
29-642-34-61 55-621-23-38
512-853-323
www.konstal-garaze.pl
2823otbr-a-G

ZWIERZĘTA

kupię

SKUP bydła rzeźne, eksportowe cielaki, 451-521-555

sprzedam

OWCZARKI niemieckie 7-miesięczne, z papierami, 506-10-90-11.

RYBY sprzedaż: narybek amura, 12cm, cena 2 zł/szt. i tołpygi, 20cm, cena 4zł/szt. Bornity, 669-483-895.

NIERUCHOMOŚCI

sprzedam

MIESZKANIE 56m2 z zabudowaną kuchnią, słoneczne na ul. Wyszyńskiego, 365.000 PLN, +48 694-674-611

WWW.DOMKIANGIELSKIE.PL, 503-103-703

do wynajęcia

POKÓJ do wynajęcia, 89 526-53-17

PRACA

dam pracę

POMOCNIK cieśli -dekarza, 601-680-820

SPAWACZA, 503-130-692

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 501-172-462

ZATRUDNIĘ w gospodarstwie, 608-627-353

AUTO-MOTO

sprzedam

VOLKSWAGEN Multivan, 781-352-387

kupię

SKUP AUT!!! NAJWYŻSZA CENA TEL. 730 750 266

USŁUGI

budowa | remont

DACHY, 514-456-553

POLBRUK, 602-401-309

REMONTY i wykończenia, 605-223-235

REMONTY mieszkań, hydraulika, elektryka, 783-543-814

SZALÓWKA, podłoga, boazeria, sztacheta, taras; Tartak Żarnowo k. Augustowa, 693-491-205.

inne

MYCIE okien, sprzątanie mieszkań, biur, ogrody, 793-164-163

SZYCIE kołder, 665-434-450

RÓŻNE

kupię

DYMA 8 lub części, 663-736-110

ZDROWIE I URODA

WCZASY dla Seniora-Krynica Morska, kwiecień od 1149zł/os., maj 8 dni od 1149 zł/os., czerwiec 8 dni od 1399 zł/os. Stegna, maj 8 dni od 1049 zł/os., czerwiec 8 dni od 1199 zł/os. www.wczasy-senior.pl, 534-244-044.

ROLNICTWO

zwierzęta hodowlane

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

KURY Młode Nioski, Od Hodowcy, Szczepione, Dowóz, TANIO, 502-031-298

maszyny rolnicze

KUPIĘ traktor 90-120 koni, zarejestrowany w kraju, 530-525-691

SIEWNIK pneumatyczny typ Białorus 6m stan dobry, 8000zł, rozsiewacz nawozu licencja Kverneland 1,5 tony, stan b. dobry 10.000 zł, 607-213-055

GAZETA OLSZTYŃSKA.pl
(89) 539-74-46,
reklama@wm.pl

Z głębokim żalem zawiadamiam,
że 29 marca 2023 r. zmarła Moja Mama

ś. † p. Barbara Urbaniak

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 4 kwietnia 2023 r. (wtorek) o godz. 13.30 mszą świętą pogrzebową w parafii Miłosierdzia Bożego przy ul. Barcza. Ceremonia pochowania odbędzie się na cmentarzu komunalnym przy ul. Poprzecznej.

Córka

71723opb1-a-M

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że 28 marca 2023 r. odszedł od nas w wieku 85 lat
Nasz Kochany Mąż, Ojciec i Dziadek

ś. † p.

Lucjan Osowski

Uroczystości pogrzebowe rozpoczną się 1 kwietnia 2023 r. (sobota) o godz. 10.00 w kościele Chrystusa Odkupiciela Człowieka przy ul. Wyszyńskiego (górny kościół). Po mszy św. nastąpi wyprowadzenie na cmentarz komunalny w Dywitach.

Pogrążona w smutku rodzina

71123opb1-a-M

Ze smutkiem zawiadamiamy,
że 29 marca 2023 r. w wieku 84 lat zmarł
zasłużony mieszkaniec, wspaniały artysta,
wieloletni kustosz Reszelskiego Zamku

ś. † p.

Bolesław Andrzej Marschall

Wystawienie urny z Prochami nastąpi 4 kwietnia 2023 r. o godz. 13.30 w kościele parafialnym w Reszlu. Po mszy św. kondukt żałobny uda się na cmentarz miejski, gdzie nastąpi pożegnanie i złożenie urny z Prochami Zmarłego do grobu.

O czym zawiadamia Rodzina

71823opb1-b -P

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci

ś. † p. Bolesława Marschalla

Był wspaniałym, szlachetnym człowiekiem o wielkim, gorącym i wrażliwym sercu. Był wielkim artystą, znakomitym rzeźbiarzem, rozumiejącym piękno i to piękno tworzącym. Był naszym wielkim Przyjacielem.

Jego Najbliższym

składamy wyrazy głębokiego współczucia, jednocząc się w smutku.

Teresa i Jerzy z Rodziną

70523opb1-a-M

Msza Święta za Dusze Zmarłych

Dr inż.

Kazimiery Sierakowskiej

w 33 rocznicę śmierci

i Płk. mgr.

Władysława Sierakowskiego

w 14 rocznicę śmierci

zostanie odprawiona w Niedzielę Palmową (2 kwietnia 2023 r.) o godz. 10.00 w dawnym Kościele Garnizonowym przy ul. Marii Konopnickiej w Olsztynie.

O czym zawiadamia Syn z rodziną

71523opb1-a-M

ARKA
USŁUGI POGRZEBOWE
ARKA
Elżbieta Michałowska Anna Michałowska
OLSZTYN (Zatorze), ul. M. Zientary-Malewskiej 2A
89 534 72 42, 605 635 908
OLSZTYN (Jaroty), ul. Herberta 16/24
(wejście od Wilczyńskiego, naprzeciw „Medyka")
89 526 66 01, 605 665 909
www.arkaolsztyn.pl
Całodobowy przewóz zmarłych
614619opb1-i-M

Warmiński 1987 ZAKŁAD POGRZEBOWY
dawniej market
OLSZTYN ul. Lengowskiego 18-20 895 355 300 602 327 277
BISKUPIEC ul. Armii Krajowej 4 897 152 093 608 680 642
POGOTOWIE POGRZEBOWE 89 527-09-09
Pomożemy Ci godnie pożegnać
614219opb1-g-M

SACRUM
KOMPLEKSOWE USŁUGI POGRZEBOWE
ANDRZEJ DĄBROWSKI
Olsztyn, ul. Limanowskiego 18/2
89 67 77 100, kom. 530 308 308
GODNIE – SOLIDNIE – Z SZACUNKIEM
Całodobowy przewóz zmarłych
320520opb1-d-M

Spieszmy się kochać ludzi, tak szybko odchodzą...
Ks. J. Twardowski

Pani **Danucie Adamowicz**

wyrazy współczucia i słowa wsparcia w trudnych chwilach po śmierci

Mamy

składają Koleżanki i Koledzy oraz Cała Społeczność Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Purdzie

71623opb1-a -P

Koleżance

Danucie Adamowicz

wyrazy głębokiego współczucia z powodu śmierci

Mamy

składają Dyrektorzy Placówek Oświatowych z Gminy Purda

71323opb1-a-M

Koleżance

Marzenie Liszewskiej

wyrazy szczerego współczucia, żalu i słowa otuchy z powodu śmierci

Taty

składają Zarząd i współpracownicy z Firmy „Jasam" Sp. z o.o.

69923opb1-a -P

eprasa.pl 6f766bfe97

PUCHAROWE EMOCJE W DZIAŁDOWIE

TENIS STOŁOWY\\\ Pięć lat temu Dekorglass zdobył Puchar Europy, a w sobotę może przybliżyć się do drugiego triumfu, bo w pierwszym meczu finałowym podejmie francuski Hennebont Tennis de Table. Początek o g. 13.15, transmisja w TVP Sport.

W 2018 roku klub z Działdowa zadebiutował w europejskich pucharach. Dekorglass zaczął wtedy od Ligi Mistrzów - w grupie zajął trzecie miejsce, wygrywając dwa razy z... Hennebont (do dalszej rundy awansowały tylko dwie czołowe ekipy), co dało mu prawo gry w Pucharze Europy ETTU. No i Dekorglass szansę tę wykorzystał w stu procentach, bowiem w finale dwukrotnie pokonał francuskie Chartres.

Tym razem na drodze działdowian ponownie stanie klub z kraju Peugeota, Citroena i... kilkuset gatunków sera. Co ciekawe Hennebont też ma na koncie zdobycie Pucharu Europy (w 2019 roku).

- Zagramy w optymalnym składzie - deklaruje prezes Dekorglassu Ferdynand Chojnowski.

Ten optymalny skład tworzą: Jakub Dyjas (85. miejsce w światowym rankingu), Kaii Konishi, Jonathan Groth (55. m) oraz rezerwowy Patryk Lewandowski.

- Nie będzie łatwo, bo spotykają się dwa mocne zespoły. Trudno wskazać faworyta, ale mimo wszystko chcemy wygrać - stawia sprawę jasno Ferdynand Chojnowski. - Tym bardziej że zagramy w swojej hali, więc kibice będą naszym dodatkowym atutem.

Prezes Dekorglassu uważa, że będzie to pojedynek dwóch równorzędnych rywali, ale „na papierze" lepiej prezentują się goście, bo w czołowej trzydziestce światowego rankingu mają aż dwóch zawodników: Tajwańczyk Chuang Chih-Yuan jest na 18. miejscu, a Szwed Kristian Karlsson na 22. Warto przypomnieć, że Chuang Chih-Yuan to m.in. pięciokrotny olimpijczyk oraz deblowy mistrz świata z 2013 roku, natomiast Karlsson to brązowy medalista mistrzostw świata w drużynie i dwukrotny wicemistrz Europy w grze podwójnej. Poza tym we francuskim klubie występują Duńczyk Anders Lind i Grek Ioannis Sgouropoulos.

- Rankingi nie grają, decyduje aktualna forma oraz odpowiednie rozstawienie zawodników - uspokaja prezes Chojnowski.

W obecnej edycji Pucharu Europy Dekorglass, pod wodzą trenera Michała Dziubańskiego, wygrał wszystkie cztery mecze po 3:0 – w ćwierćfinale z austriackim Solex Consult TT Wiener Neustadt i w półfinale z Dartomem Bogorią Grodzisk Mazowiecki.

Fot. facebook

Dekorglass Działdowo ma wielką ochotę na zdobycie Pucharu Europy

- **Terminarz finału Pucharu Europy:** 1 kwietnia, g. 13:15: Dekorglass Działdowo – GV Hennebont; 4 kwietnia, g. 19:30: Hennebont – Dekorglass.
- Dekorglass jest mistrzem Polski z 2021 roku i aktualnym liderem Superligi. Po zakończeniu rozgrywek pucharowych podejmie Oxynet Jarosław (14 kwietnia) i Olimpię-Unię Grudziądz (16 kwietnia).

ARTUR DRYHYNYCZ

REKLAMA

„DLA MOJEGO WNUKA ZROBIĘ WSZYSTKO!" – WESPRZYJ Z NAMI PRZEWLEKLE CHORUJĄCE DZIECI I ICH RODZINY

Pięcioletni Adaś wraca z przedszkola z uśmiechem. Lubi towarzystwo, zabawy i prowadzone tam terapie. Niestety czasem nasilenie chorób, na które cierpi – powoduje, że aż przez miesiąc chłopczyk musi zostać w domu.

Chłopiec cierpi na padaczkę lekooporną i polineuropatię, która charakteryzuje się niedowładem mięśni z ich zanikiem i upośledzeniem czucia.
– Adaś jest nadwrażliwy na ucisk i wysiłek. Gdy zaczyna dużo chodzić i się obciążać – choroba pogłębia się. Przez chwilę wszystko jest jakby normalnie, wnuczek bawi się wesoło, a potem nagle potrafi zacząć ciągnąć za sobą nóżkę jedną lub drugą. Rączki też mu się nagle „zamykają" i wiotczeją. I taki stan potrafi trwać tygodniami – opisuje pani Wioletta, wychowująca Adasia babcia.

Co ciekawe – Adaś jest bardzo żywym i aktywnym dzieckiem. Wszędzie go pełno.
– I to jest pewnego rodzaju paradoks życia Adasia. Z jednej strony bardzo lubi się ruszać, coś cały czas gna go przed siebie, z drugiej strony wciąż musi na siebie uważać – opowiada babcia chłopczyka.

Na polineuropatię nie ma lekarstwa, wszystko o co Adaś walczy – można wypracować tylko za pomocą ostrożnie dobranej, specjalistycznej rehabilitacji. Nie może być zbyt lekka, musi być bardzo regularna, ale nie może być też intensywna, aby nie powodować ucisków. Sprawę dodatkowo komplikują nękające chłopca napady padaczki.

– To zawsze ogromny regres. Bywa, że Adaś już nieźle funkcjonuje, celnie chwyta sztućce i sam je. Zaczynają go też interesować prace plastyczne. Są momenty, że Adaś coraz piękniej i wyraźniej mówi. A potem nagle przychodzi krach, seria ataków i po nich Adaś sam nie potrafi wziąć już łyżki do rączki. Mowa mu się też cofa, wnuczek zapomina wielu słów. Nad wszystkim musimy pracować od początku – opisuje pani Wioletta.

Adaś jest pod opieką babci od lat. Z mamą chłopiec nie ma kontaktu. To, że wczesne dzieciństwo chłopczyka nie było „różowe" wskazuje choćby zdiagnozowane u chłopca FAS – alkoholowy zespół płodowy.
Na pierwszy rzut oka urodził się zdrowy. Ale kilka miesięcy później wykryto mu w główce krwiaka. Jako półroczniak po raz pierwszy wylądował na stole operacyjnym. Nie obyło się bez komplikacji. Chłopiec dostał wylewu, a jego serduszko przestało bić. Niezbędne więc było przewiezienie chłopca na oddział intensywnej terapii. Pierwsza operacja pociągnęła za sobą serię kolejnych. Po nich zaraz pojawiły się pierwsze ataki padaczkowe.

Od tej pory chłopczyk boryka się z najróżniejszymi przypadłościami. U chłopca pracuje tylko prawa część mózgu, postępuje zanik kory mózgowej typowy dla choroby starczej. Chłopczyk miewa też napady niepohamowanej agresji, nad którą ciężko zapanować.
– Adaś rzuca wszystkim, rwie włosy z głowy, gryzie, a po chwili znów zamienia się w pogodnego, lubiącego muzykę i piosenki dziecięce, chłopczyka – opisuje jego babcia.

Brak zdrowia Adasia to kompilacja bardzo wielu różnych przyczyn: genetycznych jak i środowiskowych. Niemniej to pierwsze jest niepodważalne. Na neuropatię choruje również dziadek Adasia, jego tata i wujek.

– Stała opieka wielu poradni, stała rehabilitacja, fizjoterapia, stała praca nad koordynacją, wyciszeniem i psychiką i jakoś idziemy przed siebie. Dla mojego wnuka zrobię wszystko – podkreśla babcia Adasia.

To właśnie takim dzieciom jak Adaś pomagasz przekazując nam 1,5 procenta swojego podatku.
Cieszymy się, że przyjaciół Fundacji „Przyszłość dla Dzieci" jest coraz więcej i są wśród nich tak znakomite osobistości jak Izabela Buchowska, światowej klasy wiolonczelistka formacji Cello 2 Cello, która niedawno dołączyła do grona naszych ambasadorów.

– Teraz mieszkam w Warszawie, ale pochodzę z Olsztyna i od lat śledzę niesamowitą pracę Fundacji „Przyszłość dla Dzieci", która czuwa nad zdrowiem i sprawnością pokrzywdzonych losem dzieci. Pracują tam fantastyczne osoby z niesamowitą pasją robienie dobra. Niesprawiedliwości na świecie jest wiele i nie chcę się tylko jej przyglądać. Angażuję się nie tylko poprzez przekazywanie podatku, ale również przez mój zawód i moje granie – tak jak było to podczas jesiennej jubileuszowej gali Dobro Oddaje, a także przez bieganie w fundacyjnych biegach. Kolejny Bieg o Złotą Monetę coraz bliżej, gorąco Państwa zachęcam do startu! – zaprasza instrumentalistka.

fot. Archiwum Fundacji

Pamiętaj o nas przy tegorocznym rozliczeniu PIT. Masz moc! Przekaż 1,5% fundacji „Przyszłość dla Dzieci",

Wpisz KRS 000 148747 i daj dzieciom siłę do walki z chorobą.

15023otbr–e–M

eprasa.pl 6f766bfe97

STOMIL JEDZIE DO WICELIDERA

PIŁKA NOŻNA\\\ Od dziesięciu kolejek Stomil jest w II lidze niepokonany, jednak w piątek stanie przed niezmiernie trudnym zadaniem, bowiem w Kaliszu zagra z wiceliderem. Do tej pory gospodarze na swoim stadionie przegrali tylko z Motorem.

Olsztynianie ostatni raz przegrali na początku października w Puławach z Wisłą. Od tego momentu Stomil ani razu nie zaliczył „pustego przebiegu", w efekcie w 10 meczach wzbogacił się o 22 punkty. Takim dorobkiem może się pochwalić tylko Motor, ten sam, który wygrał w Kaliszu, a ostatnio przegrał 1:2 w Olsztynie.

Zwycięstwo to pozwoliło Stomilowi wrócić do czołowej szóstki - jeśli uda się taki stan rzeczy utrzymać do końca sezonu, wtedy olsztynianie zagrają w barażach o I ligę. Chyba że zajmą jedno z dwóch czołowych miejsc, bo wówczas awansują automatycznie. Bez wątpienia sobotnia wygrana w Kaliszu bardzo by stomilowców do tego celu przybliżyła. To, że w ogóle rozważamy taką możliwość, pokazuje, jak się zmieniła sytuacja, bo przecież przed sezonem były poważne obawy, że zespół z Olsztyna będzie się jedynie bronił przed spadkiem.

TYMCZASEM PODOPIECZNI SZYMONA GRABOWSKIEGO RUNDĘ JESIENNĄ ZAKOŃCZYLI PIĘCIOMA ZWYCIĘSTWAMI Z RZĘDU, CO PRAWDA WIOSNĘ ZACZĘLI OD CZTERECH REMISÓW, ALE W KOŃCU PRZEŁAMALI SIĘ W MECZU Z MOTOREM. OLSZTYŃSKI ZESPÓŁ BYŁ ZNAKOMICIE PRZYGOTOWANY TAKTYCZNIE DO TEGO SPOTKANIA, A MOTOR DOPIERO W KOŃCÓWCE ZDOBYŁ BRAMKĘ Z RZUTU KARNEGO.

- Bardzo chcieliśmy zdobyć trzy punkty - przyznaje Hubert Krawczun, autor gola na 1:0. - Daliśmy z siebie maksa. Motor miał lepsze posiadanie piłki, ale my byliśmy na to dobrze przygotowani i wyprowadziliśmy niczym bokser fajne ciosy.

Dzisiejszy mecz to bez wątpienia największe wydarzenie kolejki, dlatego na żywo będzie go można obejrzeć w TVP Sport. Niestety, Szymon Grabowski znowu nie będzie miał do dyspozycji wszystkich piłkarzy. Na treningu przed meczem z Motorem po zderzeniu z Bartoszem Florkiem urazu nabawił się Lukáš Kubáň. W efekcie wypadł z gry na jakieś dwa tygodnie. Ale jest też dobra informacja, bowiem do zdrowia po silnym przeziębieniu wrócili Maciej Spychała i Karol Żwir. Do tego żaden z piłkarzy nie pauzuje za żółte kartki.

Fot. Emil Marecki

W ostatnich 10 meczach Stomil zdobył 22 punkty - takim dorobkiem może się jeszcze pochwalić tylko Motor

- Nie będę narzekał, chociaż mógłbym - mówi trener Grabowski. - Na przykład na OSiR, że nie możemy trenować i czasami kąpiemy się w zimnej wodzie. My jednak nie narzekamy, tylko wykonujemy swoją robotę, by w czerwcu w Olsztynie był sukces.

Kaliszanie są rewelacją Pucharu Polski - do tej pory wyeliminowali Wigry Suwałki (4:0), Widzew Łódź (5:5, karne 4:3), Olimpię Elbląg (2:0), Górnika Zabrze (3:3, karne 5:3) i Śląsk Wrocław (3:0), a 4 kwietnia w półfinale podejmą Legię Warszawa.

Początek dzisiejszego meczu o godz. 18, transmisja na żywo w TVP Sport.

• **Inne mecze 25. kolejki, sobota:** Pogoń Siedlce - GKS Jastrzębie (15), Motor Lublin - Śląsk II Wrocław (17), Górnik Polkowice - Znicz Pruszków (13), Olimpia Elbląg - Lech II Poznań (16), Garbarnia Kraków - Wisła Puławy (15), Polonia Warszawa - Hutnik Kraków (17), Zagłębie II Lubin - Siarka Tarnobrzeg (15), Kotwica Kołobrzeg - Radunia Stężyca (15). **EM, DRYH**

PO 24 KOLEJKACH

1. Kotwica	45	36:23
2. Kalisz*	42	45:28
3. Polonia	42	39:26
4. Olimpia	**41**	**34:23**
5. Znicz	41	36:28
6. Stomil	**40**	**35:25**
7. Wisła	38	41:29
8. Motor	34	33:31
9. Lech II*	30	32:36
10. Jastrzębie	30	28:34
11. Pogoń*	29	29:32
12. Radunia	29	37:42
13. Hutnik	27	34:42
14. Górnik*	25	30:35
15. Garbarnia*	23	39:47
16. Zagłębie II	23	32:56
17. Siarka	22	27:41
18. Śląsk II*	21	30:39

* mecz zaległy

SPRINTEM

BRYDŻ\\\ W piątek rozpocznie się V mityng w Lubominie, w skład którego wchodzą turniej teamów im Krzysztofa Bądera i turniej par imienia Zbigniewa Zemanowicza. Adolf Bocheński, pomysłodawca i organizator imprezy, tradycyjnie zadbał o mocną obsadę. - Do tej pory zgłosiły się 24 teamy, z czego połowę stanowią ekipy z najwyższej półki - przyznaje z dumą Adolf Bocheński. - M.in. przyjedzie połowa męskiej i żeńskiej reprezentacji Polski. Poza tym będzie reprezentacja Litwy oraz kilka klubów Ekstraklasy, w tym AZS Wrocław, który od lat zalicza się do czołówki. Dwa najlepsze teamy zagrają w niedzielnym finale, a pozostali tego samego dnia wezmą udział w turnieju par. Puchary dla najlepszych ufundował marszałek województwa. - Niestety, poza pucharami nie dostaliśmy ani grosza, chociaż przyjeżdża do nas brydżowa czołówka Polski i Litwy - ze smutkiem przyznaje organizator turnieju. - Taki to już jest los brydża, który nie zalicza się do najbardziej medialnych sportów.

• **VIII Memoriał Krzysztofa Bądera**, piątek g. 17: rundy 1-4; sobota g. 10: rundy 5-8, g. 16: ćwierćfinały i półfinały; niedziela g. 10: finał

• **V Memoriał Zbigniewa Zemanowicza:** niedziela g. 10

• **Nagrody, turniej teamów:** 1. m - 5000 zł; 2. m - 2400; 3. m - 1600; 4. m - 1200; turniej par: 1. m - 2000; 2. m - 1000; 3. m - 600.

• **Miejsce mityngu:** Centrum Szkoleniowo-Rekreacyjne Śladami Napoleona w Lubominie, ul. Kopernika 12.

>>> **Czołówka turnieju w olsztyńskiej Kuźni:** 1. Mirosław Zomkowski/Krzysztof Michalczyk - 71,90; 2. Piotr Mazur/Paweł Jarząbek - 54,80; 3. Tomasz Sinkiewicz/Lech Grabski - 53,50; 4. Mirosław Roesler/Edmund Reczuga - 48,80; 5. Grzegorz Probola/Jan Rogowski - 33,30; 6. Adolf Bocheński/Aniela Bocheńska - 27,40.

PIŁKA NOŻNA\\\ W zaległym meczu z 16. kolejki IV ligi Jeziorak Iława zremisował 2:2 z rezerwami Olimpii Elbląg.

• **19. kolejka, sobota:** Motor Lubawa - Polonia Iłowo (15), Pisa Barczewo - Jeziorak Iława (15), Olimpia Olsztynek - Huragan Morąg (16), Mamry Giżycko - Mrągowia Mrągowo (14), GKS Wikielec - Granica Kętrzyn (14), Rominta Gołdap - Polonia Lidzbark Warmiński (16), Znicz Biała Piska - Tęcza Biskupiec (14); **niedziela:** Olimpia II Elbląg - DKS Dobre Miasto (15). **DRYH**

IV LIGA

1. Wikielec*	42	49:12
2. Polonia LW.	35	54:26
3. Jeziorak	33	48:27
4. Mrągowia	32	49:40
5. Znicz	31	39:29
6. Olimpia II	29	53:35
7. Mamry*	29	35:28
8. Granica*	28	32:23
9. Tęcza*	28	37:35
10. Rominta	25	30:42
11. Polonia Ił.	19	27:51
12. Motor*	18	28:40
13. DKS	15	30:41
14. Olimpia O.*	14	20:41
15. Huragan*	13	22:49
16. Pisa*	6	21:55

* mecz zaległy

REKLAMA

HML NOSEWICZ
PRODUCENT ZBIORNIKÓW W LIDZBARKU WARMIŃSKIM
poszukuje osób na stanowiska:
SPAWACZ | TOKARZ
ŚLUSARZ | KONSTRUKTOR
Oferujemy: • zatrudnienie na umowę o pracę w pełnym wymiarze godzin • pracę w dynamicznie rozwijającej się firmie • możliwość rozwoju zawodowego • szkolenia, zdobywanie nowych uprawnień • atrakcyjne wynagrodzenie.
CV prosimy wysłać na adres e-mail: **biuro@hmlnosewicz.pl** lub kontakt: tel. **+48 (89) 767 20 38.**
29723otbr-a-M

Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie
informuje o wyłożeniu do wglądu projektu planu urządzenia lasu dla
Nadleśnictwa Spychowo, Olsztynek oraz Myszyniec.
Projekty pul są dostępne w siedzibie RDLP, ul. Kościuszki 43/48, Olsztyn, pok. nr 203, w godzinach 8.00-14.00, w terminie 30 dni od daty ogłoszenia.
Podstawa prawna: Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. nr 199, poz. 1227).
27423otbr-a -P

eprasa.pl 6f766bfe97

CZARNY SPRAWDZIAN PRZED PLAY-OFFAMI

SIATKÓWKA\\\ Na zakończenie fazy zasadniczej PlusLigi Indykpol AZS w niedzielę w Iławie podejmie Cerrad Czarnych Radom. Mecz nie będzie jednak miał żadnego wpływu na końcowy układ tabeli, bo olsztynianie zajmą siódme, a Czarni - 15. miejsce.

Między Indykpolem AZS i Czarnymi jest zasadnicza różnica, bo goście meczem w Iławie zakończą gorzko-słodki sezon, natomiast dla olsztynian będzie to jedynie przygrywka przez play-offami, w których zagrają z zespołem z drugiego miejsca.

- Jestem zadowolony z siódmej lokaty, bo uważam, że jest adekwatne do tego, co podczas sezonu zaprezentowaliśmy - stwierdza Tomasz Jankowski, prezes olsztyńskich siatkarzy.

Po 29 kolejkach sytuacja jest bardzo ciekawa, ponieważ na drugim miejscu fazę zasadniczą może zakończyć jeden z trzech zespołów, czyli Resovia, Jastrzębski Węgiel i Warta. Na kogo zatem chciałby trafić prezes Jankowski?

- Wielu kibiców pewnie uzna, że najlepsza byłaby Warta, bo dwukrotnie ją pokonaliśmy, ale doskonale wiemy, że play-offy rządzą się swoimi prawami. Dlatego odpowiem jedynie, że na kogo trafimy, z tym na sto procent zagramy - obiecuje Tomasz Jankowski.

Sądząc po wynikach zobecnego sezonu, to rzeczywiście Warta wydaje się być najlepszym dla olsztynian rywalem, bo przegrała z nimi 2:3 i 3:0. Z Jastrzębiem Indykpol AZS ma remisowy bilans (1:3, 3:1), natomiast Resovia wyraźnie im nie leżała (1:3, 1:3). Jedno jest pewne - o awans do czołowej czwórki będzie bardzo trudno bez względu na to, na kogo olsztynianie trafią

A dlaczego dla Czarnych był to gorzko-słodki sezon? Gorzki chociażby dlatego, że przegrali wszystkie mecze we własnej hali - wcześniej taka „sztuka" udała się jedynie Będzinowi. A słodki, bo mimo wszystko Czarni utrzymali się w PlusLidze, w czym jednak duża była zasługa... BBTS, który okazał się jeszcze słabszy, chociaż w Radomiu wygrał. W trakcie sezonu Czarnych objął Paweł Woicki, były rozgrywający m.in. Indykpolu AZS Olsztyn, a że udało mu się obronić zespół przed spadkiem, więc przedłużono z nim kontrakt na najbliższy sezon.

Bilety na niedzielny mecz (30 złotych normalne i 20 złotych ulgowe) są dostępne na indykpolazs.pl/bilety.

Fot. indykpolazs.pl

W Bełchatowie nagrodę dla najlepszego gracza meczu odebrał Karol Butryn

• 30. kolejka PlusLigi, piątek: Aluron Warta Zawiercie - Cuprum Lubin (17.30), GKS Katowice - Asseco Resovia Rzeszów (20.30); **sobota:** ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Jastrzębski Węgiel (20.30); **niedziela:** Trefl Gdańsk - Projekt Warszawa (18), Indykpol AZS Olsztyn - Cerrad Czarni Radom (20.30); **poniedziałek:** BBTS Bielsko-Biała - Ślepsk Suwałki (17.30), LUK Lublin - Skra Bełchatów (20.30); **mecz rozegrany awansem:** Stal Nysa - Barkom Lwów 3:0 (25:20, 25:23, 25:23).

ARTUR DRYHYNYCZ

PO 29 KOLEJKACH

1. Resovia	69	75:30
2. Jastrzębski	67	76:31
3. Warta	66	74:35
4. ZAKSA	61	70:40
5. Projekt	59	68:39
6. Trefl	55	63:42
7. Indykpol AZS	**51**	**62:47**
8. Stal*	44	54:54
9. LUK	40	53:62
10. Skra	39	55:64
11. Ślepsk	38	51:59
12. Katowice	32	41:63
13. Barkom*	30	42:70
14. Cuprum	26	40:72
15. Czarni	14	26:80
16. BBTS	8	22:84

* mecz więcej

REKLAMA

GAZETA OLSZTYŃSKA.
Oficjalny partner prasowy drużyny Indykpol AZS Olsztyn zaprasza na mecz
Drużynę Indykpol AZS Olsztyn wspierają:
INDYKPOL
szynakameble
AdiFeed
PROteir BIOTIC
DAMIX
DBK
Partner meczu
GMINA WYDMINY

109222otbr-h -P

SPRINTEM

SIATKÓWKA\\\ Środa była wielkim dniem w historii polskiej siatkówki, bowiem w pierwszych meczach półfinałowych Ligi Mistrzów zgodnie wygrały Jastrzębski Węgiel i ZAKSA.

• Halkbank Ankara - Jastrzębski Węgiel 1:3 (22:25, 23:25, 25:16, 22:25)

• ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Sir Sicoma Perugia 3:1 (25:18, 24:26, 25:19, 25:22)

O ile korzystnego wyniku Jastrzębia można się było spodziewać, wynik meczu wytypował m.in. Tomasz Jankowski, prezes olsztyńskich siatkarzy, o tyle wygrana ZAKSY w czterech setach była sporą sensacją. A przecież mogło być jeszcze lepiej, bo w drugim secie mistrzowie Polski prowadzili 24:23 i mieli piłkę w górze. Niestety, rozgrywający nie dogadał się ze środkowym, w efekcie Włosi uratowali skórę, po czym zdobyli dwa kolejne punkty. Inna sprawa, że zgodnie z regulaminem nie ma znaczenia, czy się wygrywa 3:1, czy 3:0, bo w obu przypadkach w meczu rewanżowym i tak trzeba zdobyć minimum dwa sety, by awansować do finału.

Fot. PAP/Krzysztof Świderski

ZAKSA Kędzierzyn-Koźle - Sir Sicoma Perugia 3:1

- O naszym zwycięstwie zadecydowała zagrywka - ocenił Aleksander Śliwka. - Teraz trzeba wykonać drugi krok, na wyjeździe. W swojej hali zespół z Perugii gra bardzo dobrze. Nie będzie więc łatwo osiągnąć sukces. Tam nic za darmo nie dostaniemy.

We włoskiej drużynie zagrał m.in. pochodzący z Kędzierzyna-Koźla Kamil Semeniuk. - Miło wrócić do domu. Nie byłem tutaj przez pół roku. W tym spotkaniu nie prezentowaliśmy się dobrze w żadnym elemencie. Na szczęście są dwa mecze. Myślę, że w rewanżu zagramy zdecydowanie lepiej - powiedział reprezentant Polski.

Mecze rewanżowe zostaną rozegrane 5 (Jastrzębie) i 6 kwietnia (ZAKSA).

- Wynik ZAKSY jest miłą niespodzianką, bo po raz pierwszy w historii dwie polskie drużyny mają spore szanse na awans do finału Ligi Mistrzów - stwierdził Tomasz Jankowski z Indykpolu AZS. - Gdyby rzeczywiście finał miał być polski, wtedy byłaby szansa, żeby decydujący mecz został rozegrany nie w Turynie, tylko w Gliwicach.

DRYH

eprasa.pl 6f766bfe97

2023 ROK MIKOŁAJA KOPERNIKA

VII KONGRES PRZYSZŁOŚCI

18V 2023

Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe
UWM w Olsztynie

KONGRES PRZYSZŁOŚCI TO:

- interesujące prelekcje i dyskusje
- inspirujący goście
- stoiska wystawiennicze
- strefa networkingowa
- istotne tematy:
  - BIZNES I GOSPODARKA
  - BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE
  - ENERGETYKA JUTRA
  - ROLNICTWO PRZYSZŁOŚCI
  - MEDYCYNA PRZYSZŁOŚCI
  - SAMORZĄD PRZYSZŁOŚCI
  - WYZWANIA EKOLOGICZNE
  - TRENDY SPOŁECZNE

ZAPLANUJMY PRZYSZŁOŚĆ REGIONU – BĄDŹ Z NAMI NA KONGRESIE PRZYSZŁOŚCI

WSTĘP WOLNY – ZAPRASZAMY!

VII KONGRES PRZYSZŁOŚCI | GAZETA OLSZTYŃSKA | DZIENNIK ELBLĄSKI

623otbp-c-K

eprasa.pl 6f766bfe97

PIĄTEK |31|03|2023|

GAZETA OLSZTYŃSKA DZIENNIK ELBLĄSKI

BIZNES WARMII I MAZUR

PRACODAWCY

PARTNER WYDANIA

PKO Bank Polski

OD WIELU LAT ROZWÓJ TURYSTYKI ROWEROWEJ NA WARMII, MAZURACH I POWIŚLU JEST DOCENIANY PRZEZ MIESZKAŃCÓW REGIONU, POLSKI ORAZ CAŁEJ EUROPY.

GUSTAW MAREK BRZEZIN, MARSZAŁEK WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO

///czytaj na str. 12

BARDZO WAŻNYM KIERUNKIEM ROZWOJU ROLNICTWA JEST CYFRYZACJA. INTELIGENTNE ROLNICTWO WIĄŻE SIĘ ZE STOSOWANIEM NARZĘDZI, KTÓRE UŁATWIAJĄ ZARÓWNO UZYSKANIE WYŻSZYCH PLONÓW, JAK I OGRANICZENIE ZUŻYCIA ZASOBÓW NATURALNYCH.

///czytaj na str. 6

Fot. Pakin / metamorworks - stock.adobe.com

277230TBR-C-K

eprasa.pl 6f766bfe97

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny w Olsztynie

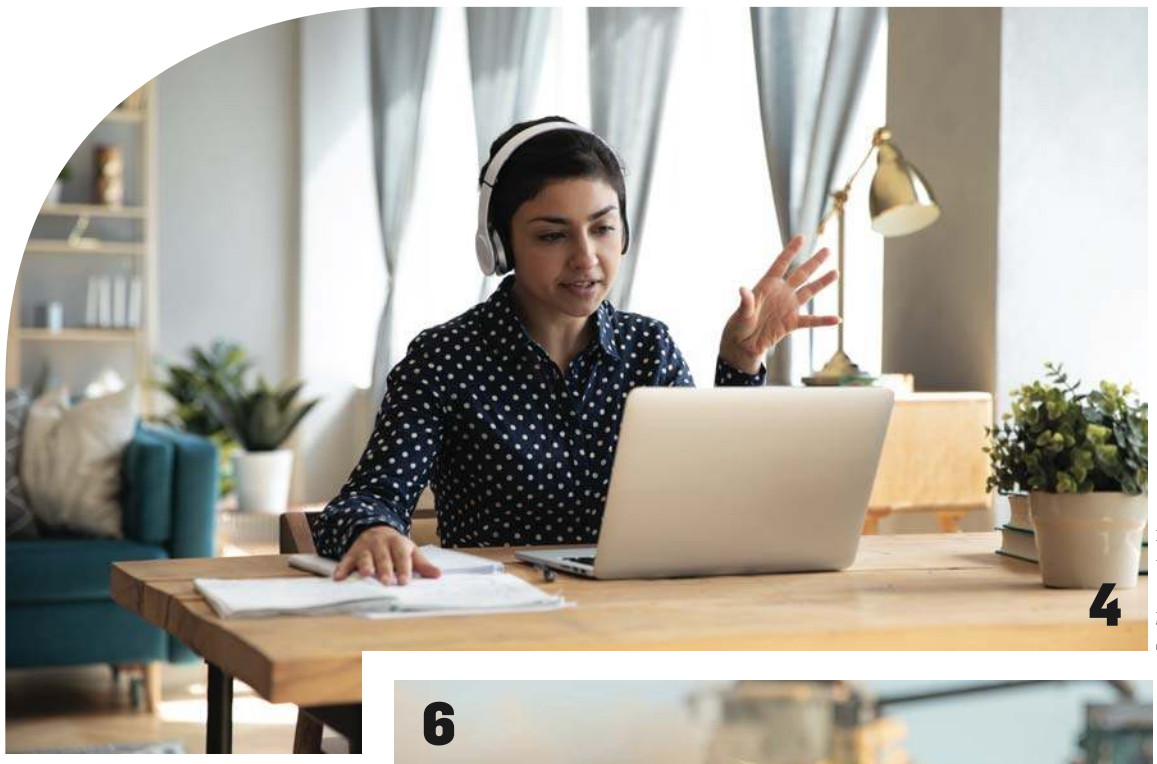

Fot. fizkes - stock.adobe.com

Fot. sebra - stock.adobe.com

Fot. shutterstock

Fot. archiwum prywatne

Fot. alimyakubov - stock.adobe.com

SPIS TREŚCI

3 Młodzi w pracy — nowe wyzwania po pandemii

4 Jaka przyszłość pracy?

6 Inteligentne rolnictwo a wyzwania ESG w Polsce

7 Na Warmii powstanie jeden z najbardziej ekologicznych hoteli w Polsce

8 Lepiej zapobiegać, niż leczyć

10 Czynna ochrona przyrody w nadleśnictwie Nidzica

12 Nowe trasy rowerowe na Warmii i Mazurach

14 Wojna na Ukrainie — unijny rynek i jego odpowiedzi

16 The War in Ukraine — the EU Labour Market Responses

18 Zbieramy pieniądze na najdroższy lek świata dla Kingi Rydz

20 40 lat? To dopiero początek!

21 Mleczarstwo branżą przyszłości

22 Praca szuka człowieka

BIZNES WARMII I MAZUR

REDAKTOR NACZELNY: Maciej Matera
tel. 89 539 74 03 | zarzad@gazetaolsztynska.pl

DYREKTOR BIURA REKLAMY: Agnieszka Weder-Grygielewicz
tel. 885 998 201 | a.weder@gazetaolsztynska.pl

KIEROWNIK BIURA REKLAMY: Jacek Warmiński
tel. 514 800 515 | j.warminski@gazetaolsztynska.pl

SKŁAD I ŁAMANIE: Jakub Cyrana

WYDAWCA: GRUPA WM Sp. z o.o., **wydawca „Gazety Olsztyńskiej"**, ul. Tracka 5, 10-364 Olsztyn

eprasa.pl 6f766bfe97

PARTNER WYDANIA
Bank Polski
PARTNER MERYTORYCZNY
Urząd Statystyczny w Olsztynie

MŁODZI W PRACY — NOWE WYZWANIA PO PANDEMII

WRZESIEŃ 2022 R. BYŁ PIERWSZYM „NORMALNYM" CZASEM POWROTU DO SZKOŁY. PO DWÓCH LATACH ZNISZCZONYCH PRZEZ COVID-19 I WYMUSZONE NIM LEKCJE ONLINE, ALE TAKŻE PRACĘ ZDALNĄ WSZYSCY — UCZNIOWIE, NAUCZYCIELE I RODZICE MOGLI Z ULGĄ ODETCHNĄĆ: NARESZCIE! TYLKO ŻEBY JEDNO NAM NIE UMKNĘŁO: CI MŁODZI LUDZIE, ZŁAMANI NIECO DWULETNIM ŻYCIEM ONLINE — WKRÓTCE PÓJDĄ DO PRACY...

Tyle tylko, że gdy biznes wznawia działalność po takim ekonomicznym i społecznym tsunami, które w międzyczasie zrewolucjonizowało świat pracy, nie brakuje wyzwań. Na ustach wszystkich pojawiają się nowe obawy, którym towarzyszą nowe koncepcje: wielka rezygnacja, ciche odejście, młode pokolenie „slasherów" — określenie pochodzi od angielskiego slash, czyli 'ciąć' i używane jest w odniesieniu do horroru filmowego o fabule, w której liczba bohaterów zmniejsza się w „dziwnych" okolicznościach. Czy w takich samych dziwnych okolicznościach zmniejszać się będzie liczba pracowników na rynku, zwłaszcza tych z młodego pokolenia? Czy jesteśmy świadkami ostatecznego wstrząsu na rynku pracy po covidzie? Czy stosunek osób poniżej 28. roku życia do pracy zmieni się na zawsze?

Fot. pressmaster - stock.adobe.com

Pokusy analityków

Analityków kusi przede wszystkim wykonanie kroku w tył. Nie od dziś wiadomo, że każda epoka wytwarza własne koncepcje i że wiele z nich szybko odchodzi w zapomnienie. Dziedzina Human Resources (HR, zarządzanie zasobami ludzkimi) również nie jest odporna na pewne mody, a kiedy patrzymy na liczby — widzimy jeszcze bardziej złożoną rzeczywistość.

Weźmy na przykład „wielką rezygnację". Prawdą jest, że obecne wskaźniki ścierania są znacznie wyższe niż w poprzednich latach. Ale spadają. A dzisiaj, w zależności od kraju, te rezygnacje odzwierciedlają różne realia. We Francji czy w USA liczby te nie są bezprecedensowe i odpowiadają dynamicznemu rynkowi pracy. W Indiach czy Chinach w czasie, gdy zatrudnienie staje się coraz bardziej niestabilne i konkurencyjne, odzwierciedla to bardziej klasyczne kryzys podaży. Dlatego wielu analityków rynku pracy skłania się ku opinii, że odpowiadają one „wielkiej renegocjacji".

— Ale poza tymi koncepcyjnymi debatami jedno jest jasne i jest to coś, co specjaliści HR codziennie obserwują w pracy swoich zespołów: nasze ramy odniesienia z ostatnich dziesięcioleci już nie działają — mówi Claire Pedini, zastępca dyrektora zarządzającego ds. zasobów ludzkich i społecznej odpowiedzialności biznesu w firmie Saint-Gobain.

Dobre zarobki — to za mało

Samo wynagrodzenie nie wystarcza już do przyciągnięcia i zatrzymania talentów, podobnie jak obietnica „kariery". Chociaż nie jest to zjawisko całkowicie nowe, covid z pewnością przyspieszył je i wzmocnił. Międzynarodowe badanie wskazuje np., że 18 proc. pracowników zaakceptowałoby obniżkę wynagrodzenia za 4-dniowy tydzień, a blisko 40 proc. z nich chciałoby mieć możliwość swobodnego wyboru czasu pracy.

Wśród ludzi młodych, takich, którzy wychowali się w środowisku cyfrowym i dla których praca z domu połączona z chodzeniem do biura, stała się naturalna — ten trend jest jeszcze silniejszy. Elastyczność grafiku, praca zdalna à la carte czy nawet „prakacje" — kolejny neologizm! — czyli połączenie pracy i urlopu — to wszystko nowe wymagania, z którymi pracodawcy i cały rynek pracy musi się aktualnie zmierzyć.

Jak możemy odpowiedzieć na te wyzwania, nie ulegając neonom mody, ale konfrontując się z nową rzeczywistością?

Odpowiedzi

Pierwsza odpowiedź leży poza organizacją pracy, w projekcie i wartościach firm. 57 proc. młodych ludzi twierdzi, że chce przyczynić się do przemian ekologicznych i/lub społecznych. Nawet zanim pracodawcy zaoferują im elastyczność, trzeba nadać im znaczenie, aby pokazać, że firmy i organizacje żyją w zgodzie z tymi kryzysami ekologicznymi i społecznymi oraz że zapewniają rozwiązania. Dla przykładu w Saint-Gobain, francuskim koncernie przemysłowym produkującym m.in. szkło, plastik, gips, wełnę izolacyjną, chemię budowlaną i inne materiały budowlane — korporacyjny projekt na rzecz bardziej zrównoważonego budownictwa i cel „Making the World a Better Home" (ang. „sprawić, by świat był lepszym domem") są potężną dźwignią atrakcyjności, zaangażowania i dumy wszystkich pracowników. Ten cel wspierają dodatkowo kultura zaufania do firmy, stałe wzmacnianie pozycji firmy i współpraca z innymi firmami z tego sektora.

Po drugie, by sprostać nowym post-covidowym oczekiwaniom — powyższej strategii musi towarzyszyć wizja HR i konkretne rozwiązania. We wspomnianym już Saint-Gobain szefowie starają się oferować pracownikom jak największą elastyczność w zakresie godzin pracy, wyboru świadczeń dodatkowych.

Wreszcie, dzisiejsi pracodawcy nie tylko oferują, ale wręcz zachęcają do mobilności geograficznej lub zawodowej: na całym świecie istnieje około 4200 ruchów kadry kierowniczej rocznie. Spośród tych przeprowadzek 20 proc. wiąże się ze zmianą pracy w rodzinie. W takim Saint-Gobain 60 proc. kandydatów aplikujących na różne stanowiska twierdzi, że robi to z przekonania o perspektywach kariery, jakie firma może im zaoferować.

Praca — to nie tylko praca!

Mimo spowodowanego pandemią i całymi miesiącami pracy zdalnej zawirowania na rynku pracy — wielu analityków uważa, że dziś, po opanowaniu i samej pandemii, i jej gospodarczo-społecznych skutków, nie jesteśmy dziś mniej zmotywowani do pracy. Praca pozostaje głównym źródłem integracji, towarzyskości i spełnienia. I nie wolno nam o tym zapominać! Wystarczy spojrzeć na motywację do pracy tych, którzy jej nie mają. Po prostu źródła motywacji mocno się ostatnio zmieniły.

— W firmie takiej jak nasza, w której 40 proc. nowych pracowników ma mniej niż 26 lat i zatrudnia ponad 30 000 pracowników rocznie, musimy być odważni — mówi Claire Pedini. — W tym niepewnym świecie bardziej niż kiedykolwiek odczuwam potrzebę wymiany i dzielenia się pomysłami, zarówno wewnątrz, jak i na zewnątrz, w celu znalezienia najlepszych rozwiązań.

Magdalena Maria Bukowiecka
Korzystałam z materiałów na stronie www.valorinternational.globo.com.

eprasa.pl 6f766bfe97

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny w Olsztynie

JAKA PRZYSZŁOŚĆ PRACY?

KIEDYŚ PYTALIŚMY O PRACĘ PRZYSZŁOŚCI — JAKIE ZAWODY ZNIKNĄ I CZY WSZYSTKO WYKONYWAĆ BĘDĄ ZA NAS KOMPUTERY. DZIŚ DOSŁOWNIE CHWILĘ PO WYJŚCIU Z PANDEMICZNYCH OBOSTRZEŃ I ZASTOJU, ALE TEŻ W OBLICZU WYWOŁANEGO WOJNĄ GLOBALNEGO KRYZYSU EKONOMICZNEGO PYTAMY O PRZYSZŁOŚĆ PRACY...

Zmienia się cały świat — i zmienia się także świat naszej pracy. Rozmowa o przyszłości pracy to dziś umiejętność świadomego spojrzenia na to, co firmy i inne organizacje powinny wiedzieć o tym, jak praca może się zmienić — także w kontekście cyfryzacji i innych trendów. Ale to też rozmowa o tym, jak pracownicy i miejsca pracy mogą przygotować się na te duże i małe zmiany. No, właśnie — jak?

Fot. Clement C/peopleimages.com - stock.adobe.com

Nasze wyobrażenia kontra rzeczywistość

Kiedy myślimy o przyszłości pracy, co sobie wyobrażamy? Biura, które wyglądają mniej więcej jak dzisiejsze? Fabryki pełne robotów? A może coś zupełnie innego?

Chociaż nikt nie jest w stanie przewidzieć przyszłości z absolutną pewnością, jasne jest, że świat pracy się zmienia, podobnie jak sam świat. Spojrzenie w przyszłość na to, jak zmieni się praca, wraz z trendami wpływającymi na siłę roboczą i miejsca pracy, może pomóc naszym firmom przygotować się na to, co będzie dalej.

Przy sporządzaniu mapy przyszłości pracy, warto wziąć pod uwagę potencjalne zapotrzebowanie na praowników, mieszankę zawodów i umiejętności siły roboczej, które będą potrzebne na tych stanowiskach. Niniejsza analiza obejmuje osiem krajów: Chiny, Francję, Niemcy, Indie, Japonię, Hiszpanię, Wielką Brytanię i Stany Zjednoczone — wszystkie o zróżnicowanych modelach gospodarczych i modelach rynku pracy, w których łącznie zamieszkuje prawie połowa światowej populacji i które tworzą ponad 60 proc. jego PKB.

Najważniejsze założenia analizy zakładają, że...

- Jeden na 16 pracowników może być zmuszony do zmiany zawodu do 2030 r. To ponad 100 mln pracowników w ośmiu badanych gospodarkach — a pandemia tylko przyspieszyła oczekiwane zmiany siły roboczej.
- Wzrost liczby miejsc pracy będzie bardziej koncentrował się na zawodach wymagających wysokich kwalifikacji, na przykład w opiece zdrowotnej lub naukach ścisłych, technologii, inżynierii i matematyce, podczas gdy na stanowiskach wymagających średnich i niskich kwalifikacji (usługi gastronomiczne, praca produkcyjna lub wsparcie biurowe) ulegną zmniejszeniu.
- Kilka kategorii zawodów może odnotować większy wzrost niż inne. Rozwój handlu elektronicznego stworzył zapotrzebowanie na pracowników magazynowych; inwestycje w zieloną gospodarkę mogłyby zwiększyć zapotrzebowanie na techników turbin wiatrowych; starzejące się populacje w wielu rozwiniętych gospodarkach zwiększą zapotrzebowanie na pielęgniarki, pomoce domowe i techników aparatów słuchowych; w nadchodzącej dekadzie pracę znajdą również nauczyciele i instruktorzy szkolenia.
- Ale inne rodzaje miejsc pracy mogą być zagrożone: na przykład sklepy spożywcze coraz częściej instalują kasy samoobsługowe — może więc zaistnieć potrzeba mniejszej liczby ekspedientów. Roboty natomiast wykorzystywane do przetwarzania rutynowych dokumentów mogą zmniejszyć zapotrzebowanie na niektórych pracowników biurowych.

Zaczęło się przed covidem

Przyszłość pracy zmieniała się jeszcze zanim COVID-19 wywrócił do góry nogami nasze życie i źródła utrzymania. Jednak pandemia przyspieszyła trzy ogólne trendy, które będą nadal kształtować pracę w miarę ustępowania skutków kryzysu.

1. Praca zdalna i wirtualne spotkania prawdopodobnie będą kontynuowane, choć z mniejszą intensywnością niż w szczycie pandemii.
2. Handel elektroniczny wzrósł gwałtownie, od 2 do 5 razy szybciej niż przed pandemią COVID-19, wzrosły także inne rodzaje transakcji wirtualnych, takie jak telemedycyna, bankowość internetowa i rozrywka strumieniowa. Przejście na transakcje cyfrowe również napędzało wzrost liczby miejsc pracy w zakresie dostaw, transportu i magazynowania.
3. Pandemia przyspieszyła wdrażanie technologii cyfrowych, w tym automatyzacji i sztucznej inteligencji. Firmy wykorzystywały je do kontrolowania kosztów lub łagodzenia niepewności; wdrożono również te technologie w magazynach, sklepach spożywczych, centrach telefonicznych i zakładach produkcyjnych, aby albo zmniejszyć zagęszczenie miejsc pracy, albo poradzić sobie z rosnącym popytem na artykuły.

Zrozumienie tych makro-trendów w światowej gospodarce ma kluczowe znaczenie dla planowania przyszłości.

A może hybryda?

Rozprzestrzenianie się COVID-19 zniwelowało bariery kulturowe i technologiczne stojące na drodze do pracy zdalnej. Pandemia wywołała zmianę strukturalną w miejscu pracy, przynajmniej dla niektórych osób. Ale czy to także pomysł na przyszłość?

Analiza potencjału utrzymania się pracy zdalnej dotyczyła 2000 zadań wykonywanych na około 800 stanowiskach pracy w badanych ośmiu krajach. Okazało się, że od 20 do 25 proc. siły roboczej w rozwiniętych gospodarkach może pracować z domu przez 3 do 5 dni w tygodniu, co stanowi od 4 do 5 razy więcej pracy zdalnej niż przed COVID-19.

Warto zauważyć, że ponad połowa pracowników ma niewielkie lub żadne możliwości pracy zdalnej. Choćby prace wymagające pracy na miejscu lub specjalistycznego sprzętu, takie jak przeprowadzanie tomografii komputerowej, muszą być wykonywane osobiście. Wiele z tych zawodów jest niskopłatnych, a do tego grożą im szersze trendy w kierunku automatyzacji i cyfryzacji.

Co więcej, nie każda praca, którą można wykonać zdalnie, powinna być zdalnie wykonywana. Dla przykładu — negocjacje, burza mózgów i udzielanie wrażliwych informacji zwrotnych to czynności, które mogą być mniej skuteczne, gdy są wykonywane zdalnie. Wszyscy byliśmy zdumieni, jak wiele możemy zrobić, pracując w pełni zdalnie. Jednak zaczęliśmy obserwować pewne zanikanie więzi, które wiążą się w kulturze (i) łączności społecznej — zauważa Bill Schaninger, starszy partner w firmie zajmującej się doradztwem w zakresie zarządzania strategicznego.

Dlatego utrzymają się prawdopodobnie hybrydowe konfiguracje pracy, w których część pracy odbywa się na miejscu, a część zdalnie. W odpowiedzi organizacje będą musiały udoskonalić swoje modele operacyjne. Aby odblokować zrównoważoną

eprasa.pl 6f766bfe97

PARTNER WYDANIA
Bank Polski
PARTNER MERYTORYCZNY
Urząd Statystyczny w Olsztynie

wydajność i zdrowie w hybrydowym świecie, organizacje mogą budować siłę w pięciu obszarach:

1. **Zwiększania koncentracji kadry kierowniczej na strategicznej przejrzystości, coachingu i empatii.** Wiodącym czynnikiem wpływającym na wydajność i produktywność nie jest wynagrodzenie ani ambitne cele, ale raczej poczucie celu, jakie zapewnia pracownikom praca. Bądź bardziej świadomy w interakcjach, zwłaszcza tych, które mają miejsce osobiście.

2. **Wspierania opartych na wynikach zarządzania małymi, wielofunkcyjnymi zespołami.** Jest to zarówno bardziej ludzkie, jak i skuteczne, ponieważ praktyki zarządzania wydajnością przechodzą od kontrolowania pracy pracowników do wzmacniania i umożliwiania zespołom i ludziom wydajności.

3. **Zwiększania prędkości talentów, zwłaszcza dzięki przekwalifikowywaniu się.** Cechą charakterystyczną modeli zwinnych jest możliwość obsadzania zespołów w różnych silosach organizacyjnych. Podążanie w tym kierunku w zakresie zarządzania talentami może wiązać się z rozwojem wewnętrznych rynków talentów lub centrów przesunięć talentów, które ułatwią ludziom odkrywanie potencjalnych projektów. Będzie to również polegało na szybszym niż w przeszłości przekwalifikowywaniu i podnoszeniu kwalifikacji ludzi, opierającym się na formalnym szkoleniu, a także przyuczaniu do zawodu i mentoringu.

4. **Poszukiwania i znajdowania nowych, bezkosztowych i wysoce opcjonalnych sposobów współpracy.** Pomocne może być zdefiniowanie modelu zwiększającego szybkość odkrywania i przyjmowania przez organizację lepszych trybów współpracy, zarówno fizycznych, jak i cyfrowych. Czy pracownicy potrzebują nieformalnego, poufnego kanału do przekomarzania się lub wskazówek, jak zwiększyć efektywność spotkań hybrydowych? Bądźmy świadomi w projektowaniu tych interakcji i komunikowaniu oczekiwań i norm pracy.

5. **Zwiększania tempa adopcji technologii.** Firmy muszą szukać nowych technologii i wykorzystywać dane, aby osiągać optymalne wyniki i podejmować lepsze decyzje.

Jak rozumieć przyszłość pracy?

Organizacje badające przyszłość pracy po COVID-19 będą musiały dostosować swoje podejście do nowego, wyjątkowego kontekstu. Równoważenie trzech symbiotycznych elementów może zapewnić całościowe zrozumienie sił kształtujących przyszłość pracy.

1. Charakter pracy. Organizacje powinny być w stanie jasno odpowiedzieć na dwa ważne pytania. Po pierwsze: jak zarabiamy pieniądze? Po drugie, jak wykonuje się pracę? Powiązanie odpowiedzi na te dwa pytania z wartością dolara może dać jasny zestaw priorytetów organizacyjnych i czynników umożliwiających realizację strategicznej wizji.

2. Siła robocza przyszłości. Ludzie są najcenniejszym zasobem organizacji, a przygotowanie się na przyszłość będzie wymagało zrozumienia pracowników, których masz (podaż), jak również tych, których potrzebujesz (popyt). Wyjaśnienie obu może ujawnić pule umiejętności, w których masz dużo lub mało talentów — i pozwoli ci podjąć działania, zanim luka talentów stanie się przeszkodą w rywalizacji.

3. Miejsce pracy przyszłości. Miejsce pracy składa się z połączenia fizycznej lokalizacji oraz norm organizacyjnych i sposobów pracy. I chociaż w przeszłości firmy zatrudniały ludzi do pracy, powiedzmy — w ogromnych fabrykach lub ośrodkach przemysłowych, postęp technologiczny w ostatnich dziesięcioleciach może wpływać na zmianę, która przenosi pracę do ludzi, na przykład na zasadzie bardziej elastycznych, długoterminowych, zdalnych lub hybrydowych modeli.

Fot. leonidkos - stock.adobe.com

Fot. fizkes - stock.adobe.com

Różnorodność, równość i integracja...

... i ich wpływ na przyszłość pracy. Pochylenie się nad problemami nierówności społecznych i gospodarczych będzie miało kluczowe znaczenie dla trwałego wzrostu gospodarczego, sprzyjającego włączeniu społecznemu. A w pracy zapewnienie, że pracownicy ze wszystkich środowisk mogą osiągać wyniki i rozwijać się, często wiąże się z poświęceniem wysiłków na rzecz poprawy różnorodności, równości i integracji. Jedna dana statystyczna dobrze ilustruje tę wiadomość: wzrost do 40 proc. PKB w gospodarce USA w latach 1960-2010 można przypisać wzrostowi udziału kobiet i osób kolorowych w sile roboczej dzięki lepszej alokacji talentów.

Chociaż badania pokazują, że firmy, które dokładają większych starań w zakresie różnorodności, równości i integracji, osiągają lepsze wyniki, wyzwania pozostają. Utrata pracy podczas pandemii nieproporcjonalnie dotknęła różne populacje, a niektóre kobiety zrezygnowały z siły roboczej z powodu zamknięcia szkół, braku możliwości opieki nad dziećmi lub innych czynników.

Kluczowa jest również koncepcja intersekcjonalności: podczas gdy wiele firm koncentruje wysiłki na rzecz różnorodności na szerokich grupach (na przykład na kobietach), jeśli nie uwzględnią innych tożsamości osób należących do tych grup, ich wysiłki mogą nie osiągnąć pełnego potencjału.

Chociaż dyskusja na temat różnorodności, równości i integracji zawiera wiele niuansów, organizacje zajmujące się przyszłością pracy mogą podjąć trzy szerokie działania, aby mieć na uwadze te kwestie:

1. niech różnorodność stanie się priorytetem; to dobry biznes i nie musi odbywać się kosztem wyników finansowych,

2. kwestionuj uprzedzenia, aby zwiększyć równość, zwłaszcza poprzez kwestionowanie założeń dotyczących wiedzy, umiejętności, atrybutów i doświadczeń wymaganych do odniesienia sukcesu,

3. popraw integrację, czyli stopień, w jakim pracownicy czują się objęci i upoważnieni do wniesienia znaczącego wkładu.

Tylko tyle i aż tyle...

Magdalena Maria Bukowiecka
Korzystałam z materiałów na stronie www.mckinsey.com.

eprasa.pl 6f766bfe97

INTELIGENTNE ROLNICTWO A WYZWANIA ESG W POLSCE

DALSZY WZROST PRODUKTYWNOŚCI, DOSTOSOWANIE SIĘ DO UWARUNKOWAŃ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU CZY TEŻ ZMIENIAJĄCYCH SIĘ WYMAGAŃ KONSUMENTÓW TO WYZWANIA, JAKIE STOJĄ OBECNIE PRZED SEKTOREM ROLNO-SPOŻYWCZYM – WYNIKA ZE SPECJALNEGO RAPORTU „INTELIGENTNE ROLNICTWO A WYZWANIA ESG W POLSCE", PRZYGOTOWANEGO PRZEZ PKO BANK POLSKI WE WSPÓŁPRACY Z EKSPERTAMI Z SGGW, COLLEGIUM CIVITAS, GRUPY AZOTY I MLEKOVITY.

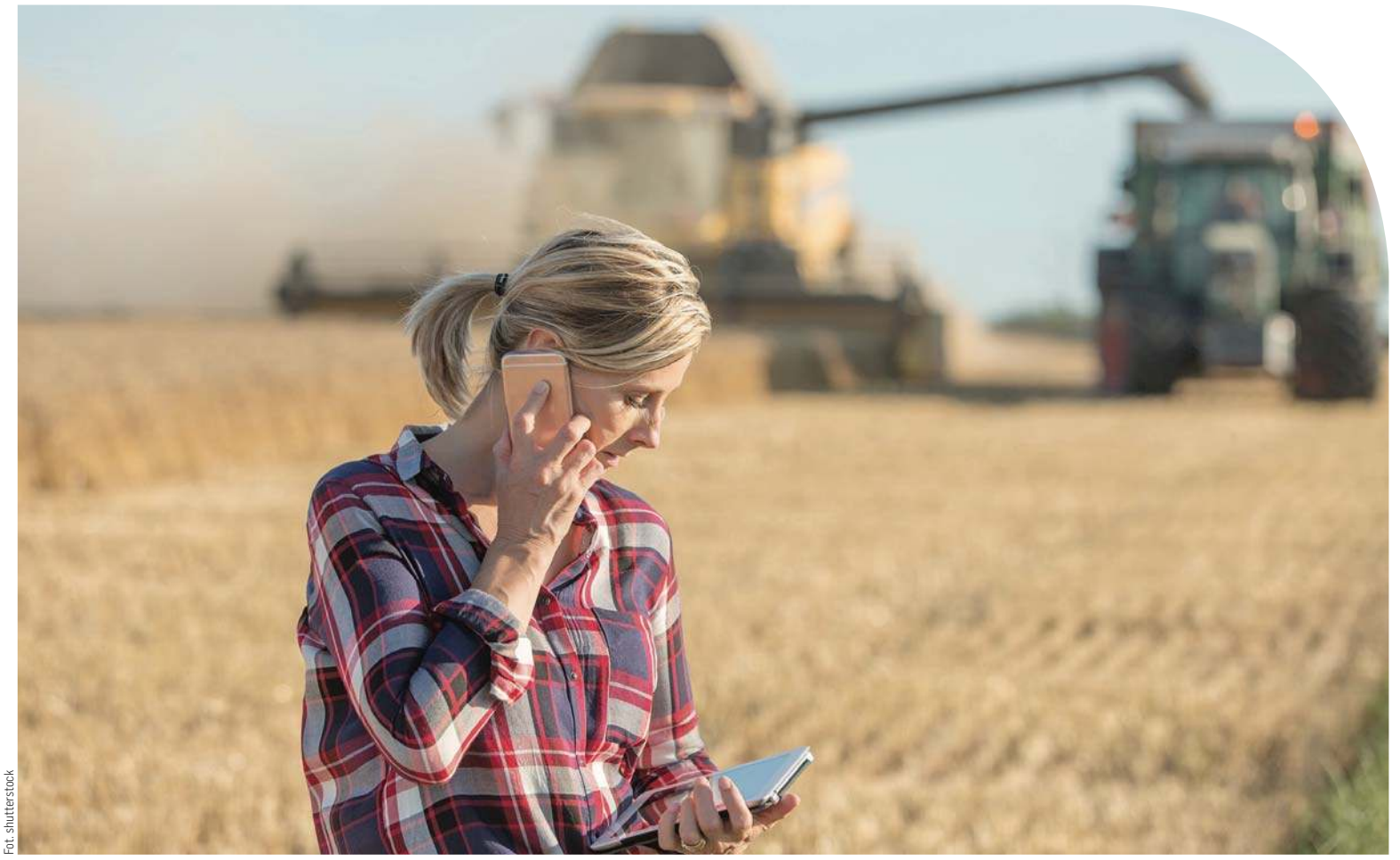

Fot. shutterstock

Raport został zaprezentowany podczas niedawnego Europejskiego Forum Rolniczego w Jasionce k. Rzeszowa. Głównymi tematami raportu są nowoczesne technologie w rolnictwie i wyzwania środowiskowe stojące przed rolnictwem w Polsce.

Chcemy – jak powiedział Paweł Gruza, wiceprezes zarządu PKO Banku Polskiego, kierujący pracami zarządu – aby „informacje zawarte w raporcie były inspiracją do tego, by wykorzystać szansę wynikającą z okoliczności, w jakich znajdą się Polska, Unia Europejska, oraz rynki, z myślą o których polscy rolnicy prowadzą działalność biznesową".

„Chcemy przyczynić się do utrzymania konkurencyjności polskiego rolnictwa, oferując mu dostęp do stabilnego finansowania. Jest to szczególnie ważne ze względu na fakt, że rolnictwo to branża, która coraz częściej musi się mierzyć z wyzwaniami technologicznymi związanymi z automatyzacją i nowoczesnym zarządzaniem danymi. Mowa tu m.in. o precyzyjnym rolnictwie, które zapewni nie tylko zwiększenie wydajności zasobów i będzie przy tym przyjazne dla środowiska, ale przede wszystkim pozwoli polskiej wsi się bogacić" – powiedział Gruza.

Jednym z autorów raportu jest dr Mariusz Dziwulski, analityk sektorowy w Departamencie Analiz Ekonomicznych w PKO Banku Polskim. „Ze względu na postępujące zmiany klimatu przed sektorem rolnym stawia się szereg oczekiwań i wyzwań w zakresie transformacji w kierunku większego zrównoważenia. W raporcie zwracamy uwagę na to, że duży udział Polski w unijnym rynku oznacza, że będzie ona w znaczącej mierze zależała od zmian w polskich gospodarstwach rolnych" – zauważa Dziwulski.

Autorzy raportu podkreślają, że z jednej strony polski sektor rolny czeka wciąż wiele zmian, aby dostosować się do nowych uwarunkowań wynikających m.in. z Europejskiego Zielonego Ładu. Z drugiej strony – jak mówią – polskie rolnictwo na wielu płaszczyznach bardziej wpisuje się w założenia zrównoważonego rolnictwa niż wiele krajów zachodniej Europy.

W ocenie ekspertów wyzwania, jakie stoją obecnie przed sektorem rolno-spożywczym, to dalszy wzrost produktywności, dostosowanie się do uwarunkowań zrównoważonego rozwoju czy też zmieniających się wymagań konsumentów. Według nich Polska jest jednym z ważniejszych graczy UE w produkcji roślinnej i zwierzęcej. A to oznacza, że to od polskiego rolnictwa w dużej mierze będzie zależała transformacja w zakresie dochodzenia do pełnego zrównoważenia unijnego sektora rolnego.

Bardzo ważnym kierunkiem rozwoju rolnictwa jest cyfryzacja. Inteligentne rolnictwo wiąże się ze stosowaniem narzędzi, które ułatwiają zarówno uzyskanie wyższych plonów, jak i ograniczenie zużycia zasobów naturalnych. Jednocześnie przyczynia się do zmniejszenia nakładów pracy fizycznej, zwiększając produktywność w rolnictwie – stwierdzają eksperci m.in. z PKO Banku Polskiego.

Z jednej strony polski sektor rolny – czytamy w raporcie – czeka wciąż wiele zmian, aby dostosować się do nowych uwarunkowań. Z drugiej strony istnieją obszary, w których polskie rolnictwo może odnaleźć się w realizacji założeń Europejskiego Zielonego Ładu. Polskie rolnictwo na wielu płaszczyznach bardziej wpisuje się w założenia zrównoważonego rolnictwa niż rolnictwo wielu krajów zachodniej Europy. Jednak istnieje duża potrzeba usprawnień w kwestiach agrotechniki na poziomie producentów rolnych, m.in. w zakresie zwiększenia efektywności nawożenia, zmian metod produkcji czy też zwiększenia dywersyfikacji upraw. To również oznacza presję na wzrost innowacyjności firm działających w otoczeniu gospodarstw, szczególnie producentów środków do produkcji, np. nawozów.

Działalność rolnicza, szczególnie w aspekcie wprowadzenia inteligentnych rozwiązań IT i AI, dzięki którym poszczególne punkty taksonomii i idei ESG będą mogły być realizowane, nie może się obyć bez szerokiego dostępu do kapitału, stąd instytucje finansowe będą pełnić istotną rolę we wsparciu tego procesu.

W lutym PKO Bank Polski PKO przedstawił nową ofertę skierowaną do rolników. Oferuje rolnikom m.in. pożyczkę na dowolny cel, do 300 tys. zł bez żadnych zabezpieczeń. Harmonogram spłat jest dostosowany do specyfiki produkcji rolnej. W przypadku produkcji rolnych o długich cyklach produkcyjnych klient może skorzystać z 6-miesięcznej karencji w spłacie. Bank proponuje rolnikom także konto bezpłatne przez 2 lata. W ten sposób PKO Bank Polski wspiera rolników w finansowaniu bieżących potrzeb, rozwoju gospodarstw i zarządzaniu finansami.

Bank Polski

MATERIAŁ PARTNERSKI 277230TBR-D-K

eprasa.pl 6f766bfe97

NA WARMII POWSTANIE JEDEN Z NAJBARDZIEJ EKOLOGICZNYCH HOTELI W POLSCE

O TYM I O INNYCH KWESTIACH ROZMAWIAMY Z PREZESEM SPÓŁKI PROJEKT RYBAKI-ŁAŃSK PANEM RAFAŁEM SZCZEPAŃSKIM

Fot. Juvenes – Projekt

Wizualizacja hotelu w Rybakach

Panie prezesie, w ostatnich dniach media informowały, że wojewoda warmińsko-mazurski opublikował miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla Rybak, nad brzegiem Jeziora Łańskiego. Czy to oznacza, że budowa hotelu i domów letniskowych nad jeziorem jest przesądzona?

Potwierdzam tę informację. Bardzo się cieszę, że trwająca wiele lat procedura planistyczna dobiegła końca. Był to bez wątpienia dosyć długo i bardzo transparentnie procedowany plan zagospodarowania przestrzennego. Jego opublikowanie przez pana wojewodę rzeczywiście oznacza, że w miejscu przewidzianym w planie powstanie hotel i domy letniskowe. Jednak jak to ostatecznie będzie wyglądało, dowiemy się dopiero po uzyskaniu przez spółkę pozwolenia na budowę.

W trakcie procedury planistycznej padły jednak ze strony spółki pewne zapowiedzi, np. licznych inwestycji proekologicznych.

Fot. archiwum prywatne

Rafał Szczepański
prezes zarządu spółki
Projekt Rybaki-Łańsk

Wszystkie nasze plany, o których mówiliśmy w trakcie procedury planistycznej, są aktualne. Naszym zamiarem jest budowa jednego z najbardziej ekologicznych hoteli w Polsce. Będzie on obsługiwany przez własne pompy ciepła i instalację fotowoltaiczną oraz doprowadzone sieci gazową i kanalizacyjną. Obsługa kompleksu hotelowego będzie się odbywać za pomocą zeroemisyjnych pojazdów elektrycznych.

Lista inwestycji ekologicznych jest rzeczywiście imponująca. A co z okolicznymi mieszkańcami? Czy oni także zyskają na budowie hotelu i domów?

Współpraca z mieszkańcami – gospodarzami tego terenu – jest dla nas niezwykle istotna. Dzięki budowie kompleksu hotelowego zyskają oni dostęp do sieci gazowej i szybkiego łącza internetowego, o co bezskutecznie starali się od dawna. Hotel i towarzyszące mu domy to także przynajmniej 100 całorocznych miejsc pracy, nie licząc zatrudnienia w turystycznym szczycie. Spółka wesprze także samorząd w potrzebnym remoncie drogi z Plusek do Stawigudy oraz przy budowie „obwodnicy" Stawigudy. To wszystko poprawi zarówno komfort, jak i jakość życia mieszkańców, a także ich bezpieczeństwo. Dodatkowo po wybudowaniu hotelu do budżetu gminy Stawiguda trafią miliony złotych z tytułu podatków i innych opłat.

Czy lokalny biznes też zyska na inwestycji hotelowej?

Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami to dla nas priorytet. Zaprosimy ich do współpracy już na etapie budowy hotelu, a następnie także jego wykańczania i wyposażania. Nasz obiekt będzie współtworzony przez lokalnych przedsiębiorców, dlatego będzie warmiński nie tylko z racji swojego położenia. Niezależnie od zaangażowania lokalnego biznesu w realizację naszego hotelu wzmożony ruch turystyczny, który wygenerujemy, przełoży się na znacznie większe niż dotychczas obroty lokalnej gastronomii, handlu czy usług turystycznych i rekreacyjnych.

Wygląda na to, że powstanie hotelu to zysk dla całej lokalnej społeczności.

Bardzo trafna uwaga. Na naszym projekcie zyska nie tylko przyroda, ale również okoliczni mieszkańcy, w szczególności Plusek i Rybak, oraz warmińscy przedsiębiorcy. W tym projekcie nie ma poszkodowanych, a tym bardziej przegranych. Dlatego właśnie cieszył się on takim poparciem wśród mieszkańców sołectwa Pluski — Rybaki oraz przedsiębiorców działających na terenie gminy Stawiguda i powiatu olsztyńskiego. Nasze rzeczowe argumenty trafiły do nich i przekonały, że budowa hotelu i domów letniskowych nieopodal Jeziora Łańskiego opłaci się wszystkim.

Dziękuję za rozmowę.

MATERIAŁ PARTNERSKI 23423OTBR-A-K

eprasa.pl 6f766bfe97

LEPIEJ ZAPOBIEGAĆ NIŻ LECZYĆ

ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W NIDZICY

CZĘSTO SZPITALE CHCĄ MIEĆ JAK NAJWIĘCEJ PACJENTÓW, ŻEBY JAK NAJWIĘCEJ ZAROBIĆ. — MY IDZIEMY INNĄ DROGĄ. CHCEMY, ŻEBY W SZPITALU PRZEBYWALI TYLKO CHORZY LUDZIE, A NIE OCZEKUJĄCY NA DIAGNOZĘ — MÓWI ANNA OSŁOWSKA, DYREKTOR NIDZICKIEGO SZPITALA.

W nidzickim szpitalu powstało nowoczesne centrum diagnostyki obrazowej z pełnym wyposażeniem, czyli tomografem, rezonansem — a dzięki wygranemu konkursowi — również nowoczesnym RTG.

— 14 marca Zarząd Województwa Warmińsko-Mazurskiego podjął decyzję o dofinansowaniu projektu „Zakup specjalistycznej aparatury diagnostycznej i wyposażenia medycznego na potrzeby usług świadczonych w Zespole Opieki Zdrowotnej w Nidzicy". Zakup nowego aparatu RTG to koszt rzędu 1,8 mln zł, z czego 1,5 mln zł, czyli 81%, wynosi dofinansowanie. Otrzymane środki pozwolą też na refinansowanie zakupu ramienia C do wykonywania zabiegów ortopedycznych i urologicznych. Ogłosiliśmy postępowanie przetargowe. Realizacja zadania przewidziana jet do końca września — wyjaśnia Radosław Tkaczyk, kierownik Sekcji Zaopatrzenia Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy.

Dotychczas używany aparat RTG ma już 10 lat.

— Nasz aparat RTG wykonuje 2-3 razy więcej badań niż średnia w województwie. W województwie warmińsko-mazurskim średnia roczna to 2 tysiące badań, u nas to nawet 6-8 tysięcy — dodaje Radosław Tkaczyk. Dzięki temu ZOZ w Nidzicy zamieni się w nowoczesne centrum, zapewniające całościową diagnostykę obrazową, czyli tomograf, rezonans i nowoczesny RTG.

Jeszcze niedawno w nidzickim szpitalu do diagnostyki wykorzystywany był tylko sprzęt RTG. — Teraz poszerzyliśmy bazę aparaturową o rezonans i dwa tomografy. Oba pracują: jeden na potrzeby ambulatorium, czyli pacjentów z zewnątrz, a drugi jest dla pacjentów szpitalnych i w ostrych przypadkach. Pomysł stworzenia nowoczesnego centrum diagnostycznego to wyjście naprzeciw potrzebom starzejącego się społeczeństwa — podkreśla Anna Osłowska, dyrektor Zespołu Opieki Zdrowotnej w Nidzicy.

W 2022 roku Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy wykonał 3000 badań tomografii komputerowej. — To znacznie więcej, niż zakładaliśmy. Pacjent nie czeka już pół roku w kolejce, tylko ma wykonane badanie z tygodnia na tydzień, z miesiąca na miesiąc. A to nie ma swojej ceny. Długi termin oczekiwania wiąże się z pogarszaniem się stanu zdrowia pacjenta. A my dbamy o to, by poprawiać komfort i jakość życia naszych mieszkańców — mówi Anna Osłowska.

Lepiej zapobiegać, niż leczyć

Dyrektor ZOZ Anna Osłowska zachęca mieszkańców do wykonywania badań profilaktycznych. — Mamy w szpitalu nowy sprzęt do endoskopii, specjalistyczną kadrę, krótki czas oczekiwania i szybki opis. Zachęcamy do wykonywania badań, niekoniecznie dopiero wtedy, kiedy leży się w szpitalu. To oczywiście też, ale najważniejsza jest profilaktyka. Mamy w pełni obłożony szpital internistyczny, zajętych jest 56 miejsc, co jest kolejnym dowodem na to, że przeprowadzona przez nas inwestycja się sprawdza i jest wykorzystywana lokalnie — zaznacza dyrektor ZOZ.

W planach jest zorganizowanie dnia otwartego dla mieszkańców powiatu nidzickiego. — Taka otwarta sobota, żeby ludzie zapoznali się ze sprzętem, którym dysponujemy, żeby mogli się oswoić, wyzbyć się strachu przed badaniem. Zmie-

MATERIAŁ PARTNERSKI 8223NIWN-A-K

eprasa.pl 6f766bfe97

niamy kierunek z ostrego na długofalowy, edukacyjno-profilaktyczny — podkreśla Anna Osłowska. — Zależy nam, żeby szpital nie kojarzył się z czymś złym, z chorobą, pogorszeniem stanu zdrowia. Chcemy, żeby ludzie przychodzili do nas pozytywnie nastawieni, pewni, że wszystko będzie dobrze — dodaje Radosław Tkaczyk.

Często szpitale chcą mieć jak najwięcej pacjentów, żeby jak najwięcej zarobić. — My idziemy inną drogą. Chcemy, żeby w szpitalu przebywali tylko chorzy ludzie, a nie oczekujący na diagnozę. Jeżeli ktoś się nie diagnozuje, a zachoruje, to jego pobyt w szpitalu automatycznie się wydłuża. Badania można wykonywać ambulatoryjnie. Tomograf i rezonans stały się podstawowymi narzędziami diagnostycznymi. Bez nich bylibyśmy na straconej pozycji i nikt nowy nie chciałby u nas pracować — wyjaśnia Anna Osłowska.

— Ludzie muszą sami o siebie zadbać, przyjść i dać sobie zrobić badania. Nie czekać na pobyt w szpitalu, na pogorszenie stanu zdrowia, ale robić jak najwięcej badań ambulatoryjnych. Starajmy się robić jak najwięcej badań, żeby do specjalisty iść już z wynikami i po konkretną poradę. To także wpływa na skracanie kolejek — zaznacza Anna Osłowska.

Żywo reagujemy na potrzeby rynku

Zespół Opieki Zdrowotnej w Nidzicy jest regularnie doposażany. — W zeszłym roku zakupiliśmy polisomnograf, będziemy zajmowali się zaburzeniami snu. Jest to badanie 24-godzinne, które pozwala także poznać przyczynę bezdechu nocnego. Kupiliśmy również nowoczesny sprzęt do zabiegów urologicznych, laser do rozbijania kamieni — wymienia Radosław Tkaczyk.

— Nasi urolodzy kwalifikują pacjentów do zabiegów w naszej poradni i wykonują te zabiegi na miejscu — dodaje Anna Osłowska.

Kolejny duży zakup wykonany w zeszłym roku to ramię C dla ortopedów i urologów. Dzięki temu urządzeniu lekarz wykonujący zabieg ma podgląd w czasie rzeczywistym. — Na naszym bloku operacyjnym operuje się codziennie. Operują ortopedzi, urolodzy, ginekolog, chirurdzy — wymienia Anna Osłowska.

— Bardzo rozwinęły nam się zabiegi ortopedyczne, dlatego że pacjenci i chirurdzy nie mają gdzie wykonywać mniejszych zabiegów. Duże ośrodki skupiają się na dużych zabiegach, a jest grono ludzi z drobnymi problemami, takimi jak artroskopia barku czy kolana i nie mają gdzie się dostać. Dlatego zaczynają do nas zjeżdżać lekarze, którzy mówią, że jest problem z dostępnością sal operacyjnych w województwach pomorskim, mazowieckim, i zaczynają przyciągać tych pacjentów do nas, do wolnego bloku. To także pokazuje, że żywo reagujemy na potrzeby rynku, szybko się zmieniamy — podkreśla Anna Osłowska.

ZESPÓŁ OPIEKI ZDROWOTNEJ W NIDZICY

ZATRUDNI LEKARZY SPECJALISTÓW BĄDŹ LEKARZY W TRAKCIE SPECJALIZACJI W ZAKRESIE:

▪ GERIATRIA ▪ PEDIATRIA ▪ CHIRURGIA
▪ RADIOLOGIA ▪ GINEKOLOGIA ▪ INTERNA
▪ FIZJOTERAPIA

oraz osobę na stanowisko INFORMATYKA

Oferujemy atrakcyjne warunki finansowe i dowolne formy zatrudnienia. Zapraszamy do współpracy!

MATERIAŁ PARTNERSKI 8223NIWN-B-K

eprasa.pl 6f766bfe97

CZYNNA OCHRONA PRZYRODY W NADLEŚNICTWIE NIDZICA

NIE TYLKO GOSPODARKA LEŚNA

Fot. J. Rogowska

Śródleśne oczko

Na terenie nadleśnictwa Nidzica już blisko piętnaście lat realizowane są działania, których celem jest ochrona bioróżnorodności. Różne inicjatywy, które podejmujemy, nie są spektakularne, ale drobnymi krokami we współpracy z pasjonatami przyrody poprawiamy stan naszego otoczenia. Działania te skupiają się przede wszystkim na gatunkach zwierząt i siedliskach przyrodniczych chronionych w ramach dyrektywy ptasiej i dyrektywy siedliskowej, ale działania prowadzimy zarówno na obszarach Natura 2000, jak i poza nimi.

W latach 2012-2014 na terenie Nadleśnictwa Nidzica realizowane były projekty: „Ochrona żółwia błotnego Emys orbicularis w województwie warmińsko-mazurskim" oraz „Ochrona żółwia błotnego Emys orbicularis w województwie warmińsko-mazurskim — etap 2". Projekt koordynowało Polskie Towarzystwo Ochrony Ptaków. Dzisiaj możemy pochwalić się dwunastoma zbiornikami wodnymi oraz jedną groblą ziemną, która podniosła poziom wody na osuszonym olsie. Obiekty przede wszystkim mogą być potencjalnym miejscem bytowania wciąż rzadkich żółwi błotnych, ale stanowią również doskonały biotop dla szeregu gatunków ptaków i płazów, a nawet bezkręgowców. Śródleśne oczka wodne doskonale wkomponowały się w krajobraz i dają wytchnienie wielu stworzeniom.

Nadleśnictwo Nidzica

Ze względu na zanikanie siedlisk związanych z terenami otwartymi (łąk, pastwisk czy też bagien) Nadleśnictwo Nidzica od blisko piętnastu lat prowadzi ekstensywne wykaszanie użytków przyrodniczych, które są siedliskami bytowania dla takich gatunków ptaków jak derkacz, czajka, kszyk, żuraw czy samotnik. Zgodnie z wymogami określonymi w **PROW** pokos wykonywany jest po okresie lęgowym, dzięki czemu ptaki bezpiecznie mogą wychować pisklęta. Działania prowadzone są na ponad 100 ha takich użytków.

W ramach inicjatywy **„Kompleksowy projekt adaptacji lasów i leśnictwa do zmian**

Fot. J. Rogowska

Bioróżnorodność łąk użytkowanych ekstensywnie

MATERIAŁ PARTNERSKI 9723NIWN-A-K

eprasa.pl 6f766bfe97

Bioróżnorodność w obiektach małej retencji

Fot. M. Zygmunt

Rybołów w nadleśnictwie Nidzica

klimatu – mała retencja oraz przeciwdziałanie erozji wodnej na terenach nizinnych" w 2021 r. wybudowaliśmy trzy zbiorniki wodne, których zadaniem jest przede wszystkim retencjonowanie wody w celu zabezpieczenia lasów przed zagrożeniami wynikającymi ze zmian klimatycznych. Nie można zapominać o fakcie, że obiekty małej retencji to doskonałe ostoje wodnej fauny i flory, jak również wodopoje dla leśnych zwierząt i naturalne biofiltry. Lokalizacja zbiorników jest przemyślana pod kątem urozmaicenia terenu nowymi oczkami wodnymi, atrakcyjnymi dla dzikich zwierząt.

W latach 2017-2023 realizujemy **„Kompleksowy projekt ochrony gatunków i siedlisk przyrodniczych na obszarach zarządzanych przez PGL Lasy Państwowe".** Celem działań jest poprawa stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt występujących na obszarach Natura 2000, leżących na gruntach zarządzanych przez Lasy Państwowe. Dzięki temu projektowi możemy realizować zadania zaplanowane w ramach planu zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 położonych na terenie Nadleśnictwa Nidzica – *Puszcza Napiwodzko-Ramucka PLB280007 i Ostoja Napiwodzko-Ramucka PLH280052.*

Na terenie naszego nadleśnictwa realizowaliśmy również projekt ochrony rybołowa **„Ochrona rybołowa Pandion haliaetus na wybranych obszarach SPA Natura 2000 w Polsce".** Jest to gatunek skrajnie zagrożony w Polsce, objęty ochroną ścisłą i wymagający ochrony czynnej. Obecnie w Polsce jest ok. 30 par (utrzymuje się tendencja spadkowa w wielkości populacji). W ramach projektu zamontowaliśmy platformy lęgowe na drzewach oraz zabezpieczyliśmy potencjalne ostoje lęgowe przed wjazdem. W ubiegłym roku z radością stwierdziliśmy wyprowadzenie lęgu na terenie naszych lasów.

Będziemy kontynuować działania, które przyczynią się do poprawy stanu zachowania cennych elementów naszej rodzimej przyrody. Nowym wyzwaniem są pojawiające się gatunki inwazyjne (m.in. rdestowiec ostrokończysty czy barszcz Sosnowskiego), mogące zagrozić naszej rodzimej faunie i florze.

Działania ochronne w ramach ochrony siedlisk

Fot. J. Rogowska

MATERIAŁ PARTNERSKI 9723NIWN-B-K

eprasa.pl 6f766bfe97

NOWE TRASY ROWEROWE NA WARMII I MAZURACH

WŚRÓD NOWYCH SZLAKÓW DLA TURYSTÓW ROWEROWYCH, WYTYCZONYCH W REGIONIE, SZCZEGÓLNĄ UWAGĘ ZWRACA MAZURSKA PĘTLA ROWEROWA, OKRĄŻAJĄCA WIELKIE JEZIORA MAZURSKIE. ALE TO NIEJEDYNA CIEKAWA PROPOZYCJA, KTÓRĄ MIŁOŚNICY PRZEMIERZANIA ŚWIATA NA DWÓCH KÓŁKACH ZNAJDĄ TUTAJ W ZBLIŻAJĄCYM SIĘ SEZONIE.

Gustaw Marek Brzezin, marszałek województwa warmińsko-mazurskiego

Od wielu lat rozwój turystyki rowerowej na Warmii, Mazurach i Powiślu jest doceniany przez mieszkańców regionu, Polski oraz całej Europy. To właśnie z myślą o nich inwestujemy w modernizację oraz budowę nowych tras rowerowych. Pieniądze pochodzą zarówno z naszego budżetu, jak i unijnych funduszy. Wszystko po to, aby potencjał został wykorzystany zgodnie z ideą zrównoważonego rozwoju i dla rozwoju turystyki z poszanowaniem środowiska naturalnego. Czyste powietrze, wyjątkowe krajobrazy, możliwość bliskiego kontaktu z przyrodą czy doskonałe warunki do korzystania z tej aktywności fizycznej wyróżniają bowiem nasze województwo spośród innych regionów.

Niezwykle zróżnicowany krajobraz Warmii, Mazur i Powiśla, w którym dominują lasy i pola, tworzy doskonałe warunki do rozwijania turystyki rowerowej. Powstają kolejne szlaki o różnym stopniu trudności, które pomagają w organizowaniu dłuższych i krótszych wycieczek. Oczywiście w zależności od nawierzchni i przewyższeń na trasie jedne bardziej nadają się na wypady dla całych rodzin, a inne – raczej dla grupy doświadczonych twardzieli. Poza obcowaniem z piękną naturą na trasie rowerzyści mogą poznawać także dziedzictwo kulturowe regionu, sięgające czasów średniowiecza, w tym gotyckie zamki i kościoły.

Jolanta Piotrowska, członek Zarządu Województwa Warmińsko-Mazurskiego

Mazurska Pętla Rowerowa tworzy nowe perspektywy rozwoju turystyki rowerowej na Mazurach. Dla bezpieczeństwa użytkowników ruch rowerowy został wyprowadzony z dróg publicznych na drogi innego typu, specjalnie przygotowane i oznakowane. Szlak wytyczono w taki sposób, aby turyści rowerowi mogli korzystać też z innych atrakcji – przepłynąć się statkiem, odwiedzić fortyfikacje i inne historyczne budowle czy posmakować specjałów lokalnej kuchni.

Ruszaj na Mazurską Pętlę Rowerową

W czerwcu zostanie ukończona realizacja Mazurskiej Pętli Rowerowej. Malowniczy i urozmaicony szlak wytyczono wokół Wielkich Jezior Mazurskich. Łączy on najważniejsze miasta leżące nad nimi (Węgorzewo, Ryn, Mikołajki, Ruciane-Nida, Pisz, Giżycko) i ma długość ok. 300 km. Jego odnoga sięga też do Mrągowa. Mazurska Pętla Rowerowa biegnie przez 12 gmin, a w Węgorzewie spotyka się ze szlakiem Green Velo. Oprócz samej trasy, zaopatrzonej w jednolite oznakowanie, w ramach projektu powstaje 18 miejsc obsługi rowerzystów (MOR-ów) oraz 9 wież widokowych. Na progu sezonu rowerowego trasa jest gotowa w ponad 90% i przejezdna, zbierając wśród turystów rowerowych pozytywne oceny.

Poszczególne odcinki trasy są bardzo zróżnicowane, zarówno pod względem trudności, jak i rodzaju nawierzchni. Są wśród nich odcinki utwardzone, szutrowe, gruntowe leśne – tak płaskie, jak i „górskie". Najważniejsze są jednak niezwykłe krajobrazy rozciągające się wzdłuż szlaku. Błyszczące w promieniach słońca tafle jezior, ciągnące się po horyzont lasy, kolorowa mozaika pól uprawnych i łąk. Część szlaku przebiega przez tereny największego w regionie Mazurskiego Parku Krajobrazowego i przez ostępy Puszczy Piskiej. Jadący trasą mijają też kilka rezerwatów przyrody (m.in. Sztynort, Jezioro Dobskie, Jezioro Łuknajno, Nietlickie Bagno, Jezioro Nidzkie).

Przy trasie rozlokowane są MOR-y z wiatami wypoczynkowymi, stojakami rowerowymi, toaletami, koszami na śmiecie, dostępem do prądu. Strefy te zapewniają nie tylko możliwość odpoczynku, ale mogą też stanowić punkt wypadowy do pobliskich atrakcji turystycznych. Wieże widokowe przy trasie pełnią podobne funkcje, ale przede wszystkim umożliwiają obserwacje okolicznej przyrody z „wyższego poziomu".

Kiedyś koleją, dzisiaj rowerem

Wokół Mazurskiej Pętli Rowerowej powstają kolejne nowe trasy o szczególnych walorach krajobrazowych. W gminie Ruciane-Nida nowa ścieżka rowerowa ma długość 15 km i łączy miejscowości na i przy szlaku kajakowym rzeki Krutyni, m.in. Uktę, Gałkowo, Wojnowo i Śwignajno. W ramach projektu powstało również 13 wiat dla rowerzystów oraz trzy wieże widokowe. Od granic Mrągowa (Nikutowo) przez Piecki do miejscowości Krutyń (oczywiście nad Krutynią) wytyczono natomiast ścieżkę o długości ok. 22 km, która w dużej części wiedzie dawnym torowiskiem.

Ścieżki o nawierzchni asfaltowej powstają również na torowiskach łączących Kurzętnik z Iławą (przez Nowe Miasto Lubawskie, 22 km) i Szczytno z Biskupcem (przez Dźwierzuty, 40 km). Większość odcinków obu tras jest już gotowa. Zaletą takich pokolejowych ścieżek jest nie tylko brak ostrych zakrętów, ale przede wszystkim brak stromych podjazdów i zjazdów. Dzięki temu bez trudu pokonają je mniej doświadczeni rowerzyści, dzieci czy osoby starsze.

System MPR-ów i publikacje dla turystów

W regionie powstaje sieć Miejsc Przyjaznych Rowerzystom, czyli obiektów noclegowych, gastronomicznych i usługowych (w tym serwisów napraw), które obsługują ruch rowerowy. Elementami sieci są również punkty informacji turystycznej i obiekty będące atrakcjami turystycznymi (np. muzea, zabytki). Obiekty noclegowe zapewniają rowerzystom jednodobowe pobyty, a także nieodpłatne przechowanie rowerów i udostępnienie narzędzi do podstawowych napraw. Wśród oferowanych przez inne MPR-y usług znajdziemy np.: wypożyczanie rowerów, przygotowywanie suchego prowiantu na wynos, przechowywanie bagażu, bezpieczny parking dla rowerów, udostępnianie myjki ciśnieniowej, ładowanie rowerów elektrycznych. Obecnie w regionie rekomendację uzyskało 46 MPR-ów.

Z myślą o turystach rowerowych powstał katalog 34 szlaków i nieoznakowanych tras rowerowych regionu, dostępny na stronie internetowej https://mazury.travel/rowery/. W formie PDF-ów dwie części przewodnika „Rowerowe Warmińsko-Mazurskie" można ściągnąć z zakładki https://mazury.travel/rowery/o-szlakach. Przed sezonem będzie tam dostępna również trzecia część przewodnika z opisami kolejnych 10 tras, w tym Mazurskiej Pętli Rowerowej.

Rafał Śliwiak

MATERIAŁ PARTNERSKI 296230TBR-A

eprasa.pl 6f766bfe97

PARTNER WYDANIA
Bank Polski
PARTNER MERYTORYCZNY
Urząd Statystyczny w Olsztynie

Bezrobocie rejestrowane

W końcu grudnia 2022 r. w województwie warmińsko-mazurskim liczba bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy wyniosła 41,1 tys. osób i była niższa o 3,5% niż w grudniu 2021 r. Stopa bezrobocia rejestrowanego ukształtowała się na poziomie 8,7% i była niższa niż rok wcześniej.

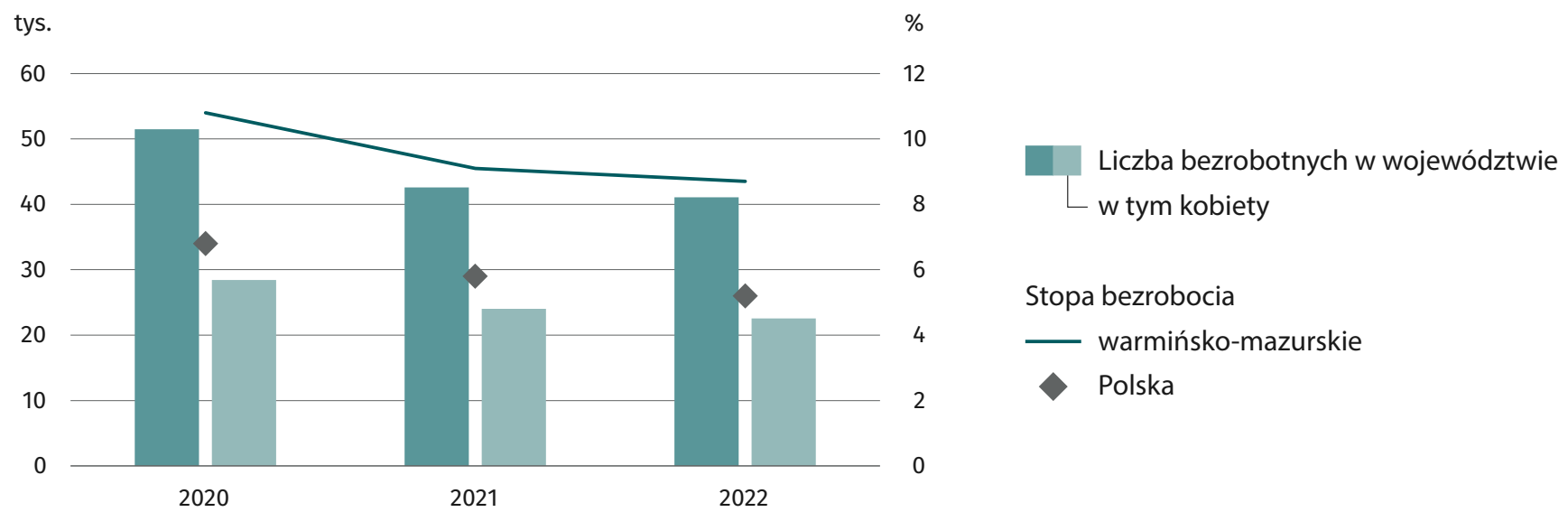

Stopa bezrobocia rejestrowanego od grudnia 2020 r. uwzględnia pracujących w gospodarstwach indywidualnych wyszacowanych na postawie wyników PSR 2020 oraz pracujących poza rolnictwem uzyskanych ze sprawozdawczości przedsiębiorstw i jednostek sfery budżetowej.
Dane te nie są w pełni porównywalne z okresami wcześniejszymi.

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2022 r.

Na koniec grudnia 2022 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 8,7% i była jedną z najwyższych w kraju.
Najwyższą stopę odnotowano w województwie podkarpackim, najniższą w wielkopolskim.
W porównaniu z 2021 r. stopa bezrobocia w województwie, podobnie jak w całym kraju, zmniejszyła się.

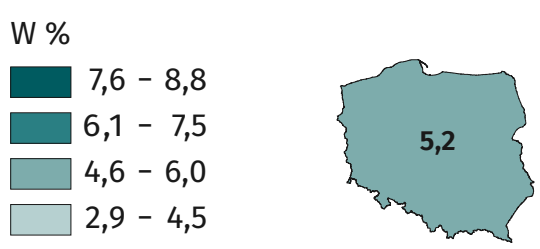

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

eprasa.pl 6f766bfe97

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny w Olsztynie

WOJNA W UKRAINIE — UNIJNY RYNEK I JEGO ODPOWIEDZI

DWA KONTYNENTY, DWA KRYZYSY: JAK RÓŻNE BYŁY SKUTKI OSTATNICH ZAWIROWAŃ EKONOMICZNYCH I GOSPODARCZYCH DLA RYNKU PRACY? JUŻ DZIŚ WIADOMO, ŻE O ILE GOSPODARKA USA OKAZAŁA SIĘ BARDZIEJ ODPORNA NA DWA OSTATNIE ŚWIATOWE KRYZYSY, TO UNIA EUROPEJSKA RADZIŁA SOBIE LEPIEJ POD WZGLĘDEM MIEJSC PRACY PODCZAS PANDEMII I PO JEJ ZAKOŃCZENIU.

Fot. weyo - stock.adobe.com

W ciągu ostatnich dwóch dekad światową gospodarkę nawiedziły dwa kryzysy — i to takie, które zdarzają się raz w życiu. Pierwszym był globalny kryzys finansowy, który rozpoczął się na rynkach finansowych w Stanach Zjednoczonych latem 2007 r. i nasilił się po upadku Lehman Brothers we wrześniu 2008. Drugim był krach gospodarczy: wywołała go pandemia COVID-19, która zatopiła światową gospodarkę w 2020 r. Oba kryzysy rozegrały się podobnie w USA, ale inaczej w Europie. Dziś natomiast zastanawiamy się, jak w nadchodzących latach unijne rynki pracy mogą dostosować się do pracowników, którzy w obliczu wojny uciekli z Ukrainy?

Szok!

Rosyjska inwazja na Ukrainę zszokowała świat i społeczność międzynarodową. Niszczone miasta, ranni cywile, śmierć niewinnych ludzi, uchodźcy uciekający do innych krajów i sankcje gospodarcze — to od ponad już roku zestaw codziennych wiadomości.

Poza Ukrainą kryzys ma wiele skutków społeczno-ekonomicznych w państwach członkowskich UE. Przepływy uchodźców już teraz stanowią ogromne obciążenie dla usług socjalnych i mieszkaniowych, zwłaszcza w krajach sąsiadujących z Ukrainą. Według UNHCR, Agencji ONZ ds. Uchodźców, do 29 marca 2022 r. ponad 4 mln Ukraińców uciekło przez granice kraju. Jednocześnie rosyjskie firmy w Europie cierpią z powodu surowych pakietów środków ograniczających i sankcji gospodarczych, które państwa członkowskie UE przyjmują w celu izolacji Rosji. Co więcej, sankcje i ograniczenia w imporcie rosyjskiej ropy i gazu powodują, że ceny energii i żywności na świecie osiągają rekordowe poziomy, co wpływa na poziom produkcji i zatrudnienia w firmach.

Dowody na to, że kryzys zaczyna mieć wpływ na zatrudnienie w UE, zarówno pozytywne, jak i negatywne, wynikają z kilku przypadków zarejestrowanych w bazie danych Europejskiego Monitora Restrukturyzacji Eurofound od początku wojny.

Historie prawdziwe

Sasza od kilku miesięcy pracuje w winnicy w La Rioja, choć od roku mieszka w małej wiosce Haro. Młoda Ukrainka wkrótce po wybuchu wojny wraz z matką i młodszymi siostrami opuściła Kijów i przeniosła się do domu kuzynów w tym regionie północnej Hiszpanii.

Początkowo kontynuowała pracę zdalną dla swojej byłej firmy. Potem zrobiła sobie przerwę przed szukaniem nowej pracy i utrzymywała się ze skromnych oszczędności. — Chciałam znaleźć coś, co nie było odległe moim zainteresowaniom, co pozwoliłoby mi zintegrować się ze społeczeństwem, rozmawiać z ludźmi i uczyć się hiszpańskiego — mówi dziś Sasza.

Pomimo tego, że nie znała wtedy hiszpańskiego (dziś jest na poziomie średniozaawansowanym), szybko odnalazła swoją obecną pozycję przewodnika po winach i winiarniach. Sasza taki sukces przypisuje również szczęściu i Hiszpanom, którzy jej pomogli. — Hiszpanie są bardzo mili, co w jakiś sposób rekompensuje fakt, że wsparcie finansowe nie jest tak duże, jak w innych krajach — mówi, podkreślając aspekty przyjmowania Ukraińców w innych krajach, które można poprawić.

Wsparcie społeczności było kluczem do uzyskania mieszkania, pracy i edukacji dla dzieci. — Kiedy przyjechaliśmy, musieliśmy kupić książki i materiały dla mojego rodzeństwa. Szkoła zbierała pieniądze na wszystko: ubrania, tornistry, książki... — wspomina z uśmiechem.

Sasza jest jedną ze 168 000 obywateli Ukrainy w Hiszpanii, którzy korzystają z mechanizmu tymczasowej ochrony uruchomionego przez UE w lutym 2022 r. Mechanizm oferuje przyspieszone pozwolenia na pobyt, dostęp do zatrudnienia, edukacji i opieki zdrowotnej. W całej UE ochrona ta sięga około 4,867 mln, chociaż łączna liczba uchodźców przekracza 8 milionów.

Szybka reakcja

Szybka i skoordynowana reakcja UE-27 umożliwiła Ukraińcom wejście na rynek pracy i stosunkowo szybkie znalezienie pracy. Jednym z wyzwań jest teraz to, czy priorytetowo traktować znalezienie jakiejkolwiek pracy, czy jednak takiej, która odpowiada ich umiejętnościom. Dziś problemem nie jest więc włączenie obywateli Ukrainy do europejskiego rynku pracy, ale znalezienie im pracy wysokiej jakości.

EUROPE DIRECT Warmia i Mazury

eprasa.pl 6f766bfe97

PARTNER WYDANIA
Bank Polski
PARTNER MERYTORYCZNY
Urząd Statystyczny w Olsztynie

Fot. alimyakubov - stock.adobe.com

Według analizy OECD istnieją dowody na to, że wysiedleni Ukraińcy mają wyższy poziom wykształcenia niż inne grupy uchodźców i powyżej średniej ukraińskiej. Najbardziej bezpośrednim wyjaśnieniem jest duża obecność kobiet, które uciekły przed wojną: to co najmniej 70 proc. dorosłych, z których 56 proc. ma wyższe wykształcenie w porównaniu do 43 proc. mężczyzn.

Olha od roku mieszka w Alicante, też w Hiszpanii. Jest kierownikiem projektu w dwóch zdalnych firmach — jednego na Ukrainie, drugiego w USA. Znalezienie tych stanowisk zajęło jej od dwóch do trzech miesięcy — przy czym w UE nie znalazła żadnej pracy. Jak mówi, mieszkanie w Alicante ma jedną zaletę i jedną wadę: — Przy dużej społeczności Ukraińców, Białorusinów i Rosjan w regionie, kiedy pojawia się praca, po prostu ktoś inny dostaje ją przed tobą.

Ponadto mówi, że sektory, w których była większa podaż, takie jak branża hotelarska, nie odpowiadały jej umiejętnościom. — Rynki pracy w Hiszpanii i na Ukrainie bardzo różnią się — ubolewa Olha.

Niepewności i bariery

Niepewność Saszy i Olhi, co do tego, czy wrócą na Ukrainę po zakończeniu wojny, warunkuje także ich (re)adaptację do europejskich rynków pracy — i ich potrzeby.

Na przykład, aby pracować w Hiszpanii, uchodźcy będą potrzebować hiszpańskiego, a w Niemczech będą musieli rozumieć i mówić po niemiecku. Bariera językowa jest głównym wyzwaniem w dostępie do pracy, podobnie jak uznawanie kwalifikacji potrzebnych do niektórych zawodów regulowanych.

Kolejną barierą jest opieka nad dziećmi, ponieważ jedna trzecia wszystkich uchodźców w krajach UE to dzieci. Decydenci polityczni będą musieli zastanowić się, jak rozszerzyć usługi, jak zapewnić ich trwałość w perspektywie długoterminowej, na przykład poprzez kursy integracyjne i przekwalifikowanie. Kluczem będzie elastyczność — by Ukraińcy mogli z tego wsparcia skorzystać.

Reakcja UE na kryzys wywołany wojną w Ukrainie skrywa również niewygodną prawdę: — Ochrona tymczasowa zapewniła bardzo szybki i bezpośredni dostęp do możliwości pracy w sposób, z którego nigdy nie mogły skorzystać inne grupy i populacje też potrzebujące ochrony — zauważa analityk IPM.

Spojrzenie w przyszłość

Proces odbudowy w Ukrainie będzie długi i kosztowny, a ponadto będzie musiał skoncentrować się na ważnych słabościach strukturalnych. Jeszcze przed wojną (i pandemią) Ukraina miała stopę bezrobocia na poziomie 9,9 proc., niski współczynnik aktywności zawodowej i duży udział sektora rolnego i nieformalnego. Teraz sytuacja stała się bardziej krytyczna i będą musieli poradzić sobie z dużą liczbą przesiedleńców wewnętrznych (a to ponad 5 milionów Ukraińców) i niebezpieczeństwem drenażu mózgów, z tymczasową ochroną do marca 2025 roku.

Mechanizm dla Ukrainy jest dwojaki. Z jednej strony ułatwia swoim pracownikom znalezienie pracy. Z drugiej strony utrudni to sprowadzenie ich z powrotem do domu. Zapytana, czy wróci do Ukrainę, Olha mówi, że to zależy od sytuacji gospodarczej. — Ważne jest dla mnie poczucie bezpieczeństwa finansowego i rozumiem, że w Ukrainie szybko to nie nastąpi, więc jeśli nawet wrócę, to nie będę miała pojęcia, co tam robić — wyznaje szczerze.

Magdalena Maria Bukowiecka
Korzystałam z materiałów na stronach www.eurofound.europa.eu, euobserver.com i www.bruegel.org.

Wskaźnik zatrudnienia w 4 kwartale 2022 r. (BAEL)

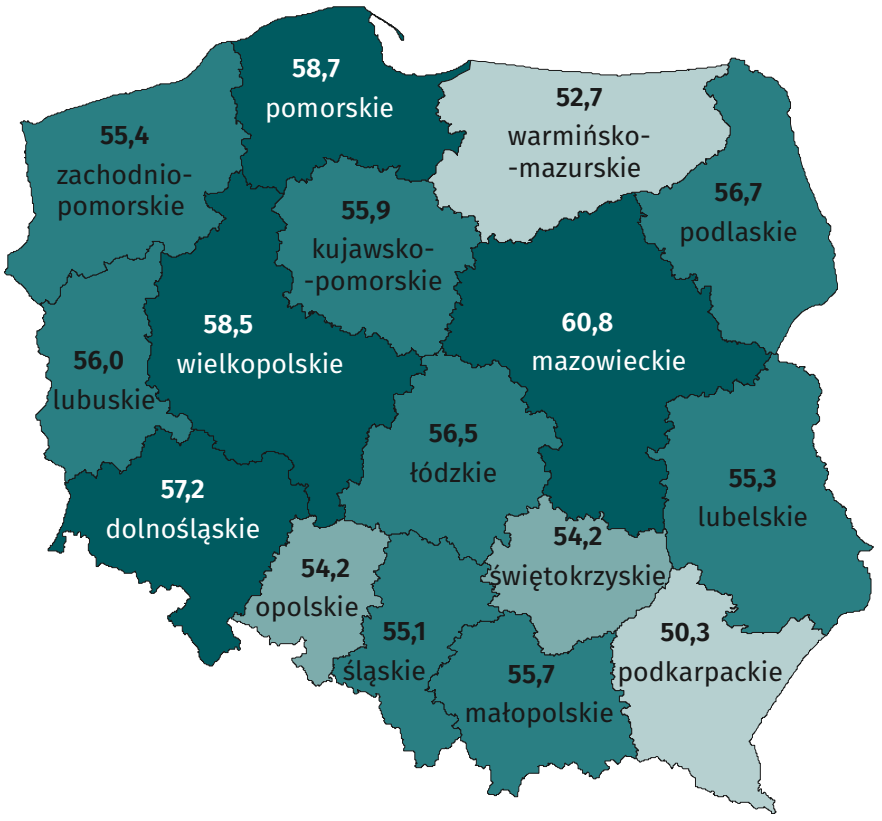

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) wskaźnik zatrudnienia (udział pracujących danej kategorii w ogólnej liczbie ludności tej kategorii, wśród osób w wieku 15–89 lat) w 4 kwartale 2022 r. w województwie warmińsko-mazurskim wyniósł 52,7% i był jednym z najniższych w kraju. Najwyższy wskaźnik wystąpił w województwie mazowieckim, a najniższy w podkarpackim.

W %
- 57,1 – 60,8
- 55,1 – 57,0
- 53,1 – 55,0
- 50,3 – 53,0

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

eprasa.pl 6f766bfe97

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny w Olsztynie

THE WAR IN UKRAINE — THE EU LABOUR MARKET RESPONSES

TWO CONTINENTS, TWO CRISES: HOW DIFFERENT WERE THE EFFECTS OF THE RECENT ECONOMIC TURMOIL ON THE LABOUR MARKET? IT IS ALREADY KNOWN TODAY THAT WHILE THE US ECONOMY TURNED OUT TO BE MORE RESILIENT TO THE LAST TWO GLOBAL CRISES, THE EUROPEAN UNION FARED BETTER IN TERMS OF JOBS DURING AND AFTER THE PANDEMIC.

Fot. weyo - stock.adobe.com

In the last two decades, the world economy has been hit by two once-in-a-lifetime crises. The first was the global financial crisis, which began in the US financial markets in the summer of 2007 and intensified after the collapse of Lehman Brothers in September 2008. The second was the economic crash: it was triggered by the covid-19 pandemic that sank the global economy in 2020. Both the crises played out similarly in the US, but differently in Europe. Today, however, we wonder how in the coming years EU labour markets can adapt to workers who fled Ukraine in the face of war.

Shock!

The Russian invasion of Ukraine shocked the world and the international community. Destroyed cities, wounded civilians, innocent deaths, refugees fleeing to other countries and economic sanctions have been the daily news for more than a year now.

Outside Ukraine, the crisis has had many socio-economic consequences in EU Member States. Refugee flows already place a huge strain on social and housing services, especially those in Ukraine's neighbouring countries. According to UNHCR, the UN Refugee Agency, by March 29, 2022, more than 4 million Ukrainians had fled across the country's borders. At the same time, Russian companies in Europe are suffering from the harsh packages of restrictive measures and economic sanctions that EU member states are adopting to isolate Russia. What's more, sanctions and restrictions on imports of Russian oil and gas are pushing energy and food prices around the world to record levels, affecting the level of production and employment in companies.

Evidence that the crisis is starting to affect employment in the EU, both positively and negatively, comes from several cases recorded in Eurofound's European Restructuring Monitor database since the beginning of the war.

True Stories

Sasha has been working in a vineyard in La Rioja for several months, although she has been living in the small village of Haro for a year. Soon after

eprasa.pl 6f766bfe97

PARTNER WYDANIA
Bank Polski
PARTNER MERYTORYCZNY
Urząd Statystyczny w Olsztynie

Fot. alimyakubov - stock.adobe.com

the war broke out, the young Ukrainian woman left Kiev with her mother and younger sisters to live with her cousins in this region of northern Spain.

Initially, she continued to work remotely for her former company. Then she took a break from looking for a new job and lived off her meagre savings. "I wanted to find something that wasn't too far away, that would allow me to integrate into society, talk to people and learn Spanish," says Sasha today.

Despite the fact that she did not speak Spanish at the time (she is at the intermediate level now), she quickly found her current position as a wine and winery guide. Sasha also attributes such success to luck and the Spaniards who helped her. "The Spaniards are very nice, which somehow compensates for the fact that the financial support is not as great as in other countries," she says, highlighting aspects of receiving Ukrainians in other countries that can be improved.

Community support was a key to getting housing, jobs and education for the children. "When we arrived, we had to buy books and supplies for my siblings. The school collected money for everything: clothes, schoolbags, books…," she recalls with a smile.

Sasha is one of 168,000 Ukrainians in Spain who benefit from the temporary protection mechanism launched by the EU in February 2022. The mechanism offers accelerated residence permits, access to employment, education and healthcare. Across the EU, this protection amounts to approximately 4.867 million, although the total number of refugees exceeds 8 million.

Quick Reaction

The swift and coordinated response of the EU-27 allowed Ukrainians to enter the labour market and find a job relatively quickly. One of the challenges now is whether to prioritise finding any job or one that suits their skills. Today, the problem is not to include Ukrainian citizens in the European labour market, but to find them high-quality jobs.

According to an OECD analysis, there is evidence that displaced Ukrainians have a higher level of education than other refugee groups and above the Ukrainian average. The most direct explanation is the high presence of women who have fled the war: this is at least 70 percent of adults, 56 percent of whom have a university degree compared to 43 percent of men.

Olha has been living in Alicante, also in Spain, for a year. She is a project manager at two remote companies: one in Ukraine, the other in the US. It took her two to three months to find these positions — and yet she didn't find any work in the EU. As she states, living in Alicante has one advantage and one disadvantage: " With a large community of Ukrainians, Belarusians and Russians in the region, when a job comes along, someone else just gets it before you."

In addition, she says that sectors where there was more supply, such as the hotel and tourism industry, did not suit her skills. "The labour markets in Spain and Ukraine are very different," regrets Olha.

Uncertainties and Barriers

Sasha and Olha's uncertainty as to whether they will return to Ukraine after the end of the war also determines their (re)adaptation to European labour markets — as well as their needs.

For example, to work in Spain they will need Spanish and in Germany they will need to understand and speak German. The language barrier is a major challenge in accessing work, as is the recognition of qualifications needed for some regulated professions.

Another barrier is childcare, as one third of all refugees in EU countries are children. Policymakers will need to consider how to extend services, how to ensure their long-term sustainability, for example through integration courses and retraining. The key will be flexibility — so that Ukrainians can take advantage of this support.

The EU's response to the crisis caused by the war in Ukraine also hides an inconvenient truth: "Temporary protection has provided very quick and direct access to job opportunities in a way that other groups and populations also in need of protection have never been able to," notes an IPM analyst.

A Look into the Future

The recovery process in Ukraine will be long and costly, and it will need to focus on important structural weaknesses. Even before the war (and the pandemic), Ukraine had an unemployment rate of 9.9 percent, a low labour force participation rate, and a large share of the agricultural and informal sectors. Now the situation has become more critical and they will have to deal with a large number of internally displaced persons (and that is more than 5 million Ukrainians) — and the danger of a brain drain, with temporary protection until March 2025.

The mechanism for Ukraine is twofold. On the one hand, it makes it easier for its employees to find a job. On the other hand, it will make it harder to bring them back home. When asked if she will return to Ukraine, Olha says it depends on the economic situation. "Financial security is important to me, and I understand that it won't happen soon in Ukraine, so even if I go back, I won't have a clue what to do there," she confesses honestly.

Magdalena Maria Bukowiecka

I used materials from www.eurofound.europa.eu, euobserver.com and www.bruegel.org.

EUROPE DIRECT
Warmia i Mazury

eprasa.pl 6f766bfe97

ZBIERAMY PIENIĄDZE NA NAJDROŻSZY LEK ŚWIATA DLA KINGI RYDZ

18-MIESIĘCZNA KINGA RYDZ Z OLSZTYNA CHORUJE NA SMA, CZYLI RDZENIOWY ZANIK MIĘŚNI. TRWA WYŚCIG Z CZASEM I WALKA O LEK, KTÓRY MOŻE POMÓC DZIEWCZYNCE. JEGO KOSZT TO 9,5 MLN ZŁ. KINGA, BY WYGRAĆ Z CHOROBĄ, POTRZEBUJE NASZEJ POMOCY. NA KONCIE DZIEWCZYNKI BRAKUJE JESZCZE 5 MLN ZŁ. POMÓŻ KINDZE NA SIEPOMAGA.PL/KINGA

Cały Olsztyn robi pompki i wpłaca pieniądze na leczenie Kingi Rydz! To m.in. strażacy, politycy, samorządowcy, urzędnicy i prezesi dużych firm. Wkładają dresy, żeby wspomóc małą dziewczynkę z Olsztyna. W ten sposób nagłaśniają zbiórkę, dzięki której Kinga będzie mogła normalnie żyć. Filmiki, które pojawiają się w sieci, podpisane są hasztagiem „Challenge dla Kingi". Im więcej osób się o niej dowie, tym dziewczynka szybciej przyjmie najdroższy lek świata. Jeden zastrzyk zatrzyma chorobę, z którą się zmaga — SMA.

Lek w cenie wyspy

Kinga Rydz z Olsztyna, gdy się uśmiecha, wygląda jak zdrowa dziewczynka. Ale jest jeszcze na tyle mała, że nie rozumie, co przed nią. Że kiedyś może nie być samodzielna. Że nie będzie w stanie zrobić kroku, a nawet usiąść. Że nie będzie mogła przełykać, a nawet samodzielnie oddychać. Nie wie, że SMA to straszna choroba, która osłabia mięśnie. Na razie to jeszcze silna dziewczynka. Silna dzięki miłości rodziców, którzy stawiają świat na głowie, żeby wyleczyć córeczkę. Ale nie jest to łatwe. Bo lek jest drogi, najdroższy na świecie. Kosztuje niemal 9,5 mln zł.

Gdy kiedyś ktoś wygrał niemal 10 mln zł, wyliczano, co może kupić za taką kwotę — hotel w Polsce, winnicę w Bordeaux lub wyspę w Szkocji. Okazuje się, że tyle może kosztować też zdrowie i życie dziecka. Dla zwykłej rodziny to suma, którą nawet trudno sobie wyobrazić. A taką właśnie trzeba zebrać.

— Zbiórka rozpoczęła się rok temu. Ale cały czas brakuje ponad 5 mln zł. Wiem, że to jest do uzbierania, bo wiele zbiórek zakończyło się sukcesem. Niestety czas nagli. Kinga może przyjąć lek do wagi 13,5 kg. Teraz waży 11 kg, więc można powiedzieć, że ma zapas 2,5 kg. Ale nie do końca. Lek trzeba podać jak najszybciej. Choroba się rozwija i każdy dzień, tydzień, miesiąc zwłoki to postęp choroby. Dlatego bardzo proszę o pomoc. Każda wpłata jest dla Kingi na wagę złota — mówi Justyna Brzozowska, mama Kingi. — Kinga trzy razy w tygodniu ma rehabilitację. Ćwiczymy też w domu. Musimy utrzymywać mięśnie w pełnej sprawności. Tylko dzięki ćwiczeniom widać, na ile SMA z nami wygrywa.

Szukamy pomysłów, żeby zachęcić ludzi

Rodzice Kingi dwoją się i troją, żeby uratować życie córeczki.

Mała Kinga potrzebuje najdroższego leku świata

Fot. archiwum prywatne

Zdobycie pieniędzy na najdroższy lek świata jest jak wspinaczka na Mount Everest.

— Bez wsparcia dobrych ludzi nie jesteśmy w stanie tego zrobić — podkreśla pani Justyna. — Szukamy pomysłów, żeby zachęcić ludzi do wpłat. Pomoc płynie ze wszystkich stron. Nie ustają zbiórki, licytacje i kiermasze. Zbieramy też nakrętki i sprzedajemy ubrania na kilogramy. Za nami wiele spotkań, przed nami mecz w Ostródzie. Wciąż jednak brakuje... Chciałabym być osobą, która komuś może pomóc. Marzę, żeby już nie prosić o pomoc. Wierzę, że to nastąpi.

Powstrzymać rozwój choroby może terapia genowa, która w Polsce jest refundowana tylko do 6. miesiąca życia dziecka. Kinga Rydz jest według systemu już za duża, pomoc NFZ w tej kwestii jej nie obejmuje. Ale jest też ostatnim dzieckiem na Warmii i Mazurach, którego rodzice organizują zbiórkę na walkę z chorobą. Inne dzieci, u których zdiagnozuje się SMA, będą już poddawane terapii genowej na koszt państwa.

Jeden zastrzyk na całe życie

Gdy urodziła się Kinga, nic nie wskazywało na chorobę. Ciąża przebiegała prawidłowo, poród też odbył się bez komplikacji.

— To był wspaniały tydzień, tylko tydzień, kiedy się cieszyliśmy, że Kinga jest z nami. Po wyjściu ze szpitala zdążyliśmy się umówić na noworodkową sesję zdjęciową. W środę zrobiliśmy zdjęcia, a w piątek dostaliśmy wiadomość, że coś jest nie tak z wynikami córki — wspomina pani Justyna. — Pierwsza myśl była taka, że pewnie nastąpił jakiś błąd. Okazało się jednak, że sytuacja jest poważna. Po wykonaniu badań DNA diagnoza była jedna: SMA. Świat nagle się zatrzymał.

Jeden zastrzyk, który kosztuje 9,5 mln zł, to preparat Zolgensma. Da szansę na normalne życie Kingi. To innowacyjna terapia genowa, która po prostu zatrzyma chorobę. Gdy Kinga go przyjmie, w jej organizmie uszkodzony gen SMN1 zastąpi się jego działającą kopią.

Teraz dziewczynka ma podawany inny lek w punkcji lędźwiowej. Do jej organizmu wprowadzane jest białko, które potem organizm wykorzystuje. Ale niezbędne są kolejne dawki przypominające, więc punkcja musi być wykonywana regularnie. Do końca życia. Ta możliwość jednak nie zatrzymuje choroby, jedynie ją spowalnia.

Do pomocy małej olsztynianke ruszyła rodzina, przyjaciele, mieszkańcy Olsztyna i okolic. Ale nie tylko. Walkę Kingi wspierają też artyści z całej Polski. Przykładem jest Karolina Borucka — projektantka i malarka z Białegostoku, która swoją pasję wykorzystała do szerzenia dobra. Jej dzieła można licytować na aukcji „Kinga Rydz vs SMA".

Ada Romanowska

Fot. archiwum prywatne

Życia nie mierzy się ilością oddechów, ale ilością chwil, które zapierają dech w piersiach. Niech Kinga ich doświadczy. Ale niestety czas nagli. Dla Kingi przede wszystkim. Dziewczynka potrzebuje najdroższego leku świata. Za 9,5 mln zł. I choć trudno sobie wyobrazić taką sumę, to zdobycie jej jest zasięgu ręki. Wystarczy, że postaramy się jej pomóc razem. Im nas więcej, tym większa szansa na zdrowie.

POMÓŻ KINDZE

na **siepomaga.pl/kinga**

Wpłać wysyłając SMS
Numer **75365**
Treść **0172221**
Koszt 6,15 zł brutto (w tym VAT)

MATERIAŁ PARTNERSKI 271230TBR-A

eprasa.pl 6f766bfe97

BY ZABYTKI NADAL SŁUŻYŁY MIESZKAŃCOM

POWIAT OLSZTYŃSKI

Warmia zabytkami stoi. By jednak nadal cieszyły oko swoim widokiem, a serce – historią, Zarząd Powiatu w Olsztynie cały czas szuka środków na ich renowację. Do najnowszej edycji Rządowego Programu Ochrony Zabytków Polski Ład trafiło siedem wniosków na łączną kwotę ponad 8 mln zł.

– W 2021 roku zapoczątkowaliśmy działania renowacyjne kapliczek warmińskich. Wówczas udało się nam odrestaurować 16 takich obiektów. Teraz chcemy pomóc odzyskać blask kolejnym trzem – w Bąwałdzie, Bartągu i Dobrym Mieście. Podczas ich wyboru sugerowaliśmy się wnioskami lokalnych społeczności, ale też usytuowaniem w miejscu publicznym, na szlakach turystycznych, związkiem z historią tych ziem – mówi Andrzej Abako, starosta olsztyński.

Ich remont został sfinansowany z poprzedniej edycji Rządowego Programu Ochrony Zabytków, z którego powiat pozyskał na ten cel 450 tys. zł (3 x 150 tys. zł).

Rewitalizacja kapliczki w Nowym Kawkowie zostanie z kolei sfinansowana ze środków warmińsko-mazurskiego konserwatora zabytków (80 tys. zł), który w tym roku na wsparcie odnowy 60 historycznych obiektów w województwie przeznaczył rekordowo wysoką kwotę corocznych dotacji, bo blisko 4,5 mln zł.

Z tej puli starostwo chciało też sfinansować opracowanie dokumentacji konserwatorskiej na remont budynku powiatowego Szkolnego Schroniska Młodzieżowego w Biskupcu. Ma on dużą wartość historyczną, artystyczną i naukową. Jednak wymaga przede wszystkim pilnego remontu dachu, wymiany okien i czyszczenia elewacji.

– Z tym projektem wartym ok. 100 tys. zł jesteśmy na liście rezerwowej konserwatora. Niemniej o środki staramy się też z nowej edycji Rządowego Programu Ochrony Zabytków – dodaje starosta. – Mam nadzieję, że już wkrótce budynek zarówno odzyska dawny blask, jak i zachowana zostanie jego funkcja użytkowa.

Kolejne wnioski złożone teraz do programu rządowego dotyczą zabytkowych nieruchomości w Barczewie, Olsztynku i Dobrym Mieście, które nadal służą mieszkańcom.

W XV-wiecznym zamku krzyżackim w Olsztynku, w którym obecnie funkcjonuje powiatowy Zespół Szkół im. K.C. Mrongowiusza, pilnych i gruntownych prac konserwatorskich wymagają zamkowe piwnice. Są one najcenniejszym, autentycznym zabytkiem, stanowiącym ślad pierwotnego osadnictwa w Olsztynku. Mają oryginalny gotycki wygląd, charakter i rozplanowanie. Koszt przedsięwzięcia to ok. 1,5 mln zł.

Z kolei XIX-wieczny budynek szpitala w Dobrym Mieście od lat wymaga remontu dachu i poddasza. Tu potrzebne są jeszcze większe pieniądze – prawie 3,5 mln zł.

– Cały czas myślimy też o naszym najmłodszym zabytku, synagodze w Barczewie, której właścicielem powiat został dwa lata temu – mówi Andrzej Abako. – Aby ten wyjątkowy w regionie budynek mógł być otwarty dla turystów przez cały rok i mogło w nim kwitnąć życie kulturalne, musimy sporo zainwestować. Na jego renowację już zdobyliśmy 1 mln zł, ale potrzeby są zdecydowanie większe. Teraz, dzięki pieniądzom z budżetu państwa, nasz budżet może wzrosnąć o kolejne 1,3 mln zł.

Fot. Powiat Olsztyński

Kapliczka w Nowym Kawkowie – stan obecny

MATERIAŁ PARTNERSKI 292230TBR-A

Pracujący w gospodarce narodowej na 1000 ludności w 2021 r.

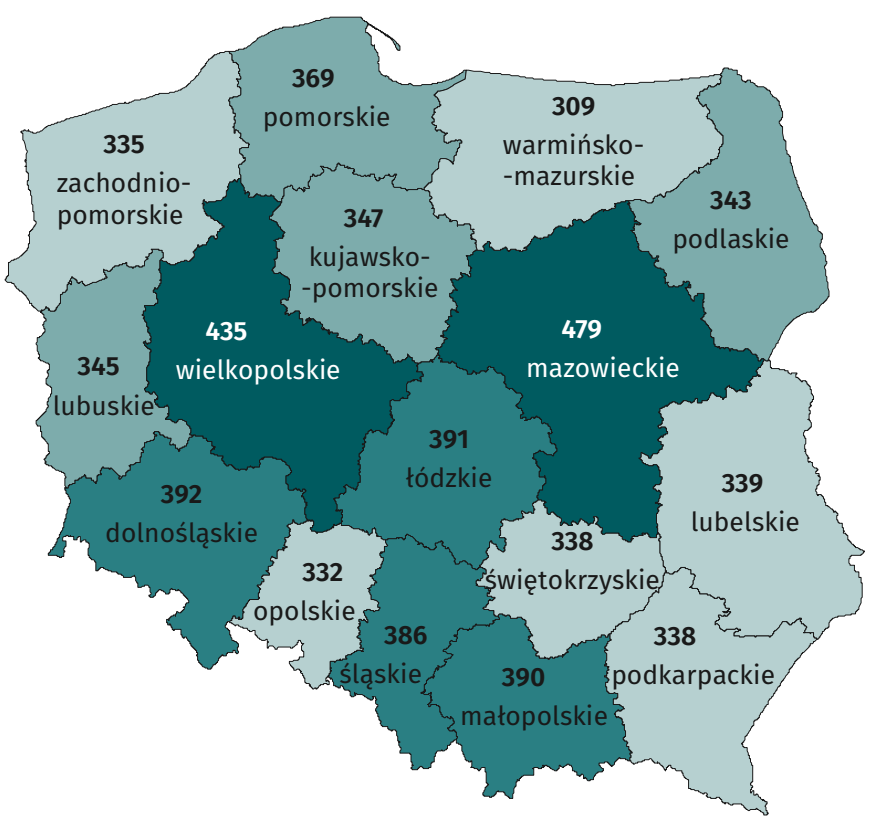

W województwie warmińsko-mazurskim na koniec 2021 r. na każdy 1000 mieszkańców przypadało 309 osób pracujących, a w Polsce 387. Wskaźnik liczby pracujących na 1000 mieszkańców w warmińsko-mazurskim był najniższy ze wszystkich województw. Najwyższy poziom wskaźnika zanotowano w województwie mazowieckim, za nim znalazło się wielkopolskie.

W %
- 401 – 479
- 371 – 400
- 341 – 370
- 309 – 340

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

eprasa.pl 6f766bfe97

40 LAT? TO DOPIERO POCZĄTEK!

ICH NIEPOZORNE WYROBY SĄ NIEZBĘDNE PRZY PRODUKCJI NAJWIĘKSZYCH PASAŻERSKICH SAMOLOTÓW I AUT KILKU RENOMOWANYCH MAREK. POMAGAJĄ TEŻ ZASILAĆ SERWEROWNIE FACEBOOKA CZY GOOGLE'A. W ZASADZIE SPOTYKAMY JE NIEMAL NA KAŻDYM KROKU. W OSTATNIM CZASIE NAJWIĘKSZYM WYZWANIEM DLA CAŁEGO ERKO BYŁA JEDNAK SPRAWNA PRZEPROWADZKA DO NOWEJ, ULTRANOWOCZESNEJ SIEDZIBY. TO TAM FIRMA ZACZĘŁA 41. ROK PISANIA SWOJEJ NIESAMOWITEJ HISTORII.

Słowa „historia" i „nowoczesność" w opowieści o ERKO przeplatają się niemal cały czas. Równie często pojawiają się takie pojęcia jak „rodzina", „wartości", „przyszłość". I nie ma w tym ani odrobiny przypadku. Bo właśnie dzięki rodzinnej sile, wyznawanym wartościom i nieszablonowemu myśleniu o przyszłości firma rozrosła się do dzisiejszych rozmiarów. I nadal nie tylko nie zwalnia, ale stale przyspiesza. Nawet obecnie, gdy z każdej strony dochodzą pohukiwania na temat ekonomicznego kryzysu i problemów tak wielu firm, w ERKO wciąż czekają z otwartymi ramionami na nowych pracowników.

— Dla nas głównym ograniczeniem jest dopływ świeżej krwi. Gdyby nie obecna sytuacja na rynku pracy, rozwijalibyśmy się jeszcze prężniej – mówi Piotr Pętlak, prezes zarządu ERKO, w którym zasiadają też jego brat Michał i brat stryjeczny Marcin.

Niedługo przyjdzie kolej na trzecie pokolenie

Obecnie podolsztyńska firma zatrudnia około 300 osób i jest jednym z kluczowych dostawców w branży elektrotechnicznej w Polsce, dostarczając na rynek różnego typu końcówki oraz złączki kablowe i narzędzia do prac elektrycznych. Coraz śmielej rozwija się zresztą nie tylko dywizja ELECTRO, ale też dywizje AERO i ROBOTICS, odpowiedzialne odpowiednio za produkcję podzespołów do samolotów oraz automatyzację i robotyzację produkcji.

Połowa załogi ERKO pracuje w nowej siedzibie w Jonkowie, a druga część w podkarpackiej Czeluśnicy, gdzie prawie od początku istnienia firmy mieści się drugi zakład. Historia przedsiębiorstwa liczy sobie już ponad 40 lat.

— Założył ją Roman Pętlak, tata Michała i mój – opowiada Piotr Pętlak. — Po czterech latach dołączyli do niego jego dwaj bracia z Podkarpacia: Józef i Jan. Firmę prowadziło więc trzech braci w odległości 600 kilometrów od siebie, z jednym działającym faksem, który obsługiwał przy okazji sąsiednie młyn i szkołę. I mimo wszystko pracą, zaangażowaniem i konsekwencją udało się tym naszym ojcom założycielom ten biznes rozkręcić. Potem kolejno po studiach dołączaliśmy my, a dzisiaj w struktury przedsiębiorstwa zaczynają już wchodzić nasze najstarsze dzieci, a więc trzecie pokolenie.

Przeprowadzka i jubileusz, czyli intensywny rok

Ubiegły rok był w historii firmy szczególny. Co najmniej z dwóch powodów. Po pierwsze: ze względu na wspomniany jubileusz. 40 lat istnienia jakiegokolwiek biznesu robi wrażenie. W przypadku ERKO rocznica była jednak kolejnym pretekstem do jeszcze odważniejszego spojrzenia w przyszłość. Latem firma przeniosła się bowiem do nowej, ultranowoczesnej siedziby.

— Projekt powstawał 5-6 lat temu i nie było planów, by zrealizować go na 40-lecie naszej firmy – tłumaczy Marcin Pętlak. — To był raczej wynik realizacji strategii i szukania dobrego momentu na inwestycję, czyli… w środku najgłębszej, drugiej fali pandemii. Stwierdziliśmy, że ten stan zawieszenia nie może trwać wiecznie i wbrew wszystkiemu, mimo wielkiego stresu, korzystając niemal wyłącznie z usług lokalnych firm, w 14 miesięcy zbudowaliśmy nowoczesną siedzibę.

Nowy obiekt w Jonkowie robi wrażenie. Hala produkcyjno-magazynowa ma około 10 tys. metrów kwadratowych, a powierzchnia biur to kolejne 2 tys. mkw. Integralną część nieruchomości stanowi również nowoczesne Centrum Badawczo-Rozwojowe ERKO, które w założeniu ma służyć zarówno uczniom techników, jak i studentom oraz… innym przedsiębiorcom. Nowa siedziba jest bowiem swoistym centrum wiedzy z zakresu zastosowań robotyzacji i automatyzacji; przedsiębiorcy rozważający automatyzację i robotyzację produkcji oraz młodzież ze szkół średnich i wyższych mogą tu zobaczyć wdrożone i pracujące rozwiązania.

Innowacji jest jednak więcej, również w kwestiach HR-owych. Projektując nowy obiekt, rodzina właścicieli nie zapomniała nie tylko o nowoczesnej jadalni czy letniej wiacie do wspólnego spędzania czasu, ale również o specjalnych strefach relaksu dla całej załogi. Są zatem sale do wyciszenia lub wykrzyczenia się do woli. Są wygodne sofy, piękne tapety i odpowiednie światło. A do tego miękka wykładzina i brazylijskie hamaki. Ba! W krytycznych sytuacjach do dyspozycji jest nawet… bokserski worek treningowy.

— Staraliśmy się stworzyć przestrzenie, które pozwolą czuć się naszym pracownikom lepiej i swobodniej, a przez to pracować efektywniej. Mamy nadzieję, że te kreatywne strefy będą coraz mocniej eksploatowane – odpowiada Michał Pętlak.

O dobrego pracownika trzeba powalczyć

Starania, aby firmę ERKO postrzegano jako wymarzonego pracodawcę, to nie przypadek. Największy problem, z którym boryka się przedsiębiorstwo z Jonkowa, to bowiem zbyt słaby dopływ nowych, wykwalifikowanych osób. Na liście rekrutacyjnej wysoki priorytet mają są m.in. ślusarz, czyli mechanik precyzyjny, frezer i tokarz manualny oraz CNC czy operator maszyn. Jak podkreślają przedstawiciele ERKO, merytoryczna wiedza i branżowe doświadczenie na początku nie są niezbędne. Firma oferuje bowiem nie tylko ciekawe wyzwania i stabilność zatrudnienia, ale również elementarne przygotowanie do wykonywania profesji.

— Rywalizacja o pracowników technicznych jest ogromna. Coraz częściej zdarza się, że już uczniowie techników przebierają w ofertach nie tylko z Polski, ale i z zagranicy — opisuje sytuację Piotr Pętlak. — Jednym z moich celów jest od pewnego czasu powstrzymanie młodzieży przed wyjazdami za pracą. Chodzi o osoby, które nie są zainteresowane hotelarstwem czy meblarstwem, a mają ambicje bardziej technologiczne lub informatyczne. Chciałbym stworzyć nową inteligentną specjalizację dla Warmii i Mazur — zieloną cyfryzację i automatyzację oraz nowe technologie. Ta idea została już podchwycona. Marszałek województwa wygospodarował pieniądze na strategię. Wniosek o nową specjalizację jest procedowany i niedługo będzie zgłoszony do rozpatrzenia.

Wygląda na to, że zarządzający ERKO po raz kolejny udowadniają, że aby się rozwijać, trzeba odważnie patrzeć w przyszłość i widzieć zdecydowanie dalej niż czubek własnego nosa. Bo przecież 40 lat firmy to dopiero początek…

Jesteś zainteresowany pracą, skontaktuj się: kariera@erko.pl

MATERIAŁ PARTNERSKI 279230TBR-A-K

eprasa.pl 6f766bfe97

POLMLEK
GRUPA POLMLEK

Lider innowacji

MLECZARSTWO BRANŻĄ PRZYSZŁOŚCI

WSPÓŁCZESNE MLECZARSTWO TO BRANŻA NAJNOWSZYCH TECHNOLOGII, KTÓRA JUŻ DAWNO MA NIEWIELE WSPÓLNEGO Z ARCHAICZNYM PRZETWÓRSTWEM. AUTOMATYKA I ROBOTYKA W ZAKŁADACH MLECZARSKICH TO NIE PRZYSZŁOŚĆ, A TERAŹNIEJSZOŚĆ – MÓWI KAMIL SOKOŁOWSKI, SZEF AUTOMATYKÓW W LIDZBARSKIM POLMLEKU. AMBITNI INŻYNIEROWIE I TECHNICY ODNAJDĄ SIĘ W MLECZARSTWIE RÓWNIE DOBRZE JAK W BRANŻY AUTOMOTIVE.

Fot. stock.adobe.com

W Grupie Polmlek mówi się o Tobie „guru automatyków". Skąd u Ciebie pasja do automatyki? Skąd czerpiesz wiedzę o najnowszych technologiach?

Jestem samoukiem, lubię poszukiwać informacji w różnych źródłach. Do tego zobowiązuje mnie mój zawód. Tu nic nie stoi w miejscu, automatyka rozwija się w zawrotnym tempie, gdy ktoś nie nadąża, zostaje z tyłu. Trzeba być ciekawym nowych technologii, nie bać się, wówczas człowiek będzie się rozwijał.

Sterowniki i automatyczne urządzenia, z którymi pracujesz w Polmleku, to coraz bardziej skomplikowana technologia. Do obsługi potrzeba wykwalifikowanego zespołu...

To jest właśnie sedno sprawy, nowoczesne rozwiązania, którym nie możemy dać się wyprzedzić jako ludzie (śmiech!). Technicy i inżynierowie, którzy przychodzą do pracy w Polmleku, mają szansę pracować przy naprawdę zaawansowanych technologiach. Jeśli chcą się przy tym rozwijać i uczyć, u nas mają taką szansę. Ja jako szef chcę im tę wiedzę przekazywać. Nie boję się, że uczeń przerośnie mistrza. To świetnie mieć w zakładzie dobrych pracowników, nawet lepszych od siebie, i móc współpracować.

Młodzi ludzie często kojarzą mleczarstwo z branżą archaiczną, staromodną... Dlaczego tak jest?

To jest stereotyp, który zagnieździł się w naszych głowach, a tak naprawdę nie przekłada się na współczesne czasy. Niejednokrotnie produktu — mleka nawet nie widzimy na oczy, pracując w mleczarni. Za to, co się z mlekiem dzieje w procesie jego obróbki, odpowiada właśnie automatyka. Od początku jest to praca przy komputerze, z oprogramowaniem, które trzeba odpowiednio napisać, zaprogramować, by wykonało takie zadanie, jak my chcemy. Każdy dział w naszym zakładzie stoi sterownikami i programowanymi maszynami. Manufaktury, produkcji ręcznej już u nas praktycznie nie ma. Operator o wiele bardziej musi znać się na obsłudze maszyny niż na samej technologii produkcji. Technologiczna wiedza jest oczywiście niezbędna, ale głównie po to, by zaprogramować maszyny, napisać programy do obsługi np. kotłów serowarskich czy robotów pakujących.

Czyli programista, automatyk i operator mleczarski zaczynają się do siebie bardzo zbliżać?

Myślę, że tak. Nawet jeśli ktoś jest automatykiem, zazwyczaj chce uczyć się programowania, iść do przodu. Z kolei operatorzy — mleczarze, topiarze, aparatowi — bez wiedzy, jak obsłużyć komputer z wizualizacją, wybrać i wprowadzić odpowiednią recepturę, by uruchomić linie, kocioł, maszynę, stają się poniekąd bezradni. Do której maszyny byśmy nie podeszli — jest w niej sterownik, falownik, urządzenia związane z elektroniką i automatyką.

Jak bardzo zaawansowane technologicznie są systemy w mleczarni? Czy można porównywać je np. z branżą samochodową?

Montownia samochodów to nic innego jak robotyzacja. My też posiadamy roboty. Sterowniki pokroju S300, S400 odchodzą do lamusa. Wymieniamy je na Siemensa 1200 lub 1500. Mamy też Allen Bradleya, Kollmorgeny, Elobau, Danfossa czy B&R-a. To są zaawansowane, nowoczesne systemy — środowiska programistyczne oraz urządzenia. Odchodzimy od komunikacji — z pomocą Profibusa, przechodzimy na Ethernet, Profinet i światłowody — to wszystko to najwyższa technologia.

Powiedziałeś, że dążycie do tego, by zarządzać produkcją, a nie pracować fizycznie?

Obowiązki operatora, o którym mówiłem mocno się zmieniły. Kiedyś musiał podejść, otworzyć zawór, nadzorować produkcję, teraz to się dzieje automatycznie. Operator sprawuje nadzór nad maszyną, która sama produkuje sery, mleko, proszki czy cokolwiek innego, a automatyk mu ją naprawia – diagnozuje, wyszukuje w programie przyczyny usterki, podłączając do niej komputer. Dążymy do tego, by eliminować pracę fizyczną. Nikt nie chce wracać do tego, co było kiedyś, do czasów maszyn analogowych. Dziś robotyzacja procesu, jego automatyzacja, a także maszyny wirtualne to jest przyszłość mleczarstwa.

MATERIAŁ PARTNERSKI 8723LWWL-A-K

eprasa.pl 6f766bfe97

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny w Olsztynie

PRACA SZUKA CZŁOWIEKA!

PANDEMIA ZAMIESZAŁA W NASZYM ŻYCIU NIE TYLKO W KONTEKŚCIE ZDROWIA, A TAKŻE NA RYNKU PRACY. WYWOŁANY NIĄ ZASTÓJ GOSPODARCZO-EKONOMICZNY POGŁĘBIŁ NIEDOBORY SIŁY ROBOCZEJ W NIEKTÓRYCH SEKTORACH. A DZIŚ, PONAD 3 LATA PO OGŁOSZENIU PRZEZ MINISTRA ZDROWIA NA OBSZARZE RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ STANU ZAGROŻENIA EPIDEMICZNEGO — PROBLEM POJAWIA SIĘ W INNYCH...

Po spadkach wskaźników zatrudnienia i liczby godzin pracy w Europie w 2020 r. gospodarki państw członkowskich w I kwartale 2021 r. zaczęły wykazywać oznaki ożywienia. To stopniowe ożywienie działalności gospodarczej doprowadziło do gwałtownego wzrostu popytu na pracowników i ponownie obudziło obawy dotyczące niedoboru siły roboczej. Zaraz po wyjściu z lockdownu przeważała opinia, że trudności z obsadzaniem wakatów były jednym z kluczowych czynników hamujących wzrost, konkurencyjność i świadczenie usług w wielu sektorach przed wybuchem COVID-19. Tymczasem, pomimo przejściowego osłabienia popytu na siłę roboczą w czasie pandemii, nie we wszystkich sektorach miało to miejsce, a w niektórych przypadkach istniejące wcześniej niedobory wręcz pogłębiły się.

Wskaźniki, które rosną

Popyt na pracę, mierzony wskaźnikiem wolnych miejsc pracy, osiągnął w pierwszym kwartale 2021 r. poziom sprzed pandemii. Wskaźniki wolnych miejsc pracy rosną w sektorach budownictwa oraz informacji i komunikacji, gdzie niedobory wykwalifikowanej siły roboczej stały się problemem strukturalnym na długo przed pandemią COVID-19 — przy czym ów problem w ogóle nie wiązał się z krótkoterminowymi wahaniami gospodarczymi. W Europie Wschodniej szybsze niż przewidywano ożywienie gospodarcze w połączeniu ze wzrostem produkcji przemysłowej spowodowało przegrzanie rynku pracy i wygenerowało wąskie gardła w rekrutacji w sektorze produkcyjnym. Zapotrzebowanie na pracowników wzrosło również w sektorze hotelarsko-gastronomicznym, gdzie złagodzenie ograniczeń związanych z pandemią sprawiło, że pracodawcy mieli trudności ze znalezieniem pracowników na wolne stanowiska.

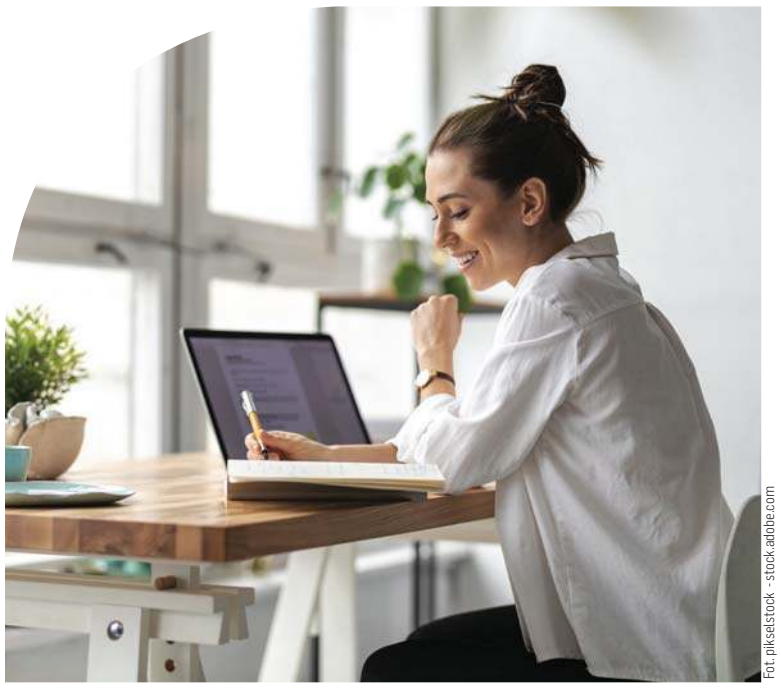

Fot. pikselstock - stock.adobe.com

Co wywołuje niedobory siły roboczej?

Po stronie podaży obecne niedobory siły roboczej wynikają z zakłóceń wewnątrzunijnej mobilności i przepływów migracyjnych, pracowników zmieniających sektory podczas pandemii oraz niechęci pracowników do podejmowania pracy w niektórych sektorach z powodu obaw o płace i warunki pracy.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie warmińsko-mazurskim w 2022 r.

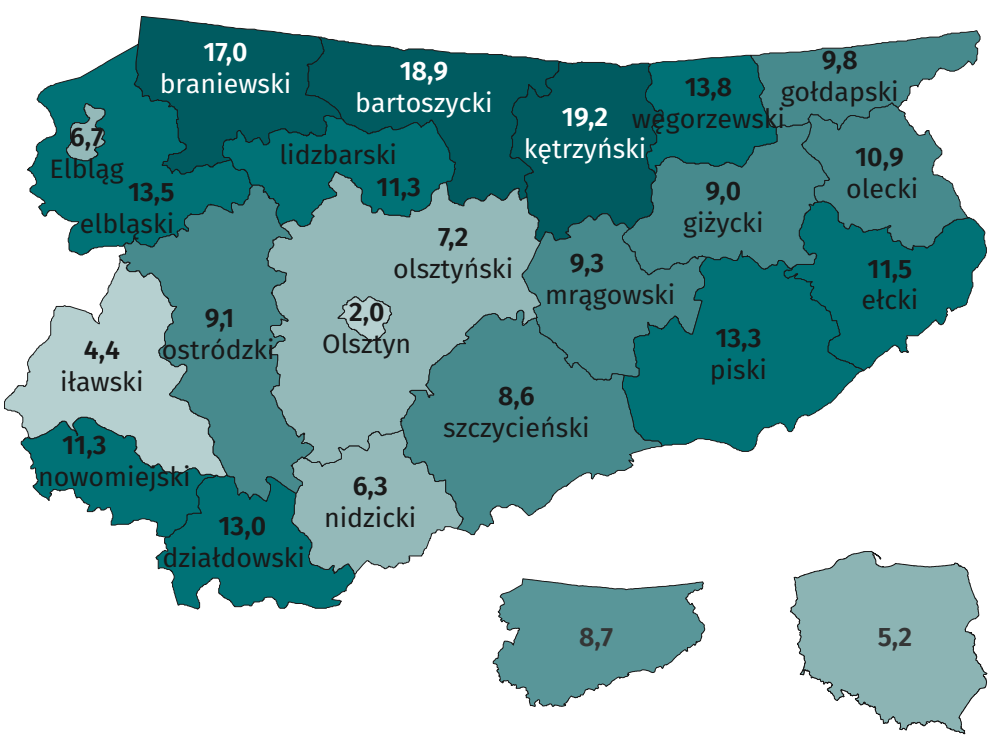

Na koniec grudnia 2022 r. do powiatów o najwyższej stopie bezrobocia należały: kętrzyński, bartoszycki i braniewski. Jedynie w dwóch powiatach – Olsztynie i iławskim, stopa bezrobocia była niższa od ogólnopolskiej.

W porównaniu z grudniem 2021 r. spadek stopy bezrobocia wystąpił w większości powiatów. Wzrost wskaźnika zanotowano w sześciu powiatach, m.in. w nowomiejskim i gołdapskim.

W %

- 14,1 – 19,2
- 11,1 – 14,0
- 8,1 – 11,0
- 5,1 – 8,0
- 2,0 – 5,0

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

REKLAMA 127220TBR-A

eprasa.pl 6f766bfe97

PARTNER WYDANIA

Bank Polski

PARTNER MERYTORYCZNY

Urząd Statystyczny w Olsztynie

Fot. sebra - stock.adobe.com

Jeśli chodzi o mobilność i migrację, pandemia COVID-19 oznaczała często skomplikowane procedury ubiegania się o pozwolenia na pracę i ich uzyskiwania, co jeszcze zwiększyło niedobory siły roboczej w sektorach takich, jak rolnictwo i opieka zdrowotna, w których migranci stanowią dużą część siły roboczej. W Niemczech migracja napływowa spadła o około 25 proc. w 2020 r., co doprowadziło do niedoboru siły roboczej w wielu sektorach. Ponieważ w połowie 2021 r. ograniczenia w przepływie osób przez granice Europy przedłużały się w odpowiedzi na pojawienie się nowych wariantów wirusa, wciąż nie było jasne, kiedy mobilność transgraniczna osiągnie poziom sprzed pandemii.

Część pracowników zdecydowała się na zmianę pracy w czasie pandemii, aby móc dalej zarabiać na życie. Raporty z branży hotelarskiej pokazują, że niepewność co do zamykania i ponownego otwierania firm skłoniła niektórych pracowników do trwałej zmiany pracy. Z dostępnych informacji wynika, że w Irlandii aż 30 proc. siły roboczej w sektorze hotelarsko-gastronomicznym przeniosło się do innego sektora. Z kolei w Czechach związki zawodowe zauważają, że pandemia wypchnęła kobiety i młodych ludzi z rynku pracy, jednocześnie odwracając pracowników z sektora hotelarsko-gastronomicznego w kierunku zatrudnienia oferowanego przez platformy internetowe i usługi kurierskie.

Niskie płace i złe warunki pracy to kolejna przyczyna niedoboru siły roboczej w niektórych sektorach. Tym, co prowadzi do spadku zatrudnienia na stanowiskach nisko płatnych lub wymagających niskich kwalifikacji, nie jest „fiskalna rozrzutność" rządów. Programy pracy krótkoterminowej i podobne formy wsparcia zapewniły koło ratunkowe zarówno pracownikom, jak i pracodawcom, a jednocześnie utrzymanie poziomu bezrobocia pod kontrolą. Zamiast znacząco zniechęcać pracowników do powrotu do pracy, programy te pomogły uniknąć potencjalnie katastrofalnego wstrząsu na rynku pracy, w wyniku którego znacznie więcej pracowników mogło popaść w bezrobocie i bezczynność. To, co wciąż powstrzymuje pracowników przed szukaniem pracy na niektórych stanowiskach, to brak zatrudnienia i bezpieczeństwa dochodów, słabe perspektywy zawodowe i wymagający charakter pracy w połączeniu z niskimi płacami i złymi warunkami pracy. W Grecji, kraju, w którym przed pandemią prawie nie występowały niedobory siły roboczej, pracodawcy w sektorze hotelarsko-gastronomicznym mają obecnie trudności ze znalezieniem pracowników, po części z powodu nieatrakcyjnych perspektyw zatrudnienia.

Braki w usługach zdrowotnych i opiekuńczych

W 2020 r. wszystkie kraje europejskie zgłosiły niewystarczającą podaż pielęgniarek, lekarzy ogólnych i pracowników opieki długoterminowej. Niedobory siły roboczej w służbie zdrowia od dawna są faktem. Z danych publikowanych przez Światową Organizację Zdrowia wynika, że deficyt siły roboczej w ochronie zdrowia ma w Unii Europejskiej charakter strukturalny. Już w 2013 r. w sektorze szacowano deficyt na 1,6 mln pracowników, który według przewidywań miał wzrosnąć do 4,1 mln do 2030 r. W krajach takich, jak Austria, Niemcy i Holandia świadczenie opieki długoterminowej w domu w dużym stopniu opiera się na pracownikach z Europy Wschodniej i innych krajów i dlatego poważnie wpłynęły na nią pandemiczne ograniczenia w podróżowaniu. Sektor opieki długoterminowej już teraz cierpi na niedobory siły roboczej ze względu na brak atrakcyjności dla pracowników, bo charakteryzuje się stosunkowo niskim poziomem wynagrodzeń, trudnymi warunkami pracy i często słabymi perspektywami zawodowymi.

Rozwiązanie problemu wymaga złożonej kombinacji zasad

Pandemia ujawniła słabości europejskich rynków pracy i potrzebę trwałych inwestycji w odpowiednią kombinację polityk, aby zaradzić niedoborom siły roboczej. Chociaż inwestowanie w umiejętności ma kluczowe znaczenie dla trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu w kontekście transformacji ekologicznej i cyfrowej, powyższe przykłady sugerują, że polityka powinna również uwzględniać szersze kwestie związane z jakością miejsc pracy, migracją i zwiększoną integracją grup znajdujących się obecnie poza rynek pracy.

Magdalena Maria Bukowiecka

Korzystałam z materiałów na stronie www.eurofound.europa.eu.

Stopa bezrobocia w 4 kwartale 2022 r. (BAEL)

Według Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) stopa bezrobocia (udział bezrobotnych danej kategorii w liczbie aktywnych zawodowo danej kategorii, wśród osób w wieku 15–89 lat) w 4 kwartale 2022 r. w województwie warmińsko-mazurskim wyniosła 3,3% i była wyższa od średniej krajowej.
Najwyższa stopa bezrobocia wystąpiła w województwie lubelskim.

W %
- 4,1 – 5,1
- 3,1 – 4,0
- 2,1 – 3,0
- 1,8 – 2,0
- brak danych

Źródło: Dane Urzędu Statystycznego w Olsztynie

REKLAMA 127220TBR-B

eprasa.pl 6f766bfe97

2023 ROK MIKOŁAJA KOPERNIKA

VII KONGRES PRZYSZŁOŚCI

18V 2023

Centrum Konferencyjno-Szkoleniowe
UWM w Olsztynie

KONGRES PRZYSZŁOŚCI TO:

- interesujące prelekcje i dyskusje
- inspirujący goście
- stoiska wystawiennicze
- strefa networkingowa
- istotne tematy:
  - BIZNES I GOSPODARKA
  - BEZPIECZEŃSTWO NARODOWE
  - ENERGETYKA JUTRA
  - ROLNICTWO PRZYSZŁOŚCI
  - MEDYCYNA PRZYSZŁOŚCI
  - SAMORZĄD PRZYSZŁOŚCI
  - WYZWANIA EKOLOGICZNE
  - TRENDY SPOŁECZNE

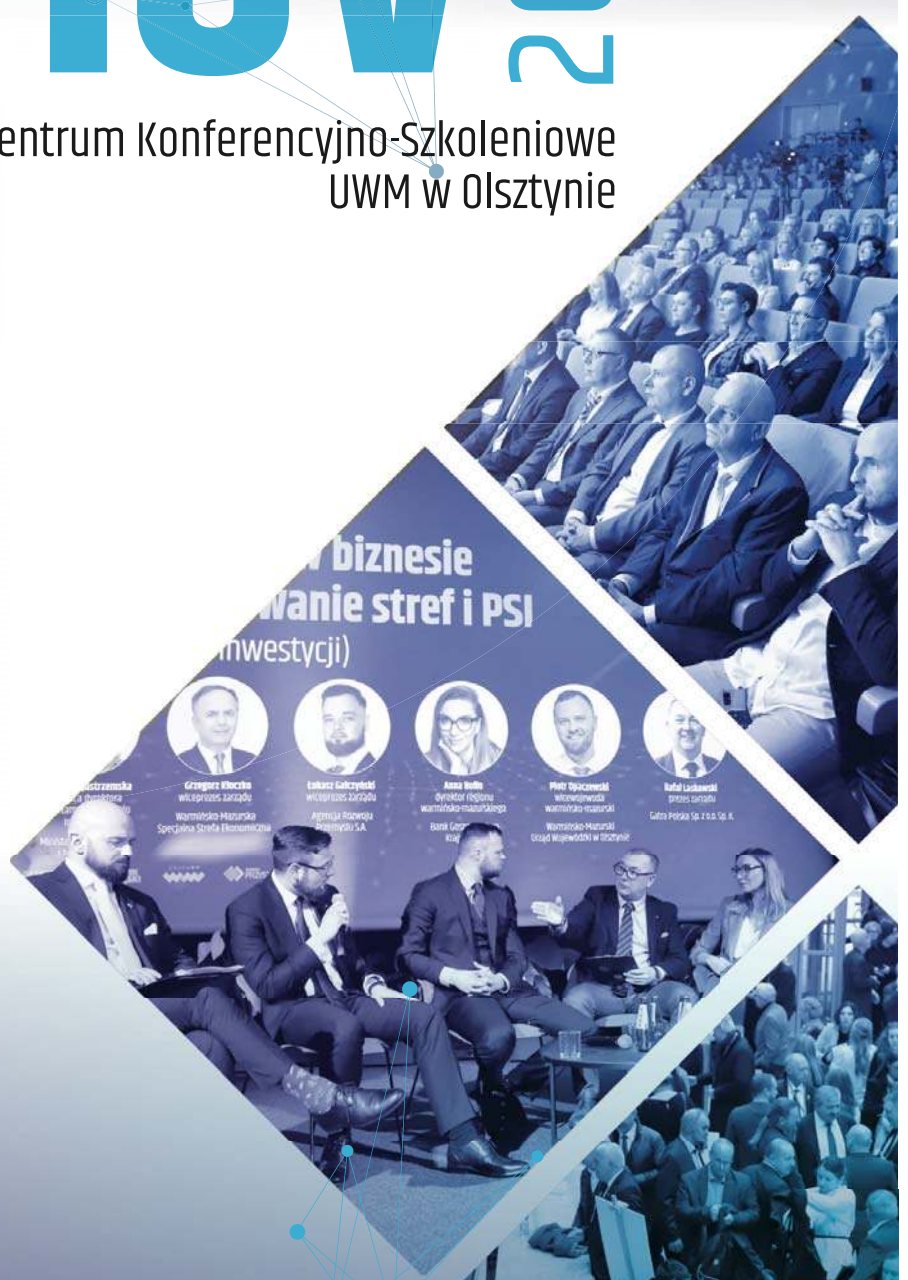

ZAPLANUJMY PRZYSZŁOŚĆ REGIONU — BĄDŹ Z NAMI NA KONGRESIE PRZYSZŁOŚCI

WSTĘP WOLNY — ZAPRASZAMY!

VII KONGRES PRZYSZŁOŚCI GAZETA OLSZTYŃSKA DZIENNIK ELBLĄSKI

623otbp-c-K

eprasa.pl 6f766bfe97